

1. አምስቱ ዋና ዋና መሥዋዕቶች (ም 1-7)
ሀ. ይዘታቸው፣ ዐላማቸውና አቀራረባቸው (1፥1-6፥7)
ለ. ተጨማሪ መመሪያዎች (6፥8-7፥38)
2. የኦሮንና የልጆቹ የክህነት ሹመትና ሥራ (ም 8-10)
3. ስለ ምግብ፣ ልጅ ስለ መውለድ፣ ስለመርከስ ወዘተ የተሰጠ የመንጸት ሥርዓቶች (ም 11-15)
4. የሥርዐት ቀንና በመገናኛው ድንኳን የሚደረግ አምልኮ (ም 16-17)
5. ዝሙትን፣ ታማኝነትን ማጉደል፣ ስርቆትን፣ አምልኮተ ጣኦትንና የመሳሰሉትን የሚመለከት ሕግ (ም 24፥10-23)
6. ለካህናት፣ ስለ መስዋዕቶችና ስለ ዓመት በዓላት የተሰጡ መመሪያዎች (21፥1-24፥9)

7. እግዚአብሔርን ለሰደበ፤ ነፍስ ላጠፋና ለመሳሰሉት የሚደረግ ቅጣት (24+10-23)
8. ሰባተኛው ዓመት፤ ኢዮቤልዬ፤ የመሬት ይዞታና ከባርነት ነጻ ስለ መሆን (ም 25)
9. ኪዳንን በመጠበቅ ወይም ባለመጠበቅ የሚመጣ በረከትና መርገም (ም 26)
10. ለእግዚአብሔር ስለሚቀርብ የሰለት መሥዋዕት የተሰጠ መመሪያ (ም 27)

የሚቃጠል መሥዋዕት

1 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን ጠራው፤ ከመገናኛውም ድንኳን እንዲህ ሲል ተናገረው፤
 2^ሥ እስራኤላውያንን ተናገራቸው፤ እንዲህም በላቸው፤ ከእናንተ ማምን ሰው ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ከእንስሳ ወገን መጣ በሚያቀርብበት ጊዜ ከላሙ፤ ከበጉ፤ ወይም ከፍየሉ መንጋ መካከል ያቅርብ።
 3^ሥ መጣው በሚቃጠል መሥዋዕትነት ከጠሞች መንጋ መካከል የሚቀርብ ከሆነ፤ እንከን የሌለበትን ተባዕቱን መሥዋዕት በእግዚአብሔር (ሥጦ) ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ላይ ያቅርበው።
 4 የሚቃጠል መሥዋዕት ሆኖ በሚቀርበው እንስሳ ራስ ላይም እጁን ይጫን፤ ይህም ያስተሰርይላት ዘንድ በሙትኩ ተቀባይነት ያገኛል።
 5 “ወይፈኑን በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ይረደው፤ ካህናቱ የአሮን ልጆችም ደሙን አምጥተው በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ላይም በመሠዊያው ዙሪያ ሁሉ ይርጨታ።
 6 የሚቃጠለውን መሥዋዕት ቁጹ ይግፈፍ፤ ብልቱንም ያውጣው።
 7 የካህኑ የአሮን ልጆች በመሠዊያው ላይ ዕንጨት ረብርበው እሳት

1+1 ዘ03+4125+
 22127+21340+2
 1+2 ዘሊ7+16+381
 22+21123+381
 27+2122+18-19+
 ዘጥ15+53
 1+3 ቀ5+101
 ዘፍ8+201ዘ012+51
 ዘሊ6+25117+91
 22+19+20+271
 ዘጥ6+161ዘሊ12+
 5-6+11፡ዘ0ዘሊ351
 ሊላ58+51
 ሚሊ1+81፡ዘ09+141
 1ጹጥ1+19
 1+4 ቀ4+31
 ዘፍ32+201ዘ0
 29+101+5336132+3
 01ዘሊ4+2916+251
 ሊጥ45+151
 1+5 ቀ4+31
 ዘ029+111+201ዘሊ
 3+2+181+2110+612
 111ዘጥ15+581
 ዘሊ8+31፡ዘ0ዘ0191
 69+31፡ዘ0112+241
 1ጹጥ1+2
 1+6 ዘ029+171
 ዘሊ7+81
 1+7 ቀ4+171
 ዘፍ22+91
 ዘሊ3+156+12

ያንድዳበት። ካህናቱ የአሮን ልጆች ጭንቅ ላቱንና ሥሁን ጨምረው ብልቶቹን በመሠዊያው ላይ በሚንደው ዕንጨት ላይ ይደርድሩት፤ ካቅራቢው የሆድ ዕቃውንና እግሮቹን በውሃ ይጠብ፤ ካህኑም መጣውን ሁሉ በመሠዊያው ላይ ያቃጥል፤ ይህም በእሳት የሚቀርብ ሽታውም እግዚአብሔርን (ሥጦ) ደስ የሚያሰኝ የሚቃጠል መሥዋዕት ይሆናል።
 10^ሥ መጣው በሚቃጠል መሥዋዕትነት ከበግ ወይም ከፍየሉ መንጋ መካከል የሚቀርብ ከሆነ፤ እንከን የሌለበትን ተባዕቱን ያቅርብ።
 11 የሚቀርበውን መሥዋዕት ከመሠዊያው በስተ ሰሜን በኩል በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ይረደው፤ ካህናቱ የአሮን ልጆችም ደሙን በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ሁሉ ይርጨታ።
 12 እቅራቢው ብልቶቹን ያውጣ፤ ካህኑም ጭንቅ ላቱንና ሥሁን ጨምሮ በመሠዊያው ላይ በሚንደው ዕንጨት ላይ ይደርድሩ
 1+8 ቀ12ዘ029+13ዘሊ8+201 9+131+9 ቀ3+131ዘፍ8+211
 ዘ029+17+181ዘሊ2+213+51616+2219+1417+6123+8125+361
 ዘጥ18+171 8+6161+113191ዘሊ5+2 1+10 ቀ3ዘፍ22+71
 ዘ012+51ዘሊ3+1214+23+281516ዘጥ15+11 1+11 ዘ029+1120
 1+12 ቀ+8

1+1 ይህ ቀጥሮና የመጽሐፍ መጨረሻ (27+34) በግ ልዩ እንደሚያመለክቱት በእሳት ዘሊዋውያን ውስጥ የተከተቱት (ሥርዐታት) አሳቸና ትእዛዞች፤ ለሙሴ የተሰጡት በእግዚአብሔር ነው። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ “እግዚአብሔር ሙሴን... ተናገረው” የሚለው ሐረግ ከ50 ጊዜ በላይ ተጠቅሞ ይገኛል። የዘመኑ የመጽሐፍ ቅዱስ ሐያስያን እንደሚናገሩት፤ ይህ መጽሐፍ የተጻፈው አይሁድ በምርኮ ላይ ሳሉ ወይም ከምርኮ በኋላ ሕግ የማውጣት ሥልጣን በነበራቸው ካህናት ነው። ይሁን እንጂ ይህ አባባል ተጨባጭ ማስረጃ የሌለው፤ መጽሐፉ ራሱ በሙሴ እንደተጻፈ በተጻፈው የሚያወሰድነት እንዲሁም ሲወርድ ሲቀረጽ የመጣውን የአይሁድ ትውፊትና ሌሎች የብሉይጽና የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት የሚሰጡትን ምስክርነት የማይቃረን ነው (ሮሜ 10፡5)። በእሳት ዘሊዋውያን ውስጥ ተጠቅሞ የሚገኙት ሐሳቦች ተጽፈዋል ተብሎ የሚታሰበው በ2000 ዓ.ቅ.ዘ ገደማ ሲሆን፤ ይህ ዘመን ደግሞ መራሴ አምስቱን የኦሪት መጻሕፍት የጻፈበት ዘመን ሳይሆን አይቀርም (በእሳት ዘፍተርብ መግቢያ ላይ፤ “እጁፊውና የተጻፈበት ዘመን” በሚል ርእስ ሥር የቀረጸው ይመስል። በላ ሙሴና ስለ ሥራው የተጠቀሱ ብዙ ነገሮችን እንዳሉ እንዳንቀበል የሚያደርገን በቂ ምክንያት የሆነው። ከመገናኛው ድንኳን እግዚአብሔር ከሕዝብ እስራኤል ጋር የሚገናኝበት ማይሪያ ድንኳን ማለት ነው (የዘጸ 27+32 ማብ ይመስል)።

1+2 መግቢያ የሚቀርብበት ጊዜ በዚህ ቦታ፤ “መጣ” ለሚለው ቃል የዘመኑ የዕብራይስጥ ቃል “ኦቅር” ወይም “አምጥ” ተብሎ ሊተረጎም ከሚችል ቃል የተገኘ ነው። “መጣ” አንድ ሰው ለእግዚአብሔር እንደ ሰጠታ አድርጎ፤ “የሚያቀርበው” ወይም “የሚያመጣው ነው። (ለእግዚአብሔር የሚቀርቡ ሰጠታዎች ሁሉ በፊቃድ የሚሰጡ ናቸው፤ ለምሳሌ የሚቃጠል መሥዋዕት)። ቀርቦ በላይ የመጣ ስም ሲሆን ቃሉ በማርቆስም 7+11 ላይ ተጠቅሟል፤ ማርቆስ “ሰጠታ” ብሎ ተተርጉሞል (ማብ ይመስል)።

1+3 በሚቃጠል መሥዋዕትነት የሚቃጠል መሥዋዕትን አስመልክቶ ለካህናት የተሰጠውን ተጨማሪ መመሪያ በ618-13 ላይ ይመስል። የሚቃጠል መሥዋዕት በማርቆስ ማታ የሚቀርበው ለእስራኤል ሁሉ ነው (ዘጸ 29+39-42)። በበንቅት ስለት እጥፍ የሚቃጠል መሥዋዕት (ዘጥ 28+9-10)፤ በበዓላት ቀኑን ደግሞ ተጨማሪ የሚቃጠሉ መሥዋዕቶች ይቀርቡ ነበር (ዘጥ 28-29)። ከዚህ በተጨማሪ ማንኛውም ሰው አምልኮቱን ለእግዚአብሔር ለመስጠት ልዩ የሆነ የሚቃጠል መሥዋዕት ማቅረብ ይችላል። ተቃራኒ ለሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርበው እንከን ተቃራኒ መሆን ነበረበት፤ ተቃራኒ እንዲቀርብ የተደረገበት ምክንያትን ሞጋው ከፍ ባለ ስለ ሆነ ምናልባት ደግሞ ብርታትንና የመውለድን ሁኔታ በተባለ ሁኔታ ይገልጻል ተብሎ ነው። ለሚቃጠል መሥዋዕት እንዲቀርብ የተወሰነው መካከለኛ ገቢ ያለው በግ ወይም

ፍየሉ፤ ለሀብታም ኮርማ፤ ለደኅን ደግሞ ርግብ ወይም እግስ ነው። እንከን የሌለበትን እንስሳው ምንም ዐይነት ጥንቅ የሌለበት መሆኑ አለበት (ሚክ 1+8)። ሌሎች መሥዋዕቶች ሲቀርቡ እንደሚደረገው ሁሉ፤ መሥዋዕቱን የሚያቀርበው ሰው በእሳትና በእንስሳው መካከል ያለውን አንድነት ለመግለጽ እጆቹን በእንስሳው ራስ ላይ ይቀራል (16፡21)። በዚህ ሀረግ እንስሳው በሰውየው ምትክ፤ “የስተሰርይላት ዘንድ ... ተቀባይነት ያገኛል” (ቀ 4)። የእንስሳው ደም በትልቁ መሠዊያ ጉኖች ላይ ይረጫል (መሠዊያው የሚገኘው በኋላ ቤተ መቅደስ ከተሰለፈ፤ ከመገናኛው ድንኳን ውጪ በስተ ምሥራቅ ባለው አደባባይ መካከል ነው)። የመሠዊያው እሳት ምንጊዜም አይጠፋም (6+13) የእንስሳ ራሱን እግሮቹን ሥሁንና የደም ዕቃውን ጨምሮ መሥዋዕቱ በሙሉ መቃጠል አለበት (ቀ 9)። ለመሥዋዕት የሚቀርበው እንከን ኮርማ ከሆነ፤ ሥርዐቱን የሚፈጽመው ካህን ቁዳውን ይወስዳል (7+8)። ይህ የሚቃጠል መሥዋዕት የእስራኤል አባቶች ያቀርቡት የነበረው መሥዋዕት ሳይሆን አይቀርም። እንዲሁ ያለው መቃጠራ ሰፊ ትርጉም ያለውና ብዙ ነገሮችን የሚያካትት ነው። የዕብራይስጡ “ወደ ላይ መውጣት” የሚል ትርጉም ያለው ሲሆን፤ ይህም ያመልካት መወሰድ እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ አምልኮና ጸሎት ወደ አገር ማረጋገጥ የሚያመለክት ምሳሌ ሊሆን ይችላል (ቀ 17)። የመሥዋዕቱ ሙሉ በሙሉ መቃጠል፤ በአምልኮ ውስጥ ያለው ሰው ራሱን ለእግዚአብሔር የሰጠ መሆኑን ያመለክታል። በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበት መሠዊያ የሚገኝበት ቦታ ነው (ዘ0 40+29)። በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ ሮሜ 12+1፤ ፊል 4+18 ይመስላል።

1+4 እጁን ... ይጫን የቀ 3 እና የዘጸ 29+10ን ማብ ይመስል። ያስተሰርይላት የ16+20-221 17+11 ማብ ይመስል።

1+5 የካህኑ ሥራ የሚደረገው መሥዋዕት አቅራቢው እንስሳውን ካረደ (አንድ ንጹሕ እንከን ለአንድ ገጠአቶኛ ሰው ምትክ መሠዋዕት ተምሳሌታዊ በሆነ መንገድ የመግለጽ) በኋላ ቦታ ነው። ደሙን የ17+11 እና የዕብ 9+18ን ማብ ይመስል። በመሠዊያው ዙሪያ ይርጨታ፤ ዘ0 24+6 እና የዕብ 9+19-21 ማብ ይመስል።

1+6 ቁጹን ቁዳው ብቻ ሲቀር እንስሳው በሙሉ እንዳለ ይቃጠላል፤ ቁዳው ግን ለካህኑ የሰጠው (7+8)።

1+9፡13፡17 ሽታውም የሰጠው ኪዳን መሥዋዕቶች የሚያመለክቱት ራሱን፤ “መልካም መጣ” አድርጎ ራሱን ለእግዚአብሔር ያቀረበውን ክርክሶችን ነው (ኢፌ 5፡27 ከፊል 4+18 ጋር ያነጻጽሩ)።

1+11 በስተ ሰሜን በኩል፤ የመገናኛ ድንኳኑን ንድፍ የሚያሳየውን በገጽ 124 ላይ ይመስል።

ረው፤ ¹³አቅራቢው የሆድ ዕቃውንና እንግድቱን በውሃ ይጠብ፤ ካህኑ መባውን ሁሉ አምጥቶ በመሠዊያው ያቃጥል፤ ይህም በእሳት የሚቀርብ፤ ሽታውም እግዚአብሔርን (መጽ) ደስ የሚያሰኝ የሚቃጠል መሥዋዕት ይሆናል።

¹⁴“ለእግዚአብሔር (መጽ) በሚቃጠል መሥዋዕትነት የሚቀርበው መባ ከወፎት ወገን ከሆነ፤ ዋናስ ወይም የርግብ ጫፎት ያቅርብ። ¹⁵ካህኑም ወደ መሠዊያው ያምጣው፤ ራሱን ቂልም ይቀንጥሰው፤ የተቂረጠውንም ራስ በመሠዊያው ላይ ያቃጥል፤ ደሙም በመሠዊያው አጠገብ ይገደርጠናል። ¹⁶ከሆድ ዕቃውም ጥሬ ቤቴን፣ ለይቶ ከላባ ዎቹ ጋር ከመሠዊያው በስተ ምሥራቅ በኩል፤ ዐመድ በሚፈሰበት ስፍራ ይባላል። ¹⁷በከንፎቹ በኩል ለሁለት ይሰንጥቀው፤ ነገር ግን ጨርሶ አያለያየው፤ ካህኑም በመሠዊያው ላይ በሚነደው ዕንጨት ላይ ያቃጥላው፤ ይህም በእሳት የሚቀርብ፤ ሽታውም እግዚአብሔርን (መጽ) ደስ የሚያሰኝ የሚቃጠል መሥዋዕት ይሆናል።”

የእህል ቀርባን

2 “ማንኛውም ሰው የእህል ቀርባን ለእግዚአብሔር (መጽ) በሚያቀርብበት ጊዜ፤ ጭቱ የላመ ይሁን፤ ዘይት የፍሰበት፤ ዕጣንም ይጨምርበት፤ ግድግዳ ካህናቱም ወደ እርን ልጆች ያምጣው። ካህኑ ከላመው ጭቱና ከዘይቱ አንድ እፍኝ ሙሉ ያንሣለት፤ ዕጣኑንም ሁሉ ይውሰደው፤ ይህንም በእሳት የሚቀርብ፤ ሽታውም እግዚአብሔርን (መጽ) ደስ የሚያሰኝ መሥዋዕት አድርጎ ለመታሰቢያ በመሠዊያው ላይ ያቃጥላው። ³የተረፈውም የእህሉ ቀርባን ለእርንና ለልጆቹ ይሰጥ፤ ይህም ለእግዚአብሔር (መጽ)

1፡13 ቀ9፤
ዘ029፡171፤
ዘሌ6፡22፡ዘላ12፡27
1፡14 ዘፍ15፡9፤
ሉቃ2፡24
1፡15 ዘሌ5፡8፡9
1፡16 ዘሌ4፡12፤
6፡10ዘዮ4፡13
1፡17 ቀ7፤
ዘፍ15፡10
2፡1 ቀ2፡15፡16፤
ዘ029፡240፡41፤
ዘሌ5፡11፡16፡14-18፤
7፡12፡24፡7፤
ዘጥ15፡4፡28፡5፤
ዘጥ13፡9፡አላ43፡23
2፡2 ቀ9፡16፤
ዘሌ19፡15፡11፡12፤
6፡15፡124፡7፡ዘሉ5፡2
6፡18፡8፡መ16፡5፡17
3፡26፡ሌ4፡11፡13፤
53፡12፤ 5፡6፡16፡6፤3
2፡3 ቀ10፤
ዘ030፡36፤
ዘሌ6፡16፡10፡2፡13

2፡4 ዘ029፡261፤
ዘሌ7፡9፡12፡8፡2፤
26፡26
2፡5 ዘሌ6፡21፤
7፡9፡አ፡ዘ4፡3
2፡7 ዘሌ7፡9
2፡9 ቀ2፡ዘፍ8፡21፤
2፡10 ቀ3፤
ዕዘ2፡63
2፡11 ዘ023፡18፤
ዘሌ6፡16
2፡12 ዘ034፡22
2፡13 ዘጥ18፡19፤
2ዘፍ13፡5፤

በእሳት ከሚቀርበው ቀርባን እጅግ የተቀደሰ ክፍል ነው።

⁴“በማብሰያ ምድጅ የተጋረ የእህል ቀርባን በምታቀርብበት ጊዜ፤ ከላመ ጭቱት ተዘጋጅቶ እርሾ ሳይገባበት በዘይት ተለውሶ የተጋረ ንብስት ይሁን፤ አለዚያም^ላ ያለ እርሾ በስሱ ተጋግሮ ዘይት የተቀባ ቂጣ ይሁን። ⁵የእህል ቀርባንም በምጣድ የሚጋገር ከሆነ፤ እርሾ ሳይገባበት በዘይት ከተለወሰ ከላመ ጭቱት ይዘጋጅ። ⁶ቂራርሲስ ዘይት አፍሰበት፤ ይህ የእህል ቀርባን ነው። ⁷የእህል ቀርባንም በመጥበቅ የሚበስል ከሆነ፤ ከላመ ጭቱትና ከዘይት ይዘጋጅ። ⁸በዚህ ሁኔታ የተዘጋጀውን የእህል ቀርባን ወደ እግዚአብሔር (መጽ) አምጥተህ ለካህኑ አስረክብ፤ ካህኑም ወደ መሠዊያው ይወስደዋል። ⁹ካህኑላውም ቀርባን ላይ ለመታሰቢያ የሚሆነውን ክፍል ያነሣና በእሳት የሚቃጠል፤ ሽታውም እግዚአብሔርን (መጽ) ደስ የሚያሰኝ መሥዋዕት አድርጎ በመሠዊያው ላይ ያቃጥላል። ¹⁰የተረፈውም ቀርባን ለእርንና ለልጆቹ ይሰጥ፤ ይህም ለእግዚአብሔር (መጽ) በእሳት ከሚቀርበው ቀርባን እጅግ የተቀደሰ ክፍል ነው።

¹¹“እግዚአብሔር (መጽ) በእሳት በምታቀርቡት ቀርባን ውስጥ እርሾ ወይም ማር ጨምራችሁ ማቃጠል ስለማይገባችሁ፤ በምታቀርቡት በማንኛውም የእህል ቀርባን እርሾ አይኑርበት። ¹²እነዚህን የበኩራት ቀርባን አድርጋችሁ ለእግዚአብሔር (መጽ) ማቅረብ ትችላላችሁ፤ ነገር ግን ሽታው ደስ የሚቃጠል ቀርባን ሆነው በመሠዊያው ላይ ለመቃጠል አይቀርቡም። ¹³የምታቀርቡትን

¹⁴የእህል ቃል የዕብራይስጡ ትርጉሜ በእርግጠኝነት አይታወቅም።
¹⁵ወይም እንዲሁም

1፡14 ከወፎት የሚቀርቡ መሥዋዕቶች በሦስት እንደሚገኙል ተመልክቶአል (1) በሬ (ቀ 3-9)፤ 2) በግና ፍየል (ቀ 10-13) እና 3) ወፎት (ቀ 14-17)። ወፎቶች መሥዋዕት አድርጎ ለማቅረብ የተፈቀደላቸው ድክቾች ናቸው (5፡7፤ 12፡8፤ ሉቃ 2፡24 ይመ)።

1፡17 ጨርሶ አያለያየው የዘፍ 15፡10ን ማብ ይመ።
2፡1 የእህል ቀርባን፤ ለካህናት የተሰጠውን ተጨማሪ መመሪያ በተመለከተ በ6፡14-23፤ 7፡9-10 ላይ ይመ።። ቀርባኑ የሚዘጋጁት ከእህል ወይም ከላመ ጭቱት ነበር፤ በገበር ምጣድ የበሰለ ቂጣ ወይም በምጣድ የተጋረ ንብስት መሆን አለበት። ያለ ደም የሚዘጋጀው መሥዋዕት ይህ ብቻ ሲሆን የሚቀርበውም ከሚቃጠል መሥዋዕት (ዘጥ 14፡14-15 ይመ) እንዲሁም ከተባረተ መሥዋዕት (9፡4፤ ዘጥ 6፡17 ይመ) ጋር ነው። ለሚቃጠል መሥዋዕት ከሚቀርቡት የኮርባን የአውሬ በግ ወይም የበግ መሥዋዕቶች ጋር ተጨማሪ ሆኖ የሚቀርበው የእህል ቀርባን መጠን ምን ያህል እንደሆነ በዘጥ 28፡12-13 ላይ ተመልክቶአል። አንድ ዕፅኝ ሙሉ ጭቱት ተጨማሪ ሆነው ከሚቀርቡት ሌሎች መሥዋዕቶች ጋር በመሠዊያው ላይ ይቃጠላል፤ የቀረው ግን ያለ እርሾ ይጋገርና ካህናት ከተቀደሰው ምግባባው ጋር ይበላሉታል (6፡14-17)። ጭቱ በመሠዊያው ላይ ባዋር ጊዜ እንዲቃጠል በወይራ ዘይት ይለወጣል፤ ጣዕሙ እንዲጣፍጥ ጨፌ ይጨመርበታል፤ ዕጣን ይነሳስበታል፤ ነገር ግን እርሾም ሆነ ማር ፈጸዋል አይጨመርበትም፤ እርሾና ማር በመሠዊያው ላይ መቃጠል የለባቸውምና (ቀ 11-13)። አምልኮት እየፈጸመ ያለ ሰው ከእህል ቀርባኑ አንዳችም መብላት አይገባውም፤ ካህናቱም ሙሉ በሙሉ መቃጠል ካለበት የእህል ቀርባኖቻው አንዳችም

መብላት የላባቸውም (6፡22-23)። የእህል ቀርባን ለሚለው ሐረግ የተተካው የዕብራይስጥ ቃል “መባ” ወይም “ስጦታ” የሚል ትርጉም ስላለው፤ አብዛኛውን ጊዜ በዚህ መልክ ገብቶ ይታያል (ዘፍ 43፡11 ይመ)። የተቀደሱ ስጦታዎች ራሱን ለእግዚአብሔር እላልፎ መስጠትን ያመለክታሉ (ቀ 2)። ጭቱት የሳመን ድቅት ብሎ የተፈጨና በማንፊት የተነሳ ነው። ዘይት፤ አብዛኛውን ጊዜ የወይራ ዘይት ነኝ ከተሰበሰበ ምርቶች ማለትም ከእህልና ከአዲስ የወይን ጠጅ ጋር ተያይዞ ይጠቀሳል (ዘፍ 7፡13 ይመ)። የወይራ ዘይት በአብዛኛው ጥቅም ላይ የሚወለድ የእህል ቀርባንን ለማዘጋጀት ሲሆን፤ ለአምልኮ የሚሄድ ሰው የሚሰጠው ተፈላጊ ስጦታ ነው። ዕጣን በእህል ቀርባን ውስጥ የሚጨመር ዋና ቅመም ነው (ዘ0 30፡34-35 ይመ)።

2፡3 እጅግ የተቀደሰ ክፍል፤ ከዚህ የተነሣ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ሆነው የሚበሉት ካህናት ናቸው ቤተሰቦቻቸው ግን እንዲበሉ አልተፈቀደላቸውም (6፡16-18)።

2፡4 ያለ እርሾ፤ የዘፍ 12፡8፤15ን ማብ ይመ።
2፡5 በምጣድ፤ ከበኩላ የተሠራ፤ ጉልቻ ላይ ተጥዶ ከሥራ እሳት ሲነዳጅበት የሚገልግል ማብሰያ። ከጊዜ በኋላ የብረት ምጣዶችን ተሠርቶ ወደዚህ ተግባር ውለዋል።

2፡11 ግር፤ ምናልባት በሚያስከር መጠን ውስጥ ስለሚገባ (መጠኑ እንዲላል ለማድረግ) በመሠዊያው ላይ እንዳይቀርብ ተከልክለዋል፤ አንዳንዶች የተከሰሰለበትን ምክንያት ሲናገሩ ከነፃ ናው። የዕለድ አምልኮ አወርታቸውን በሚፈጽሙበት ጊዜ የሚጠቀሙበት ስለሆነ ነው ይላሉ።

2፡12 የበኩራት፤ 23፡10-11፤ ዘ0 23፡16፡19፤ ዘጥ 15፡18-20፤ ዘፍ 18፡4፡5፡26፡1-11 ይመ።

የአህል ቀሩርባን ሁሉ በጨው ቀምመው፤ የአምላክ (ላላጌ) የቃል ኪዳን ጨው ከአህል ቀሩርባን አይታገቡ፤ በቀሩርባንም ላይ ጨው ጨምርበት።

14። “የአህል በኩራት ቀሩርባን ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በምታመጣበት ጊዜ፤ የተፈተንና በእሳት የተጠበበ እሽት አቅርብ። 15 ዘይት ጨምርበት፤ ዕጣንም በላዩ አስቀምጥ፤ ይህ የአህል ቀሩርባን ነው። 16 ካህኑም ከተፈተገው አህልና ከዘይቱ ወስዶ፤ ከዕጣኑ ሁሉ ጋር ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ መታሰቢያ አድርጎ ያቃጥል።

የንብረት መሥዋዕት

3 “ማንኛውም ሰው የሚያቀርበው ቀሩርባን ከላላጌ መንጋ የሚቀርብ የንብረት መሥዋዕት ከሆነ፤ እንከን የሌለበትን ተባዕት ወይም እንስት ለእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ያቅርብ። 2 በሚያቀርበው እንስሳ ራስ ላይ እጁን ይጫን፤ በመገናኛው ድንኳን ይጃፍ ላይ ይረደው፤ ካህኑም የአርን ልጆች ደሙን በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ይርጩት። 3 ከንብረት መሥዋዕቱ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ ቀሩርባን አድርጎ ያምጣ፤ የሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሥብ፤ በሆድ ዕቃው ላይ ያለውን ሥብ ሁሉ፤ ‘ሁለቱን ኩላሊቶች በኩላሊቶቹ ላይና በጉድኑ አጠገብ ያለውን ሥብ እንዲሁም የጉብቱን መሸፈኛ ከኩላሊቶቹ ጋር አንድ ላይ አውጥቶ ያቅርብ። 5 የአርንም ልጆች በመሠዊያው በሚንደው ዕንጨት ላይ ባለው በሚቃጠለው መሥዋዕት ላይ አድርገው ያቃጥሉት፤ ይህም በእሳት የሚቀርብ፤ ሽታውም እግዚአብሔርን (ሥጤ) ደስ የሚያሰኝ መሥዋዕት ይሆናል።

6 “ከበገ ወይም ከፍየሉ መንጋ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) የንብረት መሥዋዕት የሚያቀርብ ከሆነ፤ እንከን የሌለበትን ተባዕት ወይም እንስት ያቅርብ። 7 መሥዋዕቱ

ሕዝብ 241፡7 ምር 9፡49
2፡14 ዘፀ 34፡221
ዘኀ 15፡20 ዘላ 16፡1
31፡261 21፡4፡342
2፡15 ሓ 1
2፡16 ሓ 1፡21
ዘኀ 1፡161
ሐ 14፡12
3፡1 ሓ 61
ዘፀ 25፡53 2፡61
ዘላ 7፡11-34 17፡5
3፡2 ዘፀ 24፡61
2፡15፡20 14፡21
ዘላ 1፡5 17፡61
ዘኀ 9፡10 18፡17
3፡3 ዘፀ 29፡131
12፡9
3፡4 ሓ 101
ዘፀ 29፡13 ዘላ 4፡9

3፡5 ሓ 11፡161
ዘፀ 29፡13፡38-421
ዘላ 17፡9 17፡29-341
ዘኀ 28፡3-10
3፡6 ሓ 11
ዘላ 22፡21
ዘኀ 15፡38
3፡7 ዘላ 17፡38-91
ዘኀ 15፡51 28፡57 38፡1
17፡18 162
3፡8 ዘላ 1፡5
3፡9 ላ 34፡161
ሐ 34፡101
ዘኀ 39፡19 14፡17
3፡11 ሓ 5፡161
ዘላ 9፡18 21፡6 17፡1
ዘኀ 28፡2
3፡12 ዘላ 1፡101
4፡3
3፡13 ዘፀ 24፡61
ዘላ 1፡5
3፡15 ዘላ 7፡4
3፡16 ሓ 5፡111
ዘኀ 4፡4 ዘላ 1፡91
7፡31 11፡101-24 16
3፡17 ዘፀ 9፡4፡121
ዘፀ 21፡14፡201
27፡21 ዘላ 7፡25-26
17፡10-161
ዘላ 12፡161
ሐ 15፡20

የበገ ጠቦት ከሆነም፤ በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ያምጣው፤ በጠብቱ ራስ ላይ እጁን ይጫን፤ በመገናኛው ድንኳን ፊት ለፊት ይረደው፤ የአርንም ልጆች ደሙን በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ይርጩት። 9 ከንብረት መሥዋዕቱ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ ቀሩርባን አድርጎ ያምጣ፤ ሥቡን፤ እስከ ጀርባ ዐጥንቱ ድረስ የተቋረጠ ላቱን በሙሉ፤ የሆድ ዕቃውን የሸፈነውን ሥብ፤ ከሆድ ዕቃው ጋር የተያያዘውን ሥብ ሁሉ፤ 10 ሁለቱን ኩላሊቶች፤ ኩላሊቶቹ ላይና በጉድኑ አጠገብ ያለውን ሥብ እንዲሁም የጉብቱን መሸፈኛ ከኩላሊቶቹ ጋር አብሮ አውጥቶ ያቅርብ። 11 ካህኑም ይህን ሁሉ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ የመብል ቀሩርባን አድርጎ በመሠዊያው ላይ ያቃጥል።

12 “መሥዋዕቱ ፍየሉ ከሆነ፤ በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ያቅርብ። 13 በራሱም ላይ እጁን ይጫንበት፤ በመገናኛው ድንኳን ፊት ለፊት ይረደው፤ የአርንም ልጆች ደሙን በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ይርጩት። 14 ከሚያቀርበውም መሥዋዕት ላይ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ ቀሩርባን አድርጎ ያቅርብ፤ የሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሥብ፤ ከሆድ ዕቃው ጋር የተያያዘውን ሥብ ሁሉ፤ 15 ሁለቱን ኩላሊቶች፤ በኩላሊቶቹ ላይና በጉድኑ አጠገብ ያለውን ሥብ እንዲሁም የጉብቱን መሸፈኛ ከኩላሊቶቹ ጋር አብሮ አውጥቶ ያቅርብ። 16 ካህኑም ይህን ሁሉ በእሳት የሚቀርብና ሽታውም ደስ የሚያሰኝ የመብል ቀሩርባን አድርጎ በመሠዊያው ላይ ያቃጥል፤ ሥብ ሁሉ የእግዚአብሔር (ሥጤ) ነው።

17 “በምትኖርበት ስፍራ ሁሉ፤ ሥብ ወይም ደም ከቶ አትብሉ፤ ይህ ለመጨው

፡1 በትውፊት የሰላም መሥዋዕት ይሳል፤ እንዲሁም ሓ 3፡6፡9 ይመጣ።

2፡13 የቃል ኪዳን ጨው በጥንት ዘመን ጨው አብዛኛውን ጊዜ ሞጋው ውድና ለምግብ ማጣፈሚያነው እጅግ ተፈላጊ ነበር። የቃል ኪዳን ምልክት የሆነውና ለመሥዋዕት የተፈለገው ከዚህ የተነሳ ሳይሆን አይቀርም።

3፡1 የንብረት መሥዋዕት፤ ለካህናት የተሰጠውን ተጨማሪ መመሪያ በ7፡11-21፡28-34 ላይ ይመጣ። በዚህ ቀሩርባን ውስጥ ሁለት መሠረታዊ ሐሳቦች ተካተዋል፤ እነርሱም ሰላምና ኅብረት ናቸው። ይህ መሥዋዕት ቀደም ይታወቅ የነበረው፤ “የሰላም ቀሩርባን” በሚል ትርጉም ሲሆን፤ ይህም “ሰላም” ወይም “ምሉእነት” የሚል ትርጉም ካለው የዕብራይስጥ ቃል “ሻሉም” ጋር ይዛመዳል፤ ለመሥዋዕቱ መገላገል ከሆነው የዕብራይስጥ ቃል የመጣ መጠሪያ ነው። ከዚህም የተነሳ ምናልባት ቀርባኑ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ላለው ሰላምና የዚህ ውጤት ለሆነው የወስነ ዕረፍት ምልክት ሆነ። በንብረት መሥዋዕት አቅራቢው ሰው እንዲበላ የሚፈቀድላት ብዙኛ መሥዋዕት ነበረ። ይህ መሥዋዕት የንብረት መሥዋዕት የተባለው፤ መሥዋዕት አቅራቢው በቀርባኑ ለማካይነት ከእግዚአብሔርና ከሚቀርበው መሥዋዕት የተወሰነውን ክፍል ከሚሰጠው ከሆነ ጋር ኅብረት ወይም አንድነት እንዲኖረው ስለሚያደርግ ነው (7፡14-5፡31-34)። በብዙ ጊዜ የሚቋቋሙ ሰዎች ይህን መሥዋዕት ከሌሎች መሥዋዕቶች ጋር በአስራሌል በሚታወቁ ሦስት ታላላቅ በዓላት ላይ ያቀርቡታል (ዘኀ 23፡14-17፡1 ዘኀ 29፡39 ይመጣ። እንደዚህ የሚሆንበት ምክንያት እጅግ ብዙ ሕዝብ

የአምልኮ ሥርወ-ቀን ለመፈለግና አንድነቱ የሚገለጽበትን ማእዘን አብሮ ለመካፈል ወደ ቤተ መቅደሱ ስለሚመጣ ነው። በእስራኤል ነገሥታት ዘመን ሕዝቡ ለመሥዋዕት ከሚያቀርቡት እንስሳት በተጨማሪ ቀጥራቶች ብዙ የሆነ እንስሳት ከንጉሡ ይሰጡ ነበር። ቤተ መቅደሱ በተመረቀ ጊዜ፤ ለሱምን በዐራራ አራት ቀን ውስጥ ሃያ ሺህ በሬ አንድ መቶ ሃያ ሺህ በግና ፍየሉ የንብረት መሥዋዕት አድርጎ አቅርቦአል (1ኛ 8፡63-65)።

3፡2 እጁን ይጫን፤ የ1፡3፡7ና የዘፀ 29፡10ን ማብ ይመጣ።

3፡5 በሚቃጠለው መሥዋዕት ላይ፤ ስለ ሕዝቡ የሚሰጠው የሚቃጠለው መሥዋዕት ጠዋትና ማታ ይቀርብ ነበር፤ የንብረት መሥዋዕቱም በዚሁ ላይ አብሮ ይዘጋጅ ነበር።

3፡9 ላላጌ፤ በመካከለኛው ምሥራቅ የሚፈጠሩ በጎች በጣም የሠባ ላት አላቸው።

3፡11-16 የሚባል ቀሩርባን አድርጎ በመሠዊያው ላይ፤ እስራኤላውያን የሚያቀርቧቸው መሥዋዕቶች፤ “የአምልኮት ምግብ” (በሌሎች ጥንታዊነት) ሕዝቦች ዘንድ እንደሚደረገው (ሕዝ 16፡20 ይመጣ። ከመዝ 50፡9-13 ጋር ያሳደፉ) አልነበሩም፤ ሌሎች እንጂ አንዳንድ ጊዜ በምሳሌዊ አነጋገር “ምግብ” ተብለው ይጠሩ ነበሩ (21፡68-17፡21፡22፡25)። ይህም ለእግዚአብሔር የሚቀርቡ ስጦታዎች እንደነበሩና እርሱም በደብታ እንደተቀበላቸው ለማመልከት ነው።

3፡17 ሥብ ወይም ደም ከቶ አትብሉ፤ የ17፡11ን ማብ ይመጣ።

ትውልድ ሁሉ የተሰጠ የዘላለም ሥርዐት ነው።”

የገጠኤት መሥዋዕት

4 እግዚአብሔር (መ) ሙሴን እንዲህ ሲል ተናገረው፤ “ለእስራኤል ሕዝብ እንዲህ በላቸው፤ ማንም ሰው ባለማውጣት ገጠኤት ቢሠራ፤ በእግዚአብሔር (መ) አታድርጉ ብሎ ከዘላቸውም አንዱን ተላልፎ ቢገኝ፤

36 “የተቀባውም ከሆነ በሕዝቡ ላይ በደል የሚያስከትል ገጠኤት ቢሠራ፤ ስለ ሠራው ገጠኤት እንከን የሌለበት አንድ ወይልም በእግዚአብሔር (መ) የገጠኤት መሥዋዕት አድርጎ ያቅርብ፤ ‘ወይልኑን በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ በእግዚአብሔር (መ) ፊት ያቅርብ፤ እጅግም በወይልኑ ራስ ላይ ይሟን፤ በእግዚአብሔር (መ) ፊት ይረደው።’ የተቀባውም ከሆነ ከወይልኑ ደም ጥቂት ወስዶ ወደ መገናኛው ድንኳን ይግባ፤ ማታንም በደሙ ውስጥ ነክሮ ከመቅደሱ መጋረጃ ትይዩ፤ በእግዚአብሔር (መ) ፊት ሰባት ጊዜ ይርጨው።” ካህኑ ከደሙ ጥቂት ወስዶ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ በእግዚአብሔር (መ) ፊት ያለውንና ሽታው ጣፋጭ የሆነ

4+2 ቀ 13:22-27:1
ዘላ5:15-18
22:14ዘግ፡15+22:
24-29135:11-151
ኢሉ2043:91049:7
4+3 ቀ 14:24:321
ዘግ፡2310125:51
28:41130:101
ዘላ3:1215+6-131
8:149:1-221
10:16116:3:51
19:161015:15+271
መፍ6:151
ሕዝ 43:19:231
ዕብ9:13-14
4+4 ቀ 15:241
ዘላ13:1017:8+12
4+5 ቀ 161
ዘላ16:141
4+6 ቀ 17ዘፀ25:181
24:81ዘላ16:14:19
4+7 ቀ 18:30:341
ዘፀ27:2129:1121
ዘላ5:918+1519:91
16:18
4+8 ቀ 191
4+9 3+4
4+10 ዘፀ29:131
32:6ዘላ9:4
4+11 ዘፀ29:141
ዘላ8:1719:111
ዘግ፡19:5
4+12 ዘፀ29:141

ዕባን የሚታገበትን መሠዊያ ቀንዶች ይቅጥ፤ የተረፈውን የወይልኑን ደም ሁሉ በመገናኛው ድንኳን መግቢያ ላይ ባለው በሚቃጠል መሥዋዕት መሠዊያ ግርጌ ያፍ ሰው፤ የገጠኤት መሥዋዕት ከሚቀርበው ወይልኑ ሥሎን ሁሉ ያውጣ፤ ይኸውም፡- የሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሥብና ከሆድ ዕቃው ጋር የተያያዘውን ሥብ፤ ሁለቱንም ኩላሊቶች፤ በኩላሊቶቹ ላይና በጉድኑ አጠገብ ያለውን ሥብ እንዲሁም የጉብቱን መሸፈኛ ከኩላሊቶቹ ጋር አብሮ አውጥቶ ያቅርብ፤ ሰላንብረት መሥዋዕት፤ ከሚቀርበው ወይልኑ እንዳወጣ ሁሉ ሥሎን ያውጣ፤ ካህኑም የሚቃጠል መሥዋዕት በሚቀርብበት መሠዊያ ላይ ያቃጥላው።¹¹ ነገር ግን የወይልኑን ቁዳና ሥጋውን ሁሉ፤ ጭንቀቱንና እግሮቹን፤ ሆድ ዕቃውንና ፈርሱን፤¹² ወይልኑን ብላት ሁሉ ከሰፈር ውጭ በመድ ወደሚፈለበት በአምልኮው ሥርዐት መሠራት ገደብ ወደ ሆነው ስፍራ ይውሰደው፤ በተቂ

ዘላ1:1616:113018+179:1110+14116:3ዘግ፡19:910113+11
“10 በትውፊት የሰላም መሥዋዕት ይባላል፤ እንዲሁም ቀ 26:3135 ይመጣ።
“10 የብሔራዊው ቃል ተባብሮ እንበት፤ ለምሳሌ ይቻላል።

4+2 ባለማውጣት 5+5 ይመጣ፤ ከዘግ፡ 15+30-31 ጋር ያነጻጽ ጽ፡፡ ባለማውጣት ገጠኤትን የሠራ ሰዎች በአራት ወገን ይመደባሉ፡፡ 1) “የተቀባው ከሆነ” (ቀ 3-12) 2) “መላው የእስራኤል ሕዝብ” (ቀ 13+21) 3) “መሪ” (ቀ 22-26) 4) “ከሕዝቡ መካከል አንዱ” (ቀ 27-35)፡፡

4+3 የተቀባውም ከሆነ ሊቀ ካህኑ ነው (6+20:22 ይመጣ፡፡ ገጠኤትን ከሁለቱ ሊቀ ካህናት ከአየሱስ ከርሰቱስ በስተቀር ሊቃኑ ከሆኑት ሁሉ ገጠኤት ሠርተዋል (ዕብ 5+13 7+26-28)፡፡ በሕዝቡ ላይ፤ በእስራኤል፤ ከሆናት ከሕዝቡ ጋር ያላቸው ግንኙነት እጅግ የጠበቀ በመሆኑ (ሕዝቡ ለእግዚአብሔር የተለየ ወገን ይመሆናል፡፡ መሥዋዕት ያቅርብ የሚቃጠል መሥዋዕት፤ የአሁኑ አባርካንና የብላረት መሥዋዕት የሚቀርቡት በዘግ፡ ፊቃድ ቢሆንም (መ 1-3)፤ የገጠኤት መሥዋዕት ግን የግድ መቅረብ ያለበት መሥዋዕት ነው (ቀ 14:23:28 ይመጣ፡፡ እንከን የሌለበት፤ እንከን ያለበት መሥዋዕት እንከን ላለበት ሕዝብ ምትክ ሆኖ ሊቀርብ አይችልም፡፡ ለእግዚአብሔር ሕዝብ ገጠኤት የመጨረሻ ገደብ መሥዋዕት ሆኖ የቀረበው፤ አንዳች ነውርና ነቀፋ የሌለበት የተሰቀለው ከርሰቱስ ብቻ ነው (ዕብ 9+13-141 1ጳጥ 1:9)፡፡ የገጠኤት መሥዋዕት፤ ለካህናት የተሰጠውን ተጨማሪ መመሪያ በ6+24-30፤ ዘግ፡ 15+22-29 ይመጣ፡፡ አንድ “የተቀባ ካህን” (ወይም በሌላ መደብ ውስጥ ያለ ማንኛውም ሰው) ባለማውጣት ገጠኤት ቢሠራ፤ ገጠኤት መሥራቱን እንደተረፈ፤ ወዲያው የገጠኤት መሥዋዕት ለእግዚአብሔር ማቅረብ አለበት፡፡ በሌላው በኩል ካህኑ (ወይም ማንኛውም ሌላ ሰው) ባለማውጣት ገጠኤት ቢሠራ፤ ገጠኤት መሥራቱን ባያውቅ፤ እንዲህ ያለው ገጠኤት በሰርዐት ቀን ይቅር ይባላል (ይሰራልታል)፡፡

4+4 በዚህ ቀጥረ ላይ የሰጠ ይባላል፤ የገጠኤት ማስተሰር መመሪያዎች ይገኛሉ፡፡ 1) ለውጥ ወይም ምትክ (“ወይልኑን ያቅርብው”)፡፡ 2) አንድ መሆን (“እጅግ በወይልኑ ራስ ላይ ይሟን”)፡፡ 3) የለውጡ ወይም የምትክ መሆን (“በእግዚአብሔር ፊት ይረደው”)፡፡

4+5 ደም፤ የ17+11ን ማን ይመጣ፡፡ ሁለት ወይንት የገጠኤት መሥዋዕት አሉ፤ እንደኛው የገጠኤት መሥዋዕት (ቀ 3-21) ዋነኛው ሲሆን፤ እርሱም ደም መርጨትን ይጨምራል፡፡ ደሙ የሚረጨው በመገናኛው ድንኳን የውስጡን መጋረጃ ፊት ለፊት፤ በሰርዐት ቀን ከሆነ (መ 16)፤ በሥርዐት መከደኛው ላይ ወይም ከፊት ለፊት ነው፡፡ እንዲህ ያለው የገጠኤት መሥዋዕት አይበላም፡፡ ሥቡ፤ ኩላሊቶቹና የጉብቱ መሸፈኛ በትልቁ መሠዊያ ላይ ይቃጠላል፤ የቀረው ክፍል ግን ከከተማ

ውጭ ይቃጠላል (ቀ 12)፡፡ ዕብ 13+11-13 ከከተማዬ ብር ውጭ ስለ እኛ ገጠኤት ሲል የተሠዋውን አየሱስን በዚሁ አንጻር ግልጽ አድርጎ አሳይቶአል፡፡ ይህ ዐይነት የገጠኤት መሥዋዕት በካህኑ አካሉ ወይም በሕዝቡ ሽማግሌዎች ለሰላው የእስራኤል ይቅርብ ነበር፡፡ ባጠቃላይ መሥዋዕት ሆኖ የሚቀርበው እንስሳ ወይልኑ ሲሆን፤ በሰርዐት ቀን የሚቀርበው የገጠኤት መሥዋዕት ግን ፍፃሜ ነበር፡፡

ሁለተኛው የገጠኤት መሥዋዕት ዐይነት (4+22-5+13) ለሕዝቡ መሪ ወይም ለማንኛውም ግለሰብ የሚቀርበው መሥዋዕት ነው፡፡ ከደሙ ጥቂቱ ይወሰድና በትልቁ መሠዊያ ቀንዶች ላይ ይቀላል፤ የተረፈው በመሠዊያው ሥር ይደፋል፡፡ ሥብና ሌላ የእንስሳው ክፍል በመሠዊያው ላይ ይቀላል፤ የቀረውን መሥዋዕት ግን ካህኑና የካህኑ ወንዶች ቤተሰቦች በመቅደሱ ውስጥ እንዲበሉት ይሰጣቸዋል (6+29-30፤ 10+16-20 ይመጣ፡፡ ሰዎች በግል የሚያደሱበት የገጠኤት መሥዋዕት እንከን ያለበት ሰዎች በግ መሆን አለበት፡፡ መሥዋዕት አቅራቢው ድኻ ከሆነ ርግብ ወይም ዋናስ (5+7-8፤ 12+6:8፤ ከሁሉ 2+24 ጋር ያነጻጽ)፤ ይደም እንድ ከሉ የሚሉ ጽፋት ማቅረብ ይችላል (5+11)፡፡ የሚቀርበው መሥዋዕት ገጠኤትን መናዘዝን (5+5) እና እጅን በመሥዋዕቱ ላይ መሟንን ይጨምራል (ቀ 29+16:21)፡፡ ከዚያም መሥዋዕቱን የሚያቀርበው ካህን ገጠኤትን ያስተርድላል፤ እግዚአብሔርም ይቅር ይለዋል (5+13)፡፡ እንዲህ ያለውን የገጠኤት መሥዋዕት በማቅረብ ገጠኤትናኛውን ያመነ አሰራራዊ ከእግዚአብሔር ጋር ያደራግ ነብረት፤ ያንደላና ማስተካከል ይችላል፡፡

4+6 ጥቂት የቀን የቀን እጅን አመልካች ጣት (14:16 ይመጣ) ጣት ነው፡፡ ሰዎች የመጡትና የፍጹምነት ምልክት ነው (የዘፍ 5+5 ማብ ይመጣ፡፡ መጋረጃን ቅድስተ ቅዱሳንን ከቅድስቱ የሚለይ ቀንዶች ነው (ዘፀ 26+33)፡፡

4+7 ቀንዶች በመሠዊያው ማእዘኖች ላይ ያሉ አራት ቀንዶች (ዘፀ 30+1-3 ይመጣ) በመሠዊያው ላይ የሚቀርበው መሥዋዕት ገጠኤትን የማስተሰር ገደል እንዳለው የሚያመለክቱ ናቸው (ዘፀ 30+10)፡፡

4+8-101 3+3-5 ይመጣ፡፡ 4+12 ከሰፈር ውጭ፤ የ13+45-46 ማብ ይመጣ፡፡ አየሱስም የተሰቀለው እንዲሁ ከአየሱሱም ከተማ ውጭ ነው (ዕብ 13+11-13፤ 9+11፤ 16+26-28፤ ሕዝ 43+21 ይመጣ፡፡ በ ... ሥርዐት መሠራት ገደብ፤ ገደብ፤ ገደብ፤ ገደብ፤ ለሆነ ተብሎ ለሰላቱ ሥርዐት ወይም የሚገኝታል፤ ገደብ፤ ለማቅረብ እንጂ፤ የሰውነት ገደብ፤ ለማ መልክት አይደለም (ለምሳሌ መ 11፤ እንዲሁም ማር 7+1-4 ይመጣ፡፡ ያቃጥለው፤ የመሥዋዕት አቅራቢው ገጠኤት በምሳሌያዊ መንገድ

የብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶች

የመሥዋዕቱ ዐይነት	የብሉይ ኪዳን ክፍሎች	የሚቀርቡት	ዐላማው
የሚቃጠል መሥዋዕት	ዘሌ11፡ 6÷8-13፤ 8÷18-21፤ 16÷24	ወይፈን፤ ጠቦት ወይም ተባዕት ርግብ (ዋናነት ወይም የርግብ ጫጭት ለድሸች)፤ ሰዎች ሃር የለለበት፤ ሙሉ በሙሉ የሚቃጠል	በፈቃደኝነት የሚደረግ አምልኮ፤ ባለማወቅ ለተደረገ ገጠነት ማክተላሪያ፤ ለእግዚአብሔር ሙሉ ለሙሉ መገኘትንና መክትን ለመግለጽ የሚቀርብ
የእህል ቀርባን	ዘሌ21፡ 6÷14-23	እህል፤ ጽቂት፤ የወይራ ዘይት፤ እጣን፤ ጎብኝ፤ ጨው፤ እርሾ ወይም ማር የለለበት የደገንነት (የጎብረትና) ከሚቃጠል መሥዋዕት ጋር የሚቀርብ (የመጠጥ ቀርባን)	በፈቃደኝነት የሚደረግ አምልኮ፤ የእግዚአብሔርን መልካምነትና ቸርነት ለመግለጽ፤ ለእግዚአብሔር መስጠትን ለማሳየት የሚቀርብ
የጎብረት መሥዋዕት	ዘሌ3፡7÷11-34	ከቀንድ ከብቶች ወይም ከበሳች መንጋ ነውር የለለበት እንስሳ፤ የተለያዩ ዐይነት ጎብስት	በፈቃደኝነት የሚደረግ አምልኮ፤ ምስጋናና አንድነት (በጎብረት ማእድ መቀረስን ያጠቃልላል)
የጎጠኦት መሥዋዕት	ዘሌ4፡1-5፤13፤ 6÷24-30፤ 8÷14-17፤ 16÷3-22	1. ወይፈን፤ ለሊቀ ካህናትና ለጉባኤው 2. ትባዕት ፍየል፤ ለመሪ 3. እንስት ፍየል ወይም በግ፤ ለተራው ሕዝብ 4. ዋናነት ወይም ርግብ፤ ለድኻው፤ የኢፍ መስፈሪያ አንድ ዐሥረኛ ጽቂት፤ በጣም ድኻ ለሆኑ	ለተገለጠ ግን ባለ ማወቅ ለተሠራ ጎጠኦት የሚቀርብ የግዴታ መሥዋዕት፤ ጎጠኦትን መናከዝ፤ የጎጠኦት ይቅርታን ለመቀበል፤ ከርሱ ስት ለመንጸት
የበደል መሥዋዕት	ዘሌ5፡14-6÷7፤17÷1-6	ጠቦት ወይም አውራ በግ	ባለማወቅ ለተሠራ ካሳ ለሚያስፈልገው ጎጠኦት፤ ከርሱ ስት ለመንጸት፤ 20 በመቶ ካሳ ክፍያ

ከአንድ ዐይነት በላይ ቀርባን ሲቀርብ (በዘጥ 7÷16፡17 እንደሚታየው) ሥርዐቱ እንደሚከተለው ይሆናል፡ 1) የጎጠኦት ወይም የበደል መሥዋዕት፤ 2) የሚቃጠል፡፡ መሥዋዕት፤ 3) የጎብረት መሥዋዕት ወይም የእህል ቀርባን (ከመጠጥ ቀርባን ጋር)፡፡ ይህ ቅደም ተከተል የመሥዋዕት ሥርዐቱን መንፈሳዊ ይዘት የሚያገለግል ነው፡፡ በመጀመሪያ ጎጠኦት መወገድ ይኖርበታል (የጎጠኦት ወይም የበደል መሥዋዕት)፡፡ ሁለተኛ፤ የሚያመልከው ሰው ለእግዚአብሔር ራሱን ሙሉ በሙሉ ያቀርባል (የሚቃጠል መሥዋዕትና የእህል ቀርባን)፡፡ ሦስተኛ፤ ከእግዚአብሔር፤ ከካህኑና ከአምላኪው ሰው ጋር ጎብረት ይመሠረታል (የደገንነት/የጎብረት መሥዋዕት)፡፡ በሌላ አገላለጽ የመንጸት፤ የመቀደስና ጎብረት የመመሥረት መሥዋዕቶች ይቀርባሉ፡፡

ለለው ዐመድ ላይ ፅንጨት አንድዶ ያቃጥለው።

13^{cc} መላው የእስራኤል ሕዝብ ባለ ማወቅ ጎጠኤት ቢሠራ፣ አታድርጉ ብሎ እግዚአብሔር (ያህዌ) ካዘዘውም አንዱን ተላልፎ ቢገኝ፣ ይህ ሕዝብ ጥፋቱ ባይታወቀውም በጸላጅ ነው። 14 የሕዝቡ ጉባኤ ጎጠኤት መሥራቱን በተረዳ ጊዜ፣ ለጎጠኤት መሥላቅ የሚሆን አንድ ወይፈን በመገናኛው ድንኳን ፊት ያቅርብ። 15 የሕዝቡም ሽማግሌዎች በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት እጅግ ተወንግደው በወይፈኑ ራስ ላይ ይጫኑ፤ ወይፈኑም በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ይታረድ። 16 የተቀባውም ካህን ከወይፈኑ ደም ጥቂት ወስዶ ወደ መገናኛው ድንኳን ይግባ። 17 በጣቱን በደሙ ውስጥ ነክሮ፣ በመጋረጃው ትይዩ በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ሰባት ጊዜ ይጫው። 18 ከደሙ ጥቂት ወስዶ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ያለውን የመሠዊያ ቀንዶች ይቅባ፤ የተረፈውን ደም ሁሉ በመገናኛው ድንኳን መግቢያ ላይ ባለው በሚቃጠል መሥዋዕት መሠዊያ ግርጌ ያፍሰው። 19 ከወይፈኑም ሥቡን ሁሉ ወስዶ በመሠዊያው ላይ ያቃጥል። 20 ለጎጠኤት መሥዋዕት ባቀረበው ወይፈን ላይ እንዳደረገው ሁሉ፣ በዚህኛውም ወይፈን ያድርግ፤ በዚህም መሠረት ካህኑ ስለ ሕዝቡ ያስተሰራል፤ እነርሱም ይቅር ይባላሉ። 21 ወይፈኑንም ከሰፈር ውጭ ያውጣው፤ የመጀመሪያውን ወይፈን እንዳቃጠለው ሁሉ ይህኛውንም ያቃጥል፤ ይህም ስለ ሕዝቡ የሚቀርብ የጎጠኤት መሥዋዕት ነው።

22^{cc} “አንድ የሕዝብ መሪ ባለማወቅ ጎጠኤት ቢሠራ፣ እምነቱም እግዚአብሔር (ያህዌ) አታድርጉ ብሎ ከከለካላቸው ትእዛዛት አንዱን ተላልፎ ቢገኝ እርሱ በደለኛ ነው። 23 ጎጠኤት መሥራቱን በተረዳ ጊዜ እንከን የሌለበትን ተባዕት ፍየል የግሉ መሥዋዕት አድርጎ ያቅርብ። 24 እጁንም በፍየሉ ራስ ላይ ይጫኑ፤ የሚቃጠል መሥዋዕት በሚታረድበትን ስፍራ በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ይረደው፤ ይህም የጎጠኤት መሥዋዕት ነው። 25 ካህኑም ከመሥዋዕቱ ደም በጣቱ ጥቂት ወስዶ የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበትን

4+13 ላ+2
4+14 ላ+31
ዘጥ15+24
4+15 ላ+410B
3+16119+7129+101
ዘሌ8+14+22ዘጥ2
8+1012ዘፍ29+23
4+16 ላ+5
4+17 ላ+61
ዘጥ19+418
4+18 ላ+71
ዘሌ5+916+3018+151
10+18117+612ዘፍ2
9+22
4+19 ላ+8+26
4+20 ላ+26+31
35ዘዘ29+361
32+30ዘጥ15+251
ሮጦ3+251
0+110+10-12
4+21 ላ+121
ዘሌ16+5151
2ዘፍ29+21
4+22 ላ+21
ዘጥ31+13
4+23 ላ+31
ዘሌ1+10
4+24 ላ+3+41
ዘሌ6+25
4+25 ዘሌ9+91
16+1813+ዘ43+201
22

4+26 ዘዐ32+301
ዘሌ5+1012+8
4+27 ላ+2
4+28 ላ+31
ዘሌ1+1015161
ሕዘ40+39144+27
4+29 ላ+4+241
ዘፍ8+201ዘሌ1+4
4+30 ላ+7
4+31 ላ+20+351
ዘፍ8+21ዘሌ1+4
4+32 ዘዐ29+381
ዘሌ1+319+3114+10
4+33 ላ+291
ዘሌ1+45
4+34 ላ+7
4+35 ላ+31
5+1 ላ+171
ዘዐ28+381ዘሌ7+181
17+16119+81
20+17124+151
ዘጥ5+3119+131
15+3119+201
30+1519+429+241
ጥቂ26+631

መሠዊያ ቀንዶች ይቅባ፤ የተረፈውንም ደም ሁሉ በመሠዊያው ግርጌ ያፍሰው። 26 የጎብረት መሥዋዕቱን እንዳቃጠለ ሁሉ ሥቡንም በመሁሉ በመሠዊያው ላይ ያቃጥል፤ በዚህም መሠረት ካህኑ የሰውየውን ጎጠኤት ያስተሰራልታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል።

27^{cc} “ከሕዝቡ መካከል አንዱ ሰው ባለ ማወቅ ጎጠኤት ቢሠራ፣ እግዚአብሔር (ያህዌ) አታድርጉ ብሎ ከከለካላቸው ትእዛዛት አንዱን ተላልፎ ቢገኝ እርሱ በደለኛ ነው። 28 ጎጠኤት መሥራቱን በተረዳ ጊዜ እንከን የሌለበትን እንስት ፍየል ስለ ፈጸመው ጎጠኤት የግሉ መሥዋዕት አድርጎ ያቅርብ። 29 እጁን ለጎጠኤት መሥዋዕት በቀረበትን ፍየል ራስ ላይ ይጫኑ፤ የሚቃጠል መሥዋዕት በሚታረድበት ስፍራም ይረዳት። 30 ካህኑ በጣቱ ከደሙ ጥቂት ወስዶ የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበትን መሠዊያ ቀንዶች ይቅባ፤ የተረፈውንም ደም ሁሉ በመሠዊያው ግርጌ ያፍሰው። 31 ሥቡ ከጎብረት መሥዋዕት በወጣበት አኳኋን ሥቡን ሁሉ ያውጣ፤ ካህኑም ሽታው እግዚአብሔርን (ያህዌ) ደስ የሚያሰኝ መሥዋዕት አድርጎ በመሠዊያው ላይ ያቃጥለው፤ በዚህም መሠረት ካህኑ የሰውየውን ጎጠኤት ያስተሰራልታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል።

32^{cc} “ስለ ጎጠኤት መሥዋዕት የበግ ጠቦት የሚያቀርብ ከሆነ፣ እንከን የሌለበትን እንስት ያቅርብ። 33 እጁን በጠቦቷ ራስ ላይ ይጫኑ፤ የሚቃጠል መሥዋዕት በሚታረድበት ስፍራም የጎጠኤት መሥዋዕት አድርጎ ይረዳት። 34 ካህኑም ከጎጠኤት መሥዋዕቱ ደም በጣቱ ጥቂት ወስዶ የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበትን መሠዊያ ቀንዶች ይቅባ፤ የተረፈውንም ደም ሁሉ በመሠዊያው ግርጌ ያፍሰው። 35 ሥቡ ከጎብረት መሥዋዕት ጠቦት በወጣበት አኳኋን ሥቡን ሁሉ ያውጣ፤ ካህኑም በመሠዊያው ላይ በእግዚአብሔር (ያህዌ) በእሳት በሚቀርበው መሥዋዕት ላይ ያቃጥለው፤ በዚህ መሠረት ሰውየው የሠራውን ጎጠኤት ካህኑ ያስተሰራልታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል።

5^{cc} “አንድ ሰው ስለየውና ስለሚያውቀው ነገር ሕጋዊ ምስክርነቱን እንዲሰጥ ተጠ

መሥዋዕት እንዲሆን ወደ ቀረበው ወይፈን የተላለፈ በመሆኑ፣ ወይፈኑ ፈጽሞ መቃጠል አለበት እንጂ ወደ ዐመዱ ቀላል መፍሰስ የለበትም (1+16)።

4+15 ሽማግሌዎች፣ የዘጸ 3+16ን ማብ ይመ።
4+18 መሠዊያ የሰማን መሠዊያ ነው (ላ+ 7 ይመ።)
4+20 ለጎጠኤት መሥዋዕት፣ ጎጠኤት የሠራ ካህን የሚያቀርበው መሥዋዕት ነው (ላ+ 3)። ይቅር ይባላል፤ ይህ ሕረግ ከ4+20-6+7 ዘጠኝ ጊዜ ተደጋግሞ የተጠቀሰ፣ የእግዚአብሔርን ይቅር ባይነት የሚያመለክት ዋና ሐሳብ ነው።
4+23 ተባዕት ፍየል፣ በእግዚአብሔር ውስጥ ገዛትኛ ቦታ ያላቸው ወይም አነስተኛ ገቢ ያላቸው ሰዎች መሥዋዕት አድርገው የሚያቀርቡት ዋናቸው አነስተኛ የሆነ እንክብካቤ ነው። ሊቀ ካህኑ (ላ+ 3) እና መላው ሕዝብ (ላ+ 14)፣ ወይፈን፣ የሕዝቡ መሪ ደግሞ ተባዕት ፍየል (ላ+ 23)፣ አንድ

ተራ እስራኤላዊ ዜጋ እንስት ፍየል (ላ+ 28) ወይም እንስት በግ (ላ+ 32) ማቅረብ አለባቸው። መሥዋዕት አቅራቢው ደኅ ከሆነ፣ ዋናውና ርግብ (5+7) ወይም አንድ እፍን የሳመ ዱቂት (5+11-12) ማቅረብ ይቻ ነው።
4+25 ካህኑም በሕዝቡ መሪ ወይም በማናቸውም ሕዝብ ስም መሥዋዕት የሚያቀርብ ሰው ነው (ላ+ 30+34 ይመ።)
4+28 እንስት ፍየል፣ የ ላ+ 23 ማብ ይመ።
4+29 እጁን ... ይጫኑ፣ የ1+3 እንዲሁም የ29+10ን ማብ ይመ።
4+30 ቀንዶች፣ የ ላ+ 7 ማብ ይመ።
4+32 የጎጠኤት፣ የ ላ+ 23ን ማብ ይመ።
4+35 ከጎብረት መሥዋዕት ... ሥቡን፣ 3+3-5 ይመ።
5+1-41 ባለማወቅ የሚፈጸመው አራት ዐይነት ጎጠኤቶችን የሚያስተርጉ መሥዋዕቶች በዚህ ክፍል ተጠቀሰዋል (4+2-3፣ 13፣22፣27 ይመ።)።

ይቆ ቃሉን ለመስጠት ፈቃደኛ ባይሆን፤ ይህ ሰው ንጢአት ሠርቶአልና ይጠየቅ በታል።

20 “ማንኛውም ሰው ሳያውቅ በሥርዐቱ መሠረት የተከለከለውን ርኩስ ነገር ቢነካ፤ ይኸውም፡- የርከስ የአውጪ በድን ወይም የረከስ የቤት እንሳብ በድን ወይም በደረቱ እየተሳበ የሚንቀሳቀሰውን የረከስ ፍጥረት በድን ቢነካ ይህ ሰው ረከሰአል፤ በደለኛም ነው።

31 “ወይም የሰውን ርኩሶች ይኸውም ርኩሶ የሚያደርገውን ማንኛውንም ነገር ሳያውቅ ቢነካ፤ ነገሩን ባወቀ ጊዜ በደለኛ ይሆናል።

4 “ሰዎች በሚሆኑበት በማንኛውም ነገር፤ በጎ ወይም ክፉ ለማድረግ ሳያስብ በግዴላ ሽንት በምል በኋላ ግን ነገሩን ባወቀ ጊዜ በደለኛ ይሆናል።

5 “ማንኛውም ሰው ከእነዚህ በአንዱ በደለኛ ሆኖ ቢገኝ፤ የትኛውን ንጢአት እንደሠራ ገልጾ መናዘዝ አለበት፤ ስለ ንጢአቱም ቅጣት የንጢአት መሥዋዕት እንድትሆነው ከመንጋው አንዲት የበግ ወይም የፍየል እንስት ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ያቅርብ፤ ካሁኑም ስለ ንጢአቱ ያስተሰራይ ለታል።

7 “ሰውየው ስለ ሠራው ንጢአት በግ ለማቅረብ ዐቅሙ ካልፈቀደ ሁለት ዋናሶች ወይም ሁለት የዋናስ ጫጩቶች የመጀመሪያውን ለንጢአት መሥዋዕት፤ ሁለተኛውን ለሚቃጠል መሥዋዕት ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ያቅርብ። ወደ ካሁኑም ያምጣቸው፤ እርሱም ለንጢአት መሥዋዕት የምትሆነውን አስቀድሞ ያቅርብ፤ ራሷን ዐንገሏት ላይ ይቆልም። ነገር ግን ቁርጠ አይጣል፤ ዘንግጢአት መሥዋዕቱም ጥቂት ደም ወስዶ በመሠዊያው ዙሪያ ላይ ይርጫው፤ የተረፈውም ደም ሁሉ በመሠዊያው ግርጌ ይፍሰስ፤ ይህም የንጢአት መሥዋዕት ነው። 10 ካሁኑም ቀደም ሲል በታዘዘው መሠረት ሁለተኛዋን የሚቃጠል መሥዋዕት አድርጎ ያቅርብ፤ ካሁኑም የሰው የውን ንጢአት ያስተሰራይታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል።

11 “ሰውየው ሁለት ርግቦች ወይም ሁለት የዋናስ ጫጩቶች ለማቅረብ ዐቅሙ

5+2 ሐ31
ዘለ712111+8:11;
24-4013+451
ዘለ14481ዘ719+22
አዋ15+161
ዘዘ5151አ46+51
52+111 64+61
አ7ዘ36+171አ72+13
5+3 ዘለ7+201
11+25114+191
21+1ዘ7+5+219+61
19+711-161
አ7ዘ44+25
5+4 ዘ7+30+6:81
አ441+23
5+5 ዘለ16+211
26+401ዘ7+5+71
አሉ7+191
17+8+471ዘ428+13
17+8 ዘ032+301
ዘለ1+1014+3:28
5+7 ሐ111
ዘዘ51519ዘለ12+811
4+2114+22:301
27+8ዘ7+6+10
5+8 ዘለ1+15:17
5+9 ዘ024+61
ዘለ1+1514+7
5+10 ዘ032+301
ዘለ1+14-1714+261
1ዘ6715+13
5+11 ሐ71
ዘዘ51519ዘ016+361
ዘለ2+1

5+12 ዘ02+21
ዘለ2+9
5+13 ዘ029+411
32+301ዘለ2+3
5+25 ሐ16:181
ዘ029+330+131
ዘለ4+216+5:617+1:
7114+12-
17+19+21:22122+1
41ዘ7+5+81
61+2141
15+6118+9128+111
14ዎ+6:31
0ዘ10+191
አሉ53+10
5+16 ሐ151
ዘለ6+4127+131
ዘ7+5+7
5+17 ሐ1:15
5+18 ሐ151
ዘለ6+61+14+21
5+19 27+12+16

ካልፈቀደ፤ ስለ ሠራው ንጢአት የኢፍ መስፈሪያ አንድ ዐጽረኛ የላመ ዱቄት ለንጢአት መሥዋዕት ያቅርብ፤ ነገር ግን የንጢአት መሥዋዕት ስለሆነ ዘይት አያፍ ሰበት፤ ዕጣንም አይጨምርበት፤ 12 ከዚያም ለካሁኑ ያቅርብ፤ ካሁኑም ለመታሰቢያ እንዲሆን ዕፍኝ ሙሉ ይዘገንለት፤ በእሳት ከሚቀርበውም ቀርባን በላይ አድርጎ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) በመሠዊያው ላይ በእሳት ያቃጥለው፤ ይህም የንጢአት መሥዋዕት ነው። 13 ሰውየው ከእነዚህ በአንዱ ንጢአት ቢሠራ፤ ካሁኑ በዚህ ሁኔታ ያስተሰርይለታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል። ከመሥዋዕቱ የተረፈውም እንደ እህል ቀርባን ሁሉ ለካሁኑ ይሆናል።”

የበደል መሥዋዕት

14 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ 15 “ማንኛውም ሰው በደል ቢፈጽም ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ከተቀደሰ ከማንኛውም ነገር በማጥፋት ንጢአት ቢሠራ፤ ከመንጋው እንከን የለለበትን አውራ በግ የበደል መሥዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ያቅርብ። የዋጋውም ግምት በዚህ መቅደሱ ስቅል መሠረት ጥመዝፍ በጥራ ብር ይሁን፤ ይህም የበደል መሥዋዕት ነው። 16 ከተቀደሱ ነገሮች ያጥፋለውንም ይተካ፤ የዚህንም ተመን አንድ አምስተኛ በላይ ጨምሮ ለካሁኑ ይስጥ፤ ካሁኑም ከበግ ጋር የበደል መሥዋዕት አድርጎ በማቅረብ ያስተሰርይለታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል።

17 “ማንኛውም ሰው ንጢአት ቢሠራ፤ እግዚአብሔር (ሥጦ) አታድርጉ ብሎ ከከለከ ላቸው ትእዛዛት ሳያውቅ እንዲገኝ ተላልፎ ለገኝ በደለኛ ነው፤ በንጢአቱም ይጠየቅበታል። 18 እርሱም ከመንጋው ለበደል መሥዋዕት የሚሆን እንከን የለለበት አውራ በግ ወደ ካሁኑ ያምጣ፤ ዋጋውም ተመጣጣኝ ይሁን፤ ካሁኑም በዚህ ሁኔታ ሰውየው ሳያውቅ ስለ ፈጸመው ስሕተት ያስተሰርይለታል፤ ሰውየውም ይቅር ይባላል። 19 ይህ የበደል መሥዋዕት ነው። ሰውየውም በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ጥፋት በመፈጸመ በደለኛ ነው።”

411 ሁለት ሊትር 1ጽግ ይሆናል
415 11.5 ገራዊ ይሆናል።
419 ወይም ለሌላው በደል ሙሉ የንጢአት ግዝተኛ ነው።

5+2 በሥርዐቱ መሠረት የተከለከለውን ርኩሶ የ4፤ 12ን ግን ይመ።

5+3 የሰውን ርኩሶች ከ 11-15 ያሉትን ምዕራፍች ይመ።

5+5 መናዘዝ፤ መሥዋዕቱን ያቀረበው ሰው ይቅር ለማንኛው ንጢአቱን በእግዚአብሔር ፊት በግልጽ መናዘዝ አለበት።

5+7 ሁለት ዋናሶች ... የዋናስ ጫጩቶች የ4፤ 23ን ግብ ይመ።

5+11 የላመ ዱቄት የ4፤ 23ን ግብ ይመ። ምንም እንኳን የላመ ዱቄት ከደም ጋር አብሮ ባይቀርብም፤ በመሠዊያው ላይ ለእግዚአብሔር የሚሰጠው የቀርባን መሥዋዕት በላይ ሆኖ እንዲቃጠል ይቀርባል (ሐ 12)። ስብራውያን 9+22 ላይ የተገለጸው ሐሳብ ይህን ሁኔታ የሚያመለክት ባይሆን አይቀርም። 5+15 የበደል መሥዋዕት፤ ለካሁኑ የተሰጠውን ተጨማሪ

መመሪያ በ71+6 ላይ ይመ (እንዲሁም አሳ 53+10 ይመ። “የመተላለፍ መሥዋዕት” የሚል የተለምዶ ስያሜ ያለው ይህ መሥዋዕት ከንጢአት መሥዋዕት ጋር በጣም ተመሳሳይነት አለው (ከ 7+7 ጋር ያጽዳኛ)፤ እነዚህን ሁለት ስሞች ለመግለጽ የገቡት የዕብራይስጥ ቃላት እንዳንድ ጊዜ ቢወራረሱ ይታያል። በበደል መሥዋዕትና በንጢአት መሥዋዕት መካከል ያለው ዋና ልዩነት፤ ለተፈጸመ በደል ምትክ ማቅረብ ሲቻልና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የበደል መሥዋዕት የማቅረብ መሆኑ ነው (ሐ 16)። ስለሆነም ስርቆትንና ማታለልን በሚመለከት (6+2-5)፤ በተሰራቀው ንብረት ላይ ከመቶ ሃያ እጅ ተጨምሮበት ለባለቤቱ ይመለስለታል። ምትክ መክልል በማያስፈልግበት ጊዜ ግን የንጢአት መሥዋዕት እንዲቀርብ ይታዘዛል። ምንጊዜም ለበደል መሥዋዕት የሚቀርበው እንስሳ አውራ በግ ነው።

6 ለግዚአብሔር (ያህዌ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²“ማንኛውም ሰው በዐደራ የተሰጠውን ወይም በመያዣነት የተቀበለውን በመካከልና ባልንጀራውን በማጭበርበር ንጢአት ቢሠራ፤ ለግዚአብሔርንም (ያህዌ) ቢበድል ወይም ባልንጀራውን ቢቀማው ወይም ቢያታልለው፤ ወይም የጠፋ ነገር ባግኝቶ አላየሁም ቢል ወይም በሐሰት በገምል ወይም ለምሽት የሚያደርጉትን እንዲህ ያለውን ማናቸውንም ንጢአት ቢሠራ፤ ሳይሆን ሁኔታ ንጢአት ቢሠራና በደለኛ ቢሆን፤ የሰረቀውን ወይም የቀማውን ወይም በዐደራ የተሰጠውን ወይም ጠፍቶ የገኘውን ይመልሳል፤ ፊትሐሰት የማለበትንም ሁሉ ይመልስ፤ የበደል መስዋዕቱን በሚያቀርብበት ጊዜ የወሰደውን በሙሉ የዋናውን አንድ አምስተኛ በመጨመር ለባለ ንብረቱ ይመልስ፤ ሳይመንጋውም እንከን የሌለበትን ዋጋው ተመጣጣኝ የሆነ አውራ በግ ስለ በደሉ መስዋዕት አድርጎ ለግዚአብሔር (ያህዌ) ለማቅረብ ወደ ካህኑ ያምጣ፤ ገቢዚህም ሁኔታ ካህኑ በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ያስተሰረ ይለታል፤ ሰውየውም ስለ ፈጸመው ስለ ማንኛውም በደል ይቅር ይባላል።

የሚቃጠል መስዋዕት

⁸ ለግዚአብሔር (ያህዌ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ⁹“አርንና ልጆቹን እንዲህ ብለህ እዘዛቸው፤ ስለሚቃጠለው መስዋዕት አቀራረብ የምትከተለው ሥርዐት ይህ ነው፡- የሚቃጠለው መስዋዕት ሌሊቱን ሁሉ እስኪነጋ ድረስ በመሠዊዋው ላይ ባለው ማንደጃ ላይ ይቀመጥ፤ አሳቱም በመሠዊዋው ላይ ዘወትር ሲነድ ይደር። ¹⁰ካህኑም ከበፍታ የተሠራ የውስጥ ሱሪውን ካጠለቀ በኋላ፤ የበፍታ ቀሚሱን ይልበስ፤ አሳቱ በመሠዊዋው ላይ መስዋዕቱን ከበላው በኋላ የሚቀረውን ዐመድ አንጦቶ፤ በመሠዊዋው አጠገብ ያፍሰስ። ¹¹ከዚያም ልብሱን አውልቆ ለላ ልብስ ይቀደር፤ ዐመዱንም ተሽክሞ ከሰፈር ውጭ በአምልኮው ሥርዐት መሠረት ንጹሕ ወደ ሆነ ስፍራ ይሰድ። ¹²በመሠዊዋው ላይ የሰው አሳት ዘወትር ይንደድ፤ ምን ጊዜም አይጥፋ። ካህኑ ጧት ጧት አሳቱ ላይ ማገዶ ይጨምር፤ በአሳቱ ላይ የሚቃጠለውን መስዋዕት ያዘጋጅ፤ በዚህም ላይ የንብረት መስዋዕቱን* ሥብ ያቃጥል። ¹³በመሠዊዋው ላይ ያለው አሳት ዘወትር ይንደድ፤ ምን ጊዜም አይጥፋ።

6፥2 ዘፍ31፥71
ዘወ22፥71/114-19፥111
ዘ፡5፥161/መ73፥27
ሊር9፥4፥51
ሐሥ5፥41፥ቁ43፥9
6፥3 ዘወ23፥41
22፥11
6፥4 ዘሊ5፥161
ሐ33፥151
ሐ3፥19፥8
6፥5 ዘሊ5፥151
ዘ፡7፥5፥7
6፥6 ዘሊ5፥151
ዘ፡7፥5፥8
6፥7 ዘወ32፥30
6፥9 ፋ121
ዘሊ7፥37
6፥10 ዘወ28፥39-
42፥43/39፥27፥281
ዘሊ1፥16
6፥11 ዘሊ4፥12
6፥12 ዘወ29፥13፥
32፥6/ዘሊ1፥7

6፥14 ዘሊ2፥11
ዘ፡7፥6፥15፥15፥41
28፥13
6፥15 ዘሊ2፥1፥29
6፥16 ፋ261
ዘወ27፥9፥129፥11፥311
ዘሊ2፥3፥11፥8፥311
10፥13፥16፥24፥24፥9
ዘ፡7፥18፥101
ሐ7፥44፥29
6፥17 ፋ291
ዘወ29፥28፥140፥101
ዘሊ7፥7፥10፥12፥16፥1
8፥21፥22፥24፥91
ዘ፡7፥5፥9፥18፥9፥10
6፥18 ፋ291
ዘ፡9፥12፥10፥30፥291
ዘሊ2፥3፥17፥61
ዘ፡7፥5፥9፥18፥9፥10
6፥20 ዘወ16፥361
28፥41፥29፥21
ዘሊ23፥131
ዘ፡4፥1፥16፥15፥151
28፥5
6፥21 ዘሊ2፥5
6፥22 ዘወ28፥411
29፥30፥10፥11፥9
6፥25 ዘወ29፥111
30፥10፥10፥11፥31
4፥24

የእህል ቀርባን

¹⁴ “የእህል ቀርባን ሥርዐት ይህ ነው፡- የአርን ልጆች ቀርባንን በመሠዊዋው ትይዩ በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ያቅርቡት። ¹⁵ካህኑ ከላመው ዱቄትና ከዘይቱ አንድ ዕፍን ያንግለት፤ በእህል ቀርባን ላይ ያለውንም ዕጣን በሙሉ ይውሰድ፤ ይህንን፤ ሽታው ለግዚአብሔርን (ያህዌ) ደስ የሚያሰኝ መስዋዕት አድርጎ፤ ለመታሰቢያ በመሠዊዋው ላይ ያቃጥለው። ¹⁶የተረፈውንም አርንና ልጆቹ ይብሉት፤ እርሻ ሳይገባበት በተቀደሰው ስፍራ፤ በመገናኛው ድንኳን ቅጥር ግቢ ውስጥ አደባባይ ላይ ይብሉት። ¹⁷ያለ እርሻ መጋገር አለበት፤ በአሳት ከሚቀርብልኝ ቀርባን ይህን የእነርሱ ድርሻ አድርጌ ሰጥቻቸዋለሁ። ይህም፤ እንደ ንጢአት መስዋዕትና እንደ በደል መስዋዕት ሁሉ እጅግ የተቀደሰ ነው። ¹⁸ማንኛውም ከአርን ዘር የተወለደ ወንድ ሊበላው ይችላል፤ ለእግዚአብሔር (ያህዌ) ከሚቀርበው የአሳት ቀርባን ለእርሱ የተመደበ የዘላለም ድርሻው ነው፤ የሚነካውም ሁሉ* ቅዱስ ይሆናል።”

¹⁹ ለግዚአብሔርንም (ያህዌ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁰“አርን ወይም ልጆቹ በተቀቡበት ዕለት* ለእግዚአብሔር (ያህዌ) የሚያቀርቡት ቀርባን ይህ ነው፡- የአፍኖ አንድ ዐሥረኛው የላመ ዱቄት ግማሹን ለጧት፤ ግማሹን ለማታ የዘወትር የእህል ቀርባን አድርገው ያቅርቡት። ²¹በሚገባ በዘይት ተለውሶ በምጣድ ላይ ይጋገር፤ ከዚያም የእህልን ቀርባን ቁራርሲህ* ሽታው ለግዚአብሔርን (ያህዌ) ደስ የሚያሰኝ ይህን ዘንድ አቅርብ። ²²በእርሱ ቦታ ተቀብቶ ካህን የሚሆነው ልጁ ይህን ያዘጋጅ፤ ለእግዚአብሔር (ያህዌ) የተመደበ ድርሻ ነውና ፈጽሞ ይቃጠል። ²³ካህኑ የሚያቀርበው የእህል ቀርባን ሁሉ ፈጽሞ ይቃጠል እንጂ አይበላ።”

የንጢአት መስዋዕት

²⁴ ለግዚአብሔር (ያህዌ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁵“አርንና ልጆቹን እንዲህ በላቸው፤ ስለ ንጢአት መስዋዕት አቅራቢ የምትከተለው ሥርዐት ይህ ነው፡ የሚቃጠል መስዋዕት በሚታረድበት ስፍራ የንጢአቱም መስዋዕት እዚያው በእግዚአብሔር (ያህዌ) ፊት ይታረድ፤

*12 በትውፊት የሰለፉ መስዋዕት ይባላል።
*18 ወይም የሚነካው ሰው ሁሉ እንዲሁም ፋ 27 ይመ
*20 ወይም በተቀበሉት ልሳት ለርን እና ለጆቹ
*20 ሁለት ለትር ገደግ ይሆናል
*21 የዚህ ቃል የብራይስጥ ትርጉም ሰርገንጠን፤ አይታወቅም

6፥3 የጠፋ ነገር፤ ዘወ 22፥1-3 ይመ።
6፥6 ለእግዚአብሔር ለማቅረብ ወደ ካህኑ ያምጣ፤ መስዋዕት የሚቀርበው ለእግዚአብሔር ነው፤ ካህናት ግን ሥልጣን ያላቸው የእግዚአብሔር ተወካዮች ናቸው።
6፥8-7፥36፤ የሚቅርቡትን መስዋዕቶች እስመልክቶ የተሰጡት ተጨማሪ መመሪያዎች በአብዛኛው የሚያተኩሩት ካህናቱ እንደሰሉት በተፈቀደላቸው፤ የንብረት መስዋዕት ጎንም በተመልከተ መስዋዕት አቅራቢው በሚመገበው ላይ

ነው።
6፥9 የሚቃጠል መስዋዕት፤ ም 1 እና የዘ፡7፥ 15፥1-16፥7 ማብ ይመ።
6፥13፤ በመሠዊዋው ላይ ሁልጊዜ የሚነደው እሳት በአሰራሌ ሕዝብ ስም ባለማጃረድ የሚቀርበውን ልመናና መስዋዕት የሚያሰብ ነው።
6፥14 የእህል ቀርባን፤ ም 2 እና ማብ ይመ።
6፥25 የንጢአት መስዋዕት፤ 4፥1-5፥13 እና ማብ ይመ።

ይህም እጅግ ቅዱስ ነው።²⁶ መሥዋዕቱንም የሚያቀርበው ካህን ይብላው፤ ይህም በተቀደሰው ስፍራ በመገናኛው ድንኳን ቅጥር ግቢ ውስጥ፤ በአደባባዩ ላይ ይበላ።²⁷ ሥጋውን የሚነካ ሁሉ የተቀደሰ ይሆናል፤ ደሙ በልብሰው ላይ ቢረፍ፤ ያን ልብሰው በተቀደሰ ስፍራ እጠብ።²⁸ ሥጋው የተቀቀለበት የሽክላ ዕቃ ይሰበር፤ የናስ ዕቃ ከሆነ ግን ተፈግፍህ በውሃ ይታጠብ።²⁹ ከካህናት ወገን የሆነ ወንድ ሁሉ ከዚህ መብላት ይቸላል፤ ይህም እጅግ ቅዱስ ነው።³⁰ ነገር ግን ደሙ ለማስተሰረፍ እንዲሆን ወደ መገናኛው ድንኳን ወደ ቅድስት የቀረበው የገጠአት መሥዋዕት ሁሉ በእሳት ይቃጠል እንጂ አይበላ።

የበደል መሥዋዕት

7 “እጅግ ቅዱስ የሆነው የበደል መሥዋዕት የአቀራረብ ሥርዐት ይህ ነው። ፋሚቃጠል መሥዋዕት በሚታረድበት ስፍራ የበደሉም መሥዋዕት እዚያው ይታረድ፤ ደሙም በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ይረፍ።¹ ሥሁቡን በሙሉ ያቅርብ፤ ይኸውም፡- ላቱን፤ የሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሥብ፤ ህሉቱ ከፋላቶች፤ በከፋላቶቹ ላይና በጉድኑ አጠገብ ያለውን ሥብ እንዲሁም ከከፋላቶቹ ጋር የሚወጣውን የጉብቱን ሽፋን አብሮ ያቅርብ።² ካህኑም ለእግዚአብሔር (ሐይ) በእሳት የሚቀርብ አድርጎ በመሠዊያው ላይ ያቃጠል፤ ይህም የበደል መሥዋዕት ነው።³ ከካህኑ ወገን የሆነ ወንድ ሁሉ ከዚህ መብላት ይቸላል፤ ነገር ግን በተቀደሰ ስፍራ ይበላ፤ ይህም እጅግ ቅዱስ ነው።

⁴ “የገጠአት መሥዋዕትና የበደል መሥዋዕት አቀራረብ ሥርዐት አንድ ነው። መሥዋዕቶቹ የሰርዮቱን ሥርዐት ለሚያስፈጽመው ካህን ይሰጣሉ።⁵ ከሰላ ማንኛውም ሰው የሚቃጠል መሥዋዕት የሚያቀርበው ካህን ቄዳውን ለራሱ ይውሰድ።⁶ በማስሰጠያ ምድጃ የተጋገረ፤ በመቀቀያ ወይም በምጣድ የበሰለ ማንኛውም የእህል ቀጥርባን

6+26 ሐ161
ዘ02749+21140+2
6+27 ዘ029+371
ዘላ10+101
ሐ144+19346+201
ሐ12+12
6+28 ዘላ11+333
151231ዘ19+15
6+29 ሐ17+181
ሐ142+13
6+30
ዘላ4+12+181
ሐ145+15
7+1 ዘላ5+151
ሐ140+39
7+3 ዘ029+13
7+4 ዘላ3+15
7+5 ዘ029+13
7+6 ዘላ6+181
ሐ142+13
7+7 ሐ61
ዘ030+101
ዘላ2+315+1516+17
26114+131ዘ7+5+81
22912+161
14ፍ9+13110+18
7+8 ዘላ1+6
7+9 ዘላ2+4+5+7

7+12 ሐ13+151
ዘላ2+14122+291
ዘላ6+191መ150+1
4154+61107+2211
6+171ዘር33+111
44+19
7+13 ሐ121
ዘ034+221
ዘላ23+171
ሐጥ4+5
7+15 ዘ012+10
7+16 ዘፍ28+201
ዘ035+291
ዘላ1+219+5-81
2211821123+381
ዘላ15+3129+391
ዘላ12+6123+21-
231መ154+61
ሐ146+12
7+17 ዘ012+101
ዘላ19+6
7+18 ዘላ5+11
19+71ዘ7+18+271
2ዘላ53+16
7+20 ዘፍ17+141
ዘላ53+122+3-7

ለሚያቀርበው ካህን ይሰጥ።¹⁰ ማንኛውም በዘይት የተለወሰ ወይም ደረቅ የእህል ቀጥርባን ለአርን ልጆች ሁሉ እኩል ይሰጥ።
የጎብረት መሥዋዕት

¹¹ “አንድ ሰው ለእግዚአብሔር (ሐይ) የጎብረት መሥዋዕት፤ በሚያቀርብበት ጊዜ፤ ሊከተለው የሚገባው ሥርዐት ይህ ነው፡-

¹² “መሥዋዕቱን የሚያቀርበው ለምስጋና መግለጫ ከሆነ፤ ከምስጋና መሥዋዕቱ ጋር ያለ እርሾ የተጋገረና በዘይት የተለወሰ ጎብረት እርሾ ላይገባበት በሰው ተጋግሮ ዘይት የተቀባ ቂባ በሚገባ ታሽቶ በዘይት የተለወሰም የላሙ ዱቄት ጎብረት አብሮ ያቅርብ።¹³ ለምስጋና ከሚሆነው የጎብረት መሥዋዕት ጋር በእርሾ የተጋገረ ጎብረት ያቅርብ።¹⁴ ከእያንዳንዱም ዐይነት አንዳንድ አንጾቶ ለእግዚአብሔር (ሐይ) የተለየ ቀጥርባን በማድረግ ያቅርብ፤ ይህም የጎብረት መሥዋዕቱን ደም ለሚረጨው ካህን ይሰጥ።¹⁵ ለምስጋና የሚሆነው የጎብረት መሥዋዕት ሥጋ፤ በቀረበበት ዕለት ይበላ እንጂ አንዳች አይደር።

¹⁶ “መሥዋዕቱ ስለላት በመፈጸሙ ወይም በበጎ ፈቃድ የሚቀርብ ከሆነ፤ በቀረበበት ዕለት ይበላ፤ የተረፈውም ሁሉ በማግስቱ ይበላ።¹⁷ እስከ ሦስት ቀን የቆየ ማንኛውም የመሥዋዕቱ ሥጋ ይቃጠል።¹⁸ ማንኛውም የጎብረት መሥዋዕት ሥጋ በሦስተኛው ቀን ከተለሰ ተቀባይነት የለውም፤ ርኩስ በመሆኑ ላቀረበው ሰው ሞጋ አይኖረውም፤ ከዚያም የበላ ሰው የበደል ዕዳ ይሆንበታል።

¹⁹ “ርኩስ ከሆነ ነገር ጋር የተነካካ ሥጋ ይቃጠል እንጂ አይበላ። ሌላውን ሥጋ ግን በሥርዐቱ መሠረት ንጹሕ የሆነ ማንኛውም ሰው ይብላ፤²⁰ ነገር ግን ንጹሕ ያልሆነ ማንኛውም ሰው ለእግዚአብሔር (ሐይ) የቀረበውን የትኛውንም የጎብረት መሥዋዕት ሥጋ ቢበላ፤ ከሕዝቡ ፈጽሞ ይወገድ።

²¹ በትውፊት የሰላም መሥዋዕት ይባላል፤ እንዲሁም ሐ 13-37 ይመልከቱ

6+28 የሽክላ፤ እንደ ድስትና እንደ ማድጋ የመሰለሉት የማእድ ቢትና የሽክላ ውስጥ መገልገያ ዕቃዎች ይሆናሉ፤ ከሽክላ ነው። የሽክላ ዕቃዎቹ ከተሠሩ በኋላ በእሳት ይተኩሳሉ፤ አብዛኛውን ጊዜም ልዩ ልዩ ቀለም ይቀበሉ ወይም ይወጣሉ።

⁷⁺² የበደሉም መሥዋዕት፤ 5+14-6+7 እና ማብ ይመ። ስፍራ፤ ከሚቃጠለው መሥዋዕት መሠዊያ በስተሰሜን በመገናኛው ድንኳን ፊት ለፊት የሚገኝ ቦታ (1+11)።
7+3 ላቱን፤ የ3+9ን ማብ ይመ።
7+7-10 ዘላ18+8-201 14ፍ9 9+13 ይመ።

⁷⁺¹¹⁻³⁶¹ ይህ ክፍል ለም ‘3’ ማግያ በመሆን ተጨማሪ መመሪያዎችን ይሰጣል፤ እነርሱም፡ 1) ሦስት ዐይነት የጎብረት መሥዋዕቶች (የምስጋና ሐ 12-15)፤ የሰላት ሐ 161፤ የሰላ ፈቃድ ሐ 16)፤ እንዳለው 2) ሥብና ደም እንደሚያበላፍ (ሐ 22-27)፤ 3) የካህናት ድርሻ (ሐ 28-36) ምን እንደሆነ የሚገልጹ ናቸው።

⁷⁺¹²⁻¹⁵¹ የምስጋና መሥዋዕት የሚቀርበው አንድ ሰው ከሕመሙ ሲፈውስ (መዝ 116+17)፤ ከትግሩ ሲላቀቅ (መዝ 107+22) ወይም ከሞት ሲድን (መዝ 56+12) ወይም በረከትን ሲቀበል ነው።
7+13 በእርሾ፤ በዚህ ቦታ የተጠቀሰው መሥዋዕት በመ

ሠዊያው ላይ ለሚያቃጠል፤ ይህ መመሪያ በ2+11 ወይም በዘ0 23+18 ላይ የተለወጠው መመሪያ የሚቃረን አይደለም።

⁷⁺¹⁵⁻¹⁸¹ 19+5-8 ይመ። አንድ እንስሳ ሲታረድ ሥጋው በዚያኑ ዕለት ተበልቶ ማለት አለበት (የምስጋና መሥዋዕት በሚቀርብበት ጊዜ በዚያኑ ቀን መበላት አለበት፤ የበጎ ፈቃድ መሥዋዕት በሚቀርብበት ጊዜ ደግሞ በሁለት ቀን ውስጥ መበላት አለበት)። ይህ መመሪያ በፋላካም ተፈጻሚ ነው (ዘ0 12+10)።

⁷⁺¹⁶ ለእላት፤ አንድ ሰው እግዚአብሔር ለሚያሳየው በጎነትና ለሚሰጠው በረከት ምላሽ አድርጎ ሲሰጥ የሚገባው ቃል ወይም መሐላ ነው። እንዲህ ያለው ስለላት አብዛኛውን ጊዜ ከትግርና ከመክራ ለመውጣት እንዲሁም በጎ ነገር ለማግኘት ከሚቀርበው እጹኑና ልመና ጋር የተያያዘ ነው (የመዝ 7+17 ማብ ይመ።)፤ የበጎ ፈቃድ መሥዋዕት፤ 22+18-23 ይመ።

⁷⁺¹⁹ ርኩስ ከሆነ፤ የ4+1-2ን ማብ ይመ።።

⁷⁺²⁰ ከእስከ ፈጽሞ ይወገድ፤ ኪዳን ከተገባለት ሕዝብ መካከል፤ በአምላካዊ ፍርድ (ዘፍ 17+14)፤ ወይም (እዚህ ላይና በሐጥር 21+25፤ 27117+49፤ 10+14፤ 18+291፤ 19+81፤ 20+35፤ 6+17-18፤ 23+29 ላይ እንደተመለከተው) በምት ቅጣት (ለምሳሌ 20+2-31 ዘዳ 31+14 ይመ።) ወይም ደግሞ አንዳንድ ጊዜ በግዞት

21ማንኛውም ሰው የሰውን ርኩሶት ወይም ርኩሶ እንስሳን ወይም ማንኛውንም ርኩሶ ነገር ቢነካና ለእግዚአብሔር (ሥጢ) ከቀረበው የጎበዘች መሥዋዕት ሥጋ ቢበላት ያ ሰው ፈጽሞ ከሕዝቡ ይወገድ።

ሥብና ደም መብላት መከላከል

22እግዚአብሔር (ሥጢ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ 23“ለአስራአሳውያን እንዲህ በላቸው፤ ‘የበሬ ወይም የላም፣ የበግ ወይም የፍየል ሥብ አትብሉ። 24ሞቶ የተገኘው ወይም አውሬ የገደለው ከብት ሥብ ለሌላ ተግባር ይዋል እንጂ አይበላ። 25እግዚአብሔር (ሥጢ) በእሳት ከሚቀርብ እንስሳ ሥብ የሚበላ ማንኛውም ሰው ከሕዝቡ ይወገድ። 26በየትኛውም ቦታ ብትኖሩ የማንኛውንም የወፍ ዘር ወይም የእንስሳ ደም አትብሉ። 27ማንኛውም ሰው ደም ቢበላት ያ ሰው ከሕዝቡ ይወገድ።”

የካህኑ ድርሻ

28እግዚአብሔር (ሥጢ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ 29“ለአስራአሳውያን እንዲህ በላቸው፤ ‘የጎበዘች መሥዋዕት ለእግዚአብሔር (ሥጢ) የሚያቀርብ ማንኛውም ሰው ስለ ራሱ መሥዋዕት አድርጎ ከዚሁ ላይ ለእግዚአብሔር (ሥጢ) ያቅርብ። 30በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጢ) የሚቀርበውን መሥዋዕት በራሱ እጅ ያቅርበው፤ ሥሁን ከፍርምባው ጋር ያቅርብ፤ ፍርምባውን መሥዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር (ሥጢ) ፊት ይወዝውዘው። 31ካህኑ ሥሁን በመሠዊድ ላይ ያቃጥል፤ ፍርምባው ግን ለአርንፍ ለልጆቹ ይሰጥ። 32የጎበዘች መሥዋዕታችሁን የቀኝ ወርቅ ላካህኑ የተለየ አድርጋችሁ ስጡት። 33የጎበዘች መሥዋዕቱን ደምና ሥብ የሚያቀርበው የአርንፍ ልጅ ቀኝ ወርቅን የራሱ ድርሻ አድርጎ ይወስድ። 34ከአስራአሳውያን የጎበዘች መሥዋዕት ላይ የተወዘዘውን ፍርምባና የቀረበውን ወርቅ ወስጃለሁ፤ ለካህኑ ለአርንፍ ለልጆቹም ከአስራአሳውያን

7÷21 ዘሌ5÷2
7÷23 ዘሌ17÷31
ዘዳ14÷4
7÷24 ዘወ22÷31
7÷26 ዘፍ9÷4
7÷27 ዘፍ9÷4
7÷30 ዘወ29÷4
7÷31 ዘወ29÷13÷27
7÷32 ዘወ29÷27፤
ዘሌ10÷14፤15፤
ዘጥ5÷9፤16÷20፤
18÷18
7÷34 ዘወ29÷22፤
27፤ ዘሌ10÷15፤
ዘጥ6÷20፤14ጥ።
9÷24፤

7÷36 ዘሌ8÷12÷30
7÷37 ዘወ29÷31፤
ዘሌ6÷9÷14
7÷38 ዘወ19÷11፤
ዘሌ14÷21፤26÷46፤
ዘጥ36÷13፤ዘዳ4÷5፤
29÷1
8÷2 ጥ18÷22፤
ዘወ28÷1፤24÷43፤
29÷2-3፤30÷10፤
23-25፤30፤39፤27፤
ዘሌ15
8÷3 ዘጥ8÷9
8÷5 ዘወ29÷4፤
8÷6 ዘወ29÷4፤
30÷19፤ዘሌ22÷16
8÷7 ዘወ28÷4
8÷8 ዘወ25÷7፤
28÷30

የሚያገኙት መደበኛ ድርሻቸው እንዲሆን ሰጥቻቸዋለሁ።”

35ካህናት ሆነው እግዚአብሔርን (ሥጢ) እንዲያገለግሉ በቀረቡ ቀን፤ በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጢ) ከቀረበው መሥዋዕት ላይ ለአርንፍ ለልጆቹ የተመደበላቸው ድርሻ ይህ ነው። 36ካህናቱ በተቀበቡት ቀን፤ እስራኤላውያን መደበኛ ድርሻ አድርገው ከትውልድ እስከ ትውልድ ይህን እንዲሰጧቸው እግዚአብሔር (ሥጢ) አዘዘ።

37እንግዲህ የሚቃጠል መሥዋዕት፣ የእህል ቀርባን፣ የገጠአት መሥዋዕት፣ የበደል መሥዋዕት፣ የክህነት ሹመት መሥዋዕትና የጎበዘች መሥዋዕት ሥርዐት ይህ ነው። 38ይህም በሲና ምድረ በዳ እስራኤላውያን መሥዋዕታቸውን ለእግዚአብሔር (ሥጢ) እንዲያቀርቡ ባዘዛቸው ቀን በሲና ተራራ ላይ ለሙሴ የሰጠው ሥርዐት ነው።

አርንፍ ልጆቹ ካህናት ሆነው መሾማቸው
8÷1-36 ጥ3 ምሳ ዘወ 29÷1-37

8እግዚአብሔር (ሥጢ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ 2“እግዚአብሔርን ልጆቹን፣ ልብስ ተክሆናውን፣ የመቅቢያ ዘይቱን፣ ለገጠአት መሥዋዕት የሚሆነውን ወይፈን፣ ሁለቱን አውራ በጎችና እርሾ ሳይገባበት የተጋገረው ቂጣ ያለበትን መሶብ አምጣ፤ 3ማንበሩን በሙሉ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ሰብስብ።” 4“ሙሴም እግዚአብሔር (ሥጢ) እንዲዘዘው አደረገ፤ ማን በሩም በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ተሰበሰበ።

5ሙሴም ማንበሩን፣ “እግዚአብሔር (ሥጢ) እንዲደረግ ያዘዘው ይህ ነው” አላቸው። 6ሙሴም አርንንና ልጆቹን ወደ ፊት መቀየቸው፤ በውሃም አጠባቸው። 7አርንን እጂ ጠባብ አለበለው፤ መቀየት አስታጠቀው፤ ቀሚስ አጠለቀለት፤ ኢፋድ ደረበለት፤ በልዩ ጥበብ በተጠለፈው መታጠቂያ ኤፋዱን አስታጠቀው፤ በላዩም አሰረው፤ 8የደረሰ ሲሱን በላዩ አደረገለት፤ በደረሰ ሲሱም

25 ወይም በእሳት ከተረበወ

ይለይ ግለት ነው።

7÷21 ርኩሶ ነገር በእግዚአብሔር ፊት እስጽዶ የሆነን ነገር ፈጽሞ መገኘት ቅጣቱ ከሰድ ነው (የ ቀ 20ን ማብ እንዲሁም 18÷29፤ 20÷13 ይመጥ።)

7÷22-27፤ የ17÷11ን ማብ ይመጥ።

7÷23 ሥብና ደምን ለምግብነት ማዋል ፈጽሞ እንደተከለከለ ሁሉ የሰውን ለምግብነት ማዋል ከአካል ነው፤ የተከለከለበት ምክንያት ግን ደም እንዳይበላ ከተደረገበት ምክንያት የተለየ ነው። የጎበዘች መሥዋዕቱ ሥብ ለእግዚአብሔር በመሠዊድ ላይ ሊቃጠል የሚገባው ነው፤ እንደ ሊጋዘንና እንደ ሚዳዳ ያለ የሚታደኑ የፍር እንስሳትን ሥብ መብላት የሚከለክል ግልጽ ሕግ የለም፤ ሆኖም የእነዚህንም እንስሳት ሥብ መብላት እንደዚሁ ከአካል ሳይሆን አይቀርም (3÷17፤ ዘዳ 1215-22)።

7÷26 ደም አትብሉ፤ የ17÷11ን ማብ ይመጥ፤ እንዲሁም 3÷17፤ 19÷26፤ ዘፍ 9÷4-6፤ ዘዳ 12÷16፤23-25፤ 15÷23፤ 14ጥ። 14÷32-34፤ ሕዝ 33÷25 ይመጥ።

7÷28-36፤ የ10÷12-15፤ ዘጥ 18÷8-20፤ ዘዳ 18÷1-5 ይመጥ።

7÷30-32፤ ፍርምባው ... የቀኝ ወርቅ፤ ለካህኑ የሚሰጠው ፍርምባና የቀኝ ወርቅ በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ፊት

መወዘዝና ለእርሱም መቅረብ አለበት 8÷25-29፤ 9÷21፤ 10÷14-15፤ ዘዳ 29÷26-27፤ ዘጥ 6÷20፤ 18÷11፤18 ይመጥ።

7÷37-38፤ ከም 1-7 ላለው ሐሳብ ማጠቃለያ ነው። 7÷37 የካህነት ሹመት መሥዋዕት፤ 8÷14-36፤ ዘዳ 29÷1-35 ይመጥ።

8÷2 ልብስ ተክሆናውን ዘወ 39÷1-31፤ 40÷12-16 ይመጥ። ሊቀ ካህኑ በእግዚአብሔር ላይ በሚሆንበት ጊዜ ምን ዐይነት ልብስ መለበስ እንዳለበት በዘወ 28÷44፤ ላይ በዘርዘር ተመልክቶአል (ማብ ይመጥ።)። የመቅቢያ ዘይቱን የዘወ 25÷6 ማብ ይመጥ። ዘይቱ የመገናኛውን ድንኳን፤ ገዋዩት ቅድሳላን፤ እንዲሁም ከሠፍቱ ለእግዚአብሔር ሲለዩ ለመቀየት ያገለግላል (ጥ 10-12፤30)። ከጊዜ በኋላ ደግሞ መሪዎችና ነገሥታትን ለመቀየት ያገለግል ነበር (14ጥ። 10፤1፤ 16÷13)። እንዲሁም የዘወ 29÷7ን ማብ ይመጥ።

8÷6 በውሃም አጠባቸው፤ በመገናኛው ድንኳን እደባባይ (ዘወ 30÷17-21 ይመጥ።) በሚገኘው የመታጠቢያ ሳሕን (ጥ 11 ይመጥ።)

8÷7 ኢፋድ፤ የዘወ 28÷6 ማብ ይመጥ። 8÷8 ኢፋድና የዘወ 28÷30 እንዲሁም የ14ጥ። 2÷28ን ማብ ይመጥ።

ወስጥ አራምንና ተሚምን አኖረ።⁹ እግዚአብሔር (ሥቴ) ባዘዘውም መሠረት፤ ሙሴ ጥምጥሙን በአሮን ራስ ላይ አደረገ፤ በጥምጥሙ ላይ በፊት ለፊቱ በኩል የተቀደሰውን አክሊል አደረገለት።

¹⁰ሙሴም መቅቢያ ዘይቱን ወሰደ፤ ማደሪያ ድንኳኑንና በውስጡ የሚገኘውን ሁለቱ ቀብቶ ቀደሰ።¹¹ ከዘይቱም ጥቂት ወስዶ በመሠዊያው ላይ ሰባት ጊዜ ረጨ፤ ይቀድሳቸውም ዘንድ መሠዊያውን ከነመገልገያ ዕቃው ሁሉ እንዲሁም የመታጠቢያ ሳሕንን ከነማስቀመጫው በዘይት ቀባ።¹² ከመቅቢያ ዘይቱም በአሮን ራስ ላይ አፈሰሰ፤ የተቀደሰ እንዲሆንም ቀባው።¹³ እግዚአብሔርም (ሥቴ) ባዘዘው መሠረት ሙሴ፤ የአሮንን ልጆች ወደፊት አቅርቦ እጆ ጠባብ አለበሳቸው፤ መታጠቂያ አስታጠቃቸው፤ ቆብም ደፋላቸው።

¹⁴ሙሴም የጎጢአት መሥዋዕት የሆነውን ወይፈን አመጣ፤ አሮንና ልጆቹም በወይፈን ራስ ላይ እጃቸውን ጫኑ።¹⁵ ሙሴም ወይፈኑን ዐረደ፤ ደሙንም ወስዶ መሠዊያውን ያነጻ ዘንድ በጣቱ የመሠዊያውን ቀን ዶች ሁሉ ቀባ፤ የቀረውንም ደም በመሠዊያው ሥር አፈሰሰው። ለመሠዊያውም እንዲሁ አድርጎ ያስተሰርዳለት ዘንድ ቀደሰው።¹⁶ ሙሴም የሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሁሉ፤ የጉብቱን ሽፋን፤ ኩላሊቶችንና ሥባቸውን ወስዶ በመሠዊያው ላይ አቃጠለ።¹⁷ ሙሴም እግዚአብሔር (ሥቴ) ባዘዘው መሠረት ወይፈኑን፤ ቂዳውን፤ ሥጋውንና ፈርሱን ከሰፈር ውጭ አቃጠለ።

¹⁸ሙሴ ለሚቃጠል መሥዋዕት የሚሆነውን አውራ በግ አቀረበ፤ አሮንና ልጆቹም እጃቸውን በበጥ ላይ ጫኑ።¹⁹ ሙሴም በጉን ዐርዶ ደሙን በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ረጨ።²⁰ በጉንም በየብልቱ ቂራረጠ፤ ጭንቅላቱን፤ ብልቶችንና ሥቡን አቃጠለ።²¹ ሆድ ዕቃውንና እግሮቹን በውሃ አጠበ፤ ሙሴም እግዚአብሔር (ሥቴ) ባዘዘው መሠረት፤ በጉን በሙሉ ለእግዚአብሔር (ሥቴ) በእሳት የሚቀርቡ፤ ሽታውም ደስ የሚያሰኝ የሚቃጠል መሥዋዕት አድርጎ በመሠዊያው ላይ አቃጠለው።

²²ሙሴ ለቅድስና የሚሆነውን ሲላ አውራ በግ አቀረበ፤ አሮንና ልጆቹም እጆቻቸውን በበጥ ራስ ላይ ጫኑ።²³ ሙሴ አውራ በጉን ዐረደ፤ ከደሙም ጥቂት ወስዶ የአሮንን ቀኝ ጆሮ ጫፍ፤ የቀኝ

8+9 ዘ028+21361
39+2810A.21+10
8+10 ላ+21
ዘ026+1130+26
8+11 ዘ030+29
8+12 ዘ030+301
ዘA.7+36
8+13 ዘ028+4:
39+40139+271
ዘA.21+10
8+14 ዘ030+101
ዘA.4+315
8+15 ዘA.4+7:
181ሳዝ43+201
0+9+22
8+17 ዘA.4+11+12
8+18 ላ+2
8+20 ዘA.1+8
8+22
ላ+21ዘA.4+15
8+23
ዘA.14+14+25

እጁን አውራ ጣትና የቀኝ እግሩን አውራ ጣት አሰነሰ፤²⁴ የአሮንንም ልጆች ወደፊት ጠራ፤ ከደሙም ጥቂት ወስዶ የቀኝ ጆሮአቸውን ጫፍ፤ የቀኝ እጃቸውን አውራ ጣትና የቀኝ እግራቸውን አውራ ጣት አሰነሰ፤ የቀረውንም ደም በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን ረጨ።²⁵ ሥቡን፤ ላቱን፤ ሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሥብ ሁሉ፤ የጉብቱን ሽፋን፤ ሁሉን ኩላሊቶችና ሥባቸውን እንዲሁም ቀኝ ወርቅን ወሰደ።²⁶ በእግዚአብሔርም (ሥቴ) ፊት ካለው ያለ እርሾ የተጋገረ ዳቦ ካለበት መሰብ ላይ አንድ ጎብስት፤ አንድ በዘይት የተጋገረ ዳቦ እንዲሁም ስስ ቂጣ ወስዶ በሥቦቹና በቀኝ ወርቅ ላይ አኖረ።²⁷ እነዚህንም ሁሉ ለአሮንና ለልጆቹ በእጃቸው ሰባቸው፤ እነርሱም የሚወዘው መሥዋዕት አድርገው በእግዚአብሔር (ሥቴ) ፊት ወዘወዙት።²⁸ ሙሴም ከእጃቸው ተቀብሎ፤ ለእግዚአብሔር (ሥቴ) በእሳት የሚቀርብ፤ ሽታውም ደስ የሚያሰኝ መሥዋዕት አድርጎ በመሠዊያው ላይ በሚቃጠለው መሥዋዕት ላይ አቃጠለው።²⁹ ሙሴም እግዚአብሔር (ሥቴ) ባዘዘው መሠረት፤ ድርሻው የሆነውን ከህነት የመስጫውን አውራ በግ ፍርምባ ወስዶ የሚወዘወዝ መሥዋዕት በማድረግ በእግዚአብሔር (ሥቴ) ፊት ወዘወዘው።

³⁰ቀጥሎም ሙሴ በመቅቢያው ዘይትና በመሠዊያው ላይ ካለው ደም ጥቂት ወስዶ፤ በአሮንና በልብሱ እንዲሁም በአሮን ልጆችና በልብሳቸው ላይ ረጨ፤ በዚህም ሁኔታ አሮንንና ልብሱን፤ ልጆቹንና ልባቸውን ቀደሰ።

³¹ሙሴም አሮንና ልጆቹን እንዲሁ አሳቸው፤ “ሥጋውን በመጥፍናው ድንኳን ደጃፍ ቀትለት፤ በዚያም፤ ‘አሮንና ልጆቹ ይብሉት’ ተብሎ በታዘዘሁት መሠረት፤ በከህነት መስጫው መሥዋዕት መሰብ ወስጥ ካለው ጎብስት ጋር ብሉት፤³² የተረፈውንም ሥጋና ጎብስት በእሳት አቃጥሉ።³³ የከህነት መቀበያችሁ ሥርዐት እስከሚፈጸምበት እስከ ሰባት ቀን ድረስ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ቆይ፤ ሥርዐቱንም ለመፈጸም ሰባት ቀን ይወስዳልና።³⁴ ካራ የተፈጸመው ይህ ሥርዐት ለእናንተ ማስተሰሪያ እግዚአብሔር (ሥቴ) ያዘዘው ነው።³⁵ እንዳትጥቱ ሰባቱን ቀንና ሌሊት ከመገናኛው ድንኳን ደጃፍ አትለዩ፤ የእግዚአብሔርንም (ሥቴ) ሥርዐት

³¹ ወይም ብዬ ባዘዘሁት

8+24 0+9+18-22
8+25 ዘA.3+3-5
8+26 ዘA.2+4
8+27 ዘጉ+5+25
8+29 ዘA.7+31-34
8+30 ዘ028+1+21
ዘA.7+36
8+31 ዘA.6+16
8+33 ዘA.14+8:
15+13+281
ዘጉ+19+11:
ዘA.3+25
8+34 0+7+16
8+35 ዘA.18+301
22+91ዘጉ+3+719+19
ዘA.11+11+72+31
ዘA.48+111ዘ43+7

8+9 የተቀደሰውን አክሊል፤ የዘ0 39+30ን ማብ ይመ።
8+11 ሰባት ጊዜ፤ የ4:6ን ማብ ይመ።
8+12 ከመቅቢያው ዘይቱም በአሮን ራስ ላይ፤ መዝ 133 ይመ።
8+14 የጎጢአት መሥዋዕት፤ 4:3-11 እና ማብ ይመ።
ለጎላፊነት የመለየት አገልግሎት የጎጢአት ስርዐት መሥዋዕትን፤ የሚቃጠል መሥዋዕትን (ቀ 18) እና ‘ለቅድስና አውራ በግ’ (ቀ 22) ያጠቃልላል፤ የአውራ በግ ደም ያስፈልገበት ምክንያት የሊቀ ክህናቱን የቀኝ ጆሮ የቀኝ እጁንና የቀኝ እግሩን

አውራ ጣቶች ለማስነካት ነው (ቀ 23)። ይህ ከሆነ በኋላ፤ አሮን ለክብሩ መሥዋዕት አቀረበ (9+15-21)፤ ከዚያም በከህነት ሥልጣኑ ሕዝቡን ባረከ፤ እግዚአብሔርም የአሮንን አገልግሎት በታምራዊ የእሳት ምልክት (9+23-24)። እጃቸውን ጫኑ፤ የ1:3ን እና የዘ0 29+15 ማብ ይመ።
8+28፤ በመሠዊያው በሚቃጠለው መሥዋዕት ላይ፤ የ3:5ን ማብ ይመ።
8+31 ‘አሮንና ልጆቹ ይብሉት’ ተብሎ፤ ከዘ0 29+32 ላይ የተጠቀሰ ነው።

ጠብቁ፤ የታዘዘሁት እንዲህ ነውና።”
36 አሮንና ልጆቹም እግዚአብሔር (ሥጤ)
በሙሴ አማካይነት ያዘዘውን ሁሉ አደረጉ።

ካህናቱ አገልግሎታቸውን ጀመሩ

9 በስምንተኛውም ቀን ሙሴ አሮንንና
ልጆቹን እንዲሁም የእስራኤልን ሽማ
ግሌዎች ጠራቸው፤ “አሮንንም እንዲህ አለው፤
“የገጢአት መስዋዕት እንዲሆንልህ አንድ
እንበሳ እንዲሁም የሚቃጠል መስዋዕት
እንዲሆንልህ አንድ አውራ በግ፣ ወስደህ፤
በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት አቅርባቸው፤ ሁለ
ቱም እንከን የሌለባቸው ይሁኑ።” እስራ
ኤላውያንንም እንዲህ በላቸው፤ “ለገጢአት
መስዋዕት አንድ አውራ ፍፃሜ ለሚቃጠል
መስዋዕት እንከን የሌለባቸውን የአንድ
ዓመት እምበሳና የአንድ ዓመት ጠቦት፤
‘ለጎበረት መስዋዕት’ አንድ በሬና፤ አንድ
አውራ በግ በዘይት ከተለወሰ የእህል ቊር
ባን ጋር በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ለመ
ሠዋት አቅርቡ፤ እግዚአብሔር (ሥጤ) ዛሬ
ይገለጥላችኋልና።”

3 አንርሱም ሙሴ ያዘዛቸውን ሁሉ ወደ
መገናኛው ድንኳን ደጃፍ አመጡ፤ ሕዝቡም
በሙሉ ቀርበው በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት
ቆሙ። “ሙሴም፤ “የእግዚአብሔር (ሥጤ)
ክብር ይገለጥላችሁ ዘንድ፤ እንድታደርጉት
እግዚአብሔር (ሥጤ) ያዘዛችሁ ይህ ነው”
አለ።

7 ሙሴ አሮንን፤ ወደ መሠዊያው ቀር
ቢህ የገጢአት መስዋዕትህንና የሚቃጠ
ለውን መስዋዕትህን ሠዋ፤ ለራስህና ለሕ
ዝቡም አስተሰርይ፤ እግዚአብሔርም (ሥጤ)
ባዘዘው መሠረት የሕዝቡን መስዋዕት
አቅርብ፤ አስተሰርይላቸውም” አለው።

8 አሮንም ወደ መሠዊያው መጥቶ ስለ
ራሱ የገጢአት መስዋዕት የቀረበውን
እምበሳ ወደደው። 9 ልጆቹም ደሙን አመጡ
ለት፤ እርሱም ጣቱን በደሙ ውስጥ ነክሮ
የመሠዊያውን ቀንዶች ቀባ፤ የተረፈውንም
ደም በመሠዊያው ግርጌ አፈሰሰው። 10 እግዚ
አብሔር (ሥጤ) ሙሴን ባዘዘው መሠረት
የገጢአት መስዋዕቱን ሥብ፤ ከተላለፉቹንና
የጥብቱን ሽፋን በመሠዊያው ላይ አቃጠ
ለው፤ 11 ሥጋውንና ቊርብቱንም ከሰፈሩ
ውጭ በእሳት አቃጠለው።

12 ከዚህ በኋላ አሮን የሚቃጠለውን
መስዋዕት ወደደ፤ ልጆቹ ደሙን አቀብ

9፡1 ዘሌ4፡15፤
ሕዝ43፡27
9፡3 ሐ8፡15፤
ዘሌ4፡3፤32፡10፡16
9፡4 ዘወ29፡43፤
32፡6፤ዘሌ4፡10፤
9፡6 ዘወ16፡7
9፡7 ዘወ30፡10፤
ዘሌ16፡6፤
ዕብ5፡1፤3፡17፡27
9፡8 ዘሌ4፡11፡12፤
10፡19
9፡9 ሐ12፡18፤
ዘወ29፡12፤ሕዝ43፡20
9፡11 ዘሌ4፡11፡12
9፡12
ሐ9፡ዘሌ10፡19

ሉት፤ እርሱም ደሙን በመሠዊያው ላይ
ዙሪያውን ረጨ። 13 ልጆቹም የሚቃጠለውን
መስዋዕት ብልት እንድ በአንድ፤ ጭንቅ
ላቱን ሳይቀር አምጥተው ሰጡት፤ እርሱም
በመሠዊያው ላይ አቃጠለው። 14 የሆድ ዕቃ
ውንና እግሮቹን አጥቦ በመሠዊያው ላይ
ካለው ከሚቃጠለው መስዋዕት በላይ አቃ
ጠለ። 15 አሮንም የሕዝቡን መስዋዕት
አቀረበ፤ ስለ ሕዝቡ የገጢአት መስዋዕት
የሆነውን ፍፃሜ ወስዶ ወደደው፤ እንደ ፊተ
ኛው ሁሉ ይህንም በገጢአት መስዋዕት
ነት ሠዋው።

16 የሚቃጠለውንም መስዋዕት አምጥቶ
በሥርዐቱ መሠረት አቀረበው። 17 የእህል
ቊርባቱን አመጣ፤ ከላይም እፍኝ ሙሉ
ወስዶ ጧት ጧት ከሚቀርበው የሚቃጠል
መስዋዕት በተጨማሪ በመሠዊያው ላይ
አቃጠለ።

18 አሮንም ስለ ሕዝቡ የጎበረት መስ
ዋት የቀረቡትን በሬውንና አውራ በጉን
ወደደ፤ ልጆቹም ደሙን አመጡለት፤ እር
ሱም ደሙን በመሠዊያው ላይ ዙሪያውን
ረጨ። 19 የበሬውንና የአውራ በጉን ሥብ፤
ላቱን፤ የሆድ ዕቃውን የሚሸፍነውን ሥብ፤
ከተላለፉቹንና የጥብቱን ሽፋን፤ 20 ፍር
ምባዎቹ ላይ አስቀመጡ፤ አሮንም ሥቡን
በመሠዊያው ላይ አቃጠለ፤ 21 ፍርምባዎ
ቹንና የቀኝ ወርቁንም ሙሴ ባዘዘው መሠ
ረት፤ የመወዝወዝ መስዋዕት አድርጎ
በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ወዘወዘው።

22 አሮንም እጆቹን ወደ ሕዝቡ ዘርግቶ
ባረካቸው፤ የገጢአት መስዋዕቱን፤ የሚ
ቃጠለውን መስዋዕትና የጎበረቱን መስ
ዋት ካቀረበ በኋላ ወደደ።

23 ከዚህ በኋላ ሙሴና አሮን ወደ መገ
ናኛው ድንኳን ገቡ፤ ከዚያ ሲወጡም ሕዝ
ቡን ባረኩ፤ የእግዚአብሔርም (ሥጤ) ክብር
ለሕዝቡ ሁሉ ተገለጠ። 24 እሳት ከእግዚ
አብሔር (ሥጤ) ዘንድ ወጥቶ በመሠዊያው
ላይ የነበረውን በላ፤ ሕዝቡም ሁሉ ይህን
ባዩ ጊዜ እልል አሉ፤ በግምባራቸውም
ተደፉ።

9፡13 ዘሌ1፡8
9፡14 ዘሌ1፡9
9፡15 ዘሌ4፡27-31
9፡16 ዘሌ1፡11-13
9፡17 ዘሌ3፡5
9፡18 ዘሌ3፡11-11
9፡21 ዘወ29፡24፡26
9፡22 ዘፍ48፡20፤
ዘወ39፡43፤
ሐ9፡24፡50
9፡23 ዘወ40፡2፤
24፡16
9፡24 ዘወ19፡18፤
መጣ፡21፤13፡20፤
17፡18፡39

24 በትውፊት የሰላም መስዋዕት ይባላል፤ እንዲሁም ሐ
18፡22 ይባላል።
24 የዕብራይስጥ ቃል ተባብሮና እንስትን ሊያጠቃልል ይችላል፤
እንዲሁም ሐ 18፡19 ይመ

9፡1 በስምንተኛውም ቀን ለክህነት ከተለየ ከሰባት ቀን
በኋላ (8፡33) ግለት ነው።
9፡2 የገጢአት መስዋዕት፤ የ4፡3፡5ን ግብ ይመ።
የሚቃጠል መስዋዕት፤ የ1፡3፡7ን ግብ ይመ።
9፡4 የጎበረት መስዋዕት፤ የ3፡1፡7ን ግብ ይመ። የእህል
ቊርባቱን የ2፡1፡7ን ግብ ይመ። እግዚአብሔር ይገለጥላችሁአልና
ሐ 6፡23፤ እንዲሁም የዘፍ 12፡7ን ግብ ይመ።
9፡17 ጧት ከሚቀርበው የሚቃጠል መስዋዕት፤ ዘፍ
29፡38-42 ይመ።
9፡21 የመወዝወዝ መስዋዕት፤ የ7፡30-32ን ግብ ይመ።

9፡22 ባረካቸውን ሦስት ዕጥፍ በረከትን የሚያስገኘው
አሮንናዊው ቃለ ቡራኪ በዘገጉ 6፡23-26 ላይ ተጠቅሷል፤ በ2ቀር
13፡14 ላይ ከተጠቀሰው ሐዋርያዊ ቃለ ቡራኪ ጋር አነጻጽሮ።
9፡23 የእግዚአብሔርም ክብር፤ ሐ6 ይመ። የመገናኛው
ድንኳን ሲተክል ከተገለጠው የእግዚአብሔር ክብር (ዘወ 40፡34-
35)፤ እንዲሁም ሰላምን ያሠራው ቤተ መቅደስ ሲመረቅ
የቀረበውን መስዋዕት እግዚአብሔር ከመቀበሉ (2ዜና 7፡1) ጋር
ያገኛል።
9፡24 ላሳት ከእግዚአብሔር ዘንድ ወጥቶ፤ 10፡2 1፡7
18፡38 ይመ።

የናዳብና የአብዱል መሞት

10 የአርባን ልጆች ናዳብና አብዱል አያንዳንዳቸው ጥናዎቻቸውን ወስደው ፍም አደረጉባቸው፤ ዕጣንም ጨመሩባቸው፤ እርሱ ያሳዘዘቸውን ያልተፈቀደውን እሳት በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት አቀረቡ።¹ ንዚዚህም የተነሣ እሳት ከእግዚአብሔር (ሥጦ) ዘንድ ወጥቶ በሳቸው፤ በእግዚአብሔርም (ሥጦ) ፊት ሞቱ።

²ሙሴም አርባን እንዲህ አለው፤ “እግዚአብሔር (ሥጦ)፦ ‘ወደ እኔ በሚቀርቡት መካከል፤ ቅድስናዬን አገልጣለሁ፤ በሕዝቡም ሁሉ ፊት፤ እከበራለሁ’ ብሎ የተናገረው ይህን ነው።” አርባንም ዝም አለ።

³ሙሴ የአርባን አጎት የዐጉዝሌን ልጆች ሚሳኢልንና ኢልዳፋንን ጠርቶ፤ “ወደዚህ ኑና ወንድሞቻችሁን አንሠ። ከመቅደሱም ደጃፍ አርቃችሁ፤ ከበፈር ወደ ውጭ ውስጧችሁ” አሳቸው።⁴ እነርሱም መጥተው ሙሴ ባዘዘቸው መሠረት፤ ሚቾች የክህነት ቀሚሳቸውን እንደ ለበሉ ተሸከመው ከበፈር ወደ ውጭ አወጧቸው።

⁵ሙሴም አርባንና የአርባን ልጆች፤ አልዛዛርንና ኢታምርን እንዲህ አሳቸው፤ “እንዳገት ሞቱ፤ በሕዝቡም ላይ ቀጣጣ እንዳይመጣ ጠጉራችሁን አትንጨ።⁶ ልብሳችሁንም አትቅደዱ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር (ሥጦ) በእሳት ስላጠፋቸው ሰዎች ወንድሞቻችሁ እስራኤላውያን ሊያለቅሱላቸው ይችላሉ።⁷ የእግዚአብሔር (ሥጦ) የመቅባቱ ዘይት በሳያችሁ ነውና እንዳገትሞቱ ከመገናኛው ድንኳን አትውጡ።” እነርሱም ሙሴ እንዳላቸው አደረጉ።

⁸እግዚአብሔርም (ሥጦ) አርባን እንዲህ አለው፤ “እንዳገትሞቱ አንተና ልጆችህ ወደ መገናኛው ድንኳን በምትገቡበት ጊዜ የወይን ጠጅ ወይም ሌላ የሚያሰክር መጠጥ አትጠጡ፤ ይህም በልጅ ልጆችሁ ዘንድ የሚጠበቅ ዘለለማዊ ሥርዐት ነው።⁹ የጥቀደሰውን ያልተቀደሰውን፤ ርኩሱንን ጽሑፉን ለዩ፤¹⁰ እግዚአብሔርም (ሥጦ) ሙሴን

10፥1 ሞገጥ 21
ዘፀ6፥23/24፥11
28፥13/30፥9
ዘሌ16፥11/21
ዘዳ3፥2-41
ዘዳ11፥11/16፥7/18፥
35፥46/26፥61
1፡17/50፥23/25፥15
1ዜ5፥31/2ዜ5፥4/22
ሉር52፥191
ሉፋ6፥6/ሕዝ8፥11
10፥2 ዘዳ19፥241
38፥7ዘዳ11፥11
16፥351ዜ5፥24፥23
ሉፋ1፥161
መዝ2፥12/50፥31
106፥18/ሉፋ2፥9፥6
10፥3 ዘፀ14፥41
19፥2230፥291
ዘሌ21፥16/22፥321
ዘዳ1፥16፥5/20፥131
ሉፋ5፥16/44፥23
49፥35/55፥51
60፥21፥ሕዝ28፥22፥
38፥16
10፥4 ዘፀ6፥18፥22፥
25፥81/ሉፋ5፥16፥9፥10
10፥5 ዘሌ8፥113
10፥6 ዘዳ50፥3፥
10፥ዘፀ6፥231
ዘሌ13፥45/21፥101
ዘዳ1፥53/55፥181
16፥22/20፥291
ሉፋ7፥11/22፥181
1፥ሞ 25፥11
ሉፋ41፥51፥ግር14፥63
10፥7 ዘፀ25፥81
28፥41
10፥9 ዘዳ9፥21፥
ዘፀ21፥14/29፥40፥
ዘሌ23፥13/ዘዳ6፥31
15፥51 28፥71
ዘሌ14፥26/28፥39፥
29፥61 መግ13፥41
ግላ23፥29፥351
31፥47፥ሉፋ5፥22፥
22፥13/28፥17፥1
29፥9፥56፥121
ሉር53፥61/ሕዝ44፥21
ሆላ4፥11፥ዘዝ24፥11
ዕገ2፥15፥161
ሉፋ1፥15/ሕፋ5፥181
1ጢዋ3፥31፥ቲቶ1፥17
10፥10 ዘዳ7፥21
ዘሌ6፥27/14፥571
20፥25፥ሕዝ22፥26
10፥11 ዘዳ17፥10፥1
11፥24፥81/25፥11
33፥102ዜ5፥15፥31
17፥7፥ዕዝ7፥251
ዕዘ8፥7፥ግላ4፥27፥
ሕፋ2፥11፥ዘዝ2፥2፥7

አማካይነት የሰጣቸውን ሥርዐት ሁሉ ለእስራኤላውያን አስተምሩ።¹²ሙሴም አርባንና የተረፉትን ልጆቹን አልዛዛርንና ኢታምርን እንዲህ አሳቸው፤ “በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ከቀረበው የእህል ቀጥሮን የቀረውን ወስዳችሁ የሰላላሽ ጋጥናት፤ እጅግ ቅዱስ ስለሆነ በመሠዊዎ አጠገብ ብሉት፤¹³ እግዚአብሔር (ሥጦ) በእሳት ከሚቀርበው መሥዋዕት ያገተና የልጆችህ ድርሻ ይህ ስለሆነ፤ በተቀደሰ ስፍራ ብሉት፤ እንዲህ ታዘዣለሁና።¹⁴ ከእስራኤላውያን የገብባችሁ መሥዋዕት ላይ የእናንተ ድርሻ ሆኖ ስለተሰጠ፤ የተወዘዘውን ፍርምባና የቀረበውን ወርች አንተ፤ ወንዶችና ሴቶች ልጆችህ በእምልኮው ሥርዐት መሠረት ገጽሱ በሆነ በተቀደሰ ብሉት።¹⁵ የቀረበውን ወርች መርቅሱን የተወዘዘውን ፍርምባ በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት የመወዘዘው መሥዋዕት ሆኖ በእሳት ከቀረበው ሥብ ጋር ይምጣ። ይህም እግዚአብሔር (ሥጦ) ባዘዘው መሠረት ለአንተና ለልጆችህ ለዘላለም የተመደበ ድርሻ ይሆናል።”

¹⁶ሙሴ ለገጢአት መሥዋዕት የሚቀርበውን ፍጥላ እጥብቆ ፈለገ፤ መቃጠሉንም በተረዳ ጊዜ የተረፉትን የአርባን ልጆች አልዛዛርንና ኢታምርን ተወቂባቸው፤ እንዲህም አሳቸው፤¹⁷“የገጢአት መሥዋዕቱን ለምን በተቀደሰው ስፍራ አልበላችሁትም? እጅግ የተቀደሰ ነው፤ በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ስርዐት በማስገኘት የሕዝቡን ጎጢአት እንድትስወግዱበት የተሰጣችሁ ነበር።¹⁸ ደሙው የተቀደሰው ስፍራ ስላልገኘ፤ በሰጠውት ትእዛዝ መሠረት ፍጥሉን በተቀደሰው ስፍራ መብላት ይገባችሁ ነበር።”

¹⁹አርባንም ሙሴን፤ “እነሆ፤ በዛሬው ቀን የገጢአት መሥዋዕታቸውንና የሚቃጠል መሥዋዕታቸውን በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት አቀረቡ፤ እኔም እንዲህ ያለ ነገር የረጠሁኝ።”

10፥12 ዘፀ29፥41፥ ዘሌ6፥14-18 10፥13 ዘሌ6፥16፥ሕዝ42፥13
10፥14 ዘፀ29፥41፥ዘሌ4፥121 ዘዳ5፥9 10፥15 ዘፀ29፥281
ዘሌ7፥34፥ 10፥16 ዘሌ9፥3 10፥17 ዘፀ28፥38፥ ዘሌ6፥24-301
ሕዝ42፥13 10፥18 ዘሌ4፥18፥ 6፥17፥26 10፥19 ዘሌ9፥12

⁶ ወይም አትገግ።
¹⁴ በትውልድ የሰዳፍ መሥዋዕት ይላል።

10፥1 ጥናዎቻቸውንና ፍም ተደርገዋቸው በቤተ መቅደሱ ውስጥ ዕጣን ለግጢስ የሚያለገጉ የአምልኮ ዕቃዎች ናቸው። (16፥12-13፥ 2ዜ5 26፥19፥ ራሊ 8፥3-4)።

10፥2 በእግዚአብሔር ፊት ሞቱ የአርባን ልጆች ስም ዘፀ 6፥23፤ 24፥19፤ 28፥11 ዘዳ3፥2-4፤ 26፥60-61፤ 1ዜ5፥6፥3፤ 24፥1-2 ላይ ተጠቅሟል። እነርሱ በእግዚአብሔር ፊት እንደጠቀሱና ወንዶች ልጆች እንዳልነበሩላቸው በየጊዜው ሲወሳ ናርታል። እግዚአብሔር እጅግ አጠቃላይ በወቅቱ አደንጋጋሚ የሰጠ በመሳልሆኑ ከሐናንና ከስሌራ ሞት (ሐሥ 5፥1-11) ይበልጥ የከፋና የሚያስደንግጥ ሊሆን አልቻለም። በሁለቱም አጋጣሚዎች (እነርሱን ልጆች ሞትና በሐናንና በስሌራ ሞት) አዲስ ዘመን እየተከፈተ ነበር (ሉሳ 7፥ በአካሄድ 24፥መ 6፥1-7 በዞሃ ላይ ከመጣው ፍርድ ጋር ያነጻጽሩ)። እዚህ ማንበረ ሰብ ለራሱ ሳይሆን፤ ለእግዚአብሔር ከብር እንደሚኖር ማወቅ ነበረበት።

10፥6 ልብላቸውንም አትቅደዱ፤ 21፥10እንዲሁም የዘፍ 44፥13ን ግንባ ይመጡ።

10፥7 አትውጡ፤ ሄደው ከለቀስተኞቹ ጋር እንዳይደባለቁ ነው (21፥11-12 ይመጡ)።

10፥10 የተቀደሰውን ያልተቀደሰውን በተቀደሰው በረከሰው መካከል ያለው ልዩነት በግልጽ ተመልክቶአል። (ሕዝ 22፥26፤ 42፥20፤ 44፥23፤ 48፥14-15 ይመጡ)።
10፥12-15፤ 7፥28-36፥ ዘዳ 18፥8-20፤ ዘዳ 18፥1-5 ይመጡ።
10፥18 ደሙ ወደ ተቀደሰው ስፍራ ስላልገኘ ...መብላት ይገባችሁ ነበር፤ ሁለት ዐይነት የገጢአት መሥዋዕቶች አሉ፤ 1) ደሙ በመገናኛው ድንኳን ውስጥ የሚረብረብና ናቸው ከሁለተኛው ዐይነት መሥዋዕት የተወሰነው ከፍል መብላት ነበረበት (የ4፥5ን ግላብ ይመጡ)፤ ሙሴ ግን አርባን እንደዚያ ያደረገው በግደላሸነት ወይም በመፅደቅ ሲሆን፤ በቅንነት በማጥፋት ሲረዳ፤ ርካታ አገኘ።
10፥19 እኔም እንዲህ ያለ ነገር የደረሰኝ፤ ምናልባት በሁለቱ የመጀመሪያ ልጆቹ ላይ የደረሰው ሞት ይሆናል (ሞ 2፥)

ሰው ነኝ፤ ታዲያ ዛሬ የገጢአት መሥዋዕቱን ብባላ ኖሮ እግዚአብሔርስ (ሥፔ) ደስ ይለው ኖሮአልን? አለው።²⁰ መሊም ይህን በሰማ ጊዜ መልሱ አረካው።

የተፈቀደና ያልተፈቀደ መብል
11+1:23 ተን ምብ ዘጸ 14:3-20

11 እግዚአብሔር (ሥፔ) መሊንና አሮንን እንዲህ አላቸው፤²¹ እስራኤላውያንን እንዲህ በሏቸው፤ 'በየብስ ከሚኖሩ እንስሳት ሁሉ የምትበሏቸው እነዚህ ናቸው።³ ስኩናው የተሰነጠቀውን የሚያመሰክውን ማንኛውንም እንስሳ መብላት ትችላላችሁ።

⁴ 'የሚያመሰኩ ሆነው ሰኩናቸው ያልተሰነጠቀ ወይም ሰኩናቸው የተሰነጠቀ ሆኖ የማያመሰኩትን አትብሉ፤ ግሙል ያመሰክላል፤ ሰኩናው ስላልተሰነጠቀ ግን በእናንተ ዘንድ ርኩስ ይሁን።⁵ ሽኩክ ያመሰክላል፤ ሰኩናው ስላልተሰነጠቀ ግን በእናንተ ዘንድ ርኩስ ይሁን።⁶ ጥንቸል ያመሰክላል፤ ሰኩናው ስላልተሰነጠቀ ግን በእናንተ ዘንድ ርኩስ ይሁን።⁷ ፀላማ ሰኩናው የተሰነጠቀ ቢሆንም ስለማያመሰክ በእናንተ ዘንድ ርኩስ ይሁን።⁸ የእነዚህን እንስሳት ሥጋ አትብሉ፤ ጥንባቸውንም አትንኩ፤ በእናንተ ዘንድ ርኩሶች ይሁኑ።

⁹ 'በባሕርኝና በወንዞች ውሃ ውስጥ ከሚኖሩት ፍጡሮች ከንፍና ቅርፊት ያላቸውን መብላት ትችላላችሁ።¹⁰ ነገር ግን በባሕርኝና በወንዞች ውስጥ ከሚኖሩት ፍጡሮች ሁሉ፤ ከሚንቋቁት ወይም በውሃ ውስጥ ከሚኖሩት ሕይወት ካላቸው ሌሎች ፍጡሮች መካከል ከንፍና ቅርፊት የሌላቸው በእናንተ ዘንድ አስጸያፊዎች ይሁኑ።¹¹ በእናንተ ዘንድ አስጸያፊ ስለ ሆኑ ሥጋቸውን አትብሉ፤ በድናቸውንም ትጽዩላችሁ።¹² ከንፍና ቅርፊት የሌለው ማንኛውም በውሃ ውስጥ የሚኖር ፍጡር በእናንተ ዘንድ አስጸያፊ ይሁን።

¹³ 'ከአዕዋፍ ወገን እነዚህን ትጽዩላችሁ፤ እያዩ ስለሆነው አትብሏቸው- ንስር፤ ጥንብ አንጎላ፤ ግልገል አንጎላ፤¹⁴ ጭላቸ፤ ማንኛውም ዐይነት ጭልፊት፤¹⁵ ማንኛውም ዐይነት ቀራጥ፤¹⁶ ስጉን፤ ጠላቋ፤ ገይ፤ ማንኛውም ዐይነት በቋል፤¹⁷ ጉጉት፤ ርኩም፤ ጋጋኖ፤¹⁸ የውሃ ዶሮ፤ ይብራ፤ ስደተኛ

11+2 ሐሥ10+12:14
11+4 ሐሥ10+14
11+7 እ.ቀ65+43
66+3:17
11+8 ዘላ5+21
ፅፃፃ10
11+10 ቀ12
11+11 ዘላ5+2
11+12 ቀ10
11+14 ዘፍ1+11
11+15 ዘፍ8+7
11+18 እ.ቀ13+21
14+23:134+11:131
ሰፍ2+14

11+19 ዘፍ1+11
እ.ቀ2+20:10ዘፍ19
11+20 ሐሥ10+14
11+22 ጥፃ3+41
ግር1+6
1+24 ቀ27-40
ዘላ5+21:13+31:144
61:15+52:26
1947:8:13+24
11+28 ፅፃፃ10
11+29 ቀ41
እ.ቀ66+17
11+32 ዘላ15+121
ዘጉ19+18:13+120
11+33 ዘላ6+28

አምራ፤¹⁹ ሽመላ፤ ማንኛውም ዐይነት ሳባሳ፤ ጅንጃላቴ ወፍና የሌሊት ወፍ።"

²⁰ 'ከንፍ ኖሮአቸው በአራት እግር የሚንቀሳቀሱ ነፍሳት ሁሉ በእናንተ ዘንድ አስጸያፊዎች ይሁኑ።²¹ ነገር ግን ከንፍ ኖሮ አቸው በአራት እግር ከሚንቀሳቀሱ ነፍሳት መካከል ከምድር በሚፈጠሩበት እግራቸው አንን ያለባቸውን መብላት ትችላላችሁ።²² ከእነዚህ ማንኛውንም ዐይነት አንበባ፤ ፊንጣና ኩብኩባ መብላት ትችላላችሁ።²³ ነገር ግን ከንፍ ኖሮአቸው በአራት እግር የሚንቀሳቀሱ ነፍሳትን ፍጥረታት ተጽዩኋቸው።

²⁴ 'ከእነዚህ የተነሣ ትረክሳላችሁ፤ የእነዚህን በድን የሚነካ ሁሉ እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።²⁵ የእነዚህንም በድን የሚያነሣ ሰው ሁሉ ልብሱን ይጠብ፤ ሆኖም እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ነው።

²⁶ 'ሰኩና ያለው፤ ነገር ግን ሰኩናው ያልተሰነጠቀና የማያመሰክ ማንኛውም እንስሳ በእናንተ ዘንድ ርኩስ ይሁን። የእነዚህንም በድን የሚነካ ሰው ሁሉ ይረከሳል።²⁷ አራት እግር ካላቸው እንስሳት ሁሉ በመጻፋቸው የሚሄዱት በእናንተ ዘንድ ርኩሳን ናቸው፤ በድናቸውንም የሚነካ ሁሉ እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።²⁸ የእነዚህን በድን የሚያነሣ ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሆኖም እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል፤ እንስሳቱም በእናንተ ዘንድ ርኩሳን ናቸው።

²⁹ 'ምድር ለምድር ከሚንቀሳቀሱ እንስሳት መካከል እነዚህ በእናንተ ዘንድ ርኩሳን ናቸው። ሙጭልጭል፤ ዐይጥ፤ እንሽላሊት በየወገኑ፤³⁰ ዴሊ፤ ሰዞ፤ ገበሉ፤ አርክኖ፤ ስልስት።³¹ ምድር ለምድር ከሚንቀሳቀሱ እንስሳት ሁሉ መካከል እነዚህ በእናንተ ዘንድ ርኩሳን ናቸው፤ ከእነዚህም የሞተውን የሚነካ ሁሉ እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።³² በድኑ በማንኛውም ዕቃ ላይ ቢወድቅ፤ ያ ዕቃ ከዕንጨት፤ ከጨርቅ፤ ከቋጭ ወይም ከበርኖስ የተሠራ ቢሆን ርኩስ ይሆናል፤ በውሃ ውስጥ ይደረገ፤ ሆኖም ርኩስ ነው፤ ከዚያም በኋላ ንጹሕ ይሆናል።³³ በድኑም በሽክላ ዕቃ ውስጥ ቢወ

¹⁹ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ያለ የእያንዳንዱ አዕዋፍ፤ ነፍሳትና እንስሳት ትክክለኛ ግንኙነታቸው በትክክል ሊይታወቅ

አሮን ለላጆቹ እየረመ ያለቅስ ነበርና፤ ወይም ደግሞ ሥርዐቱ የሚከለክለው የሚኖረከስ ነገር አላቸው ይሆናል።

11+2 የምትበሏቸውን ምዕራፍ 11 ከዘጸ 14:3-21 ጋር የተረበ ጉድጅን ያለው ቢሆንም፤ አቀራረቡ ግን ሰፊ ነው። ለምት እንዲሰሉላቸው የተፈቀዱ እንስሳት የሚያመሰኩና ሰኩናቸው የተሰነጠቀ ናቸው (ቀ 3)። በባሕር ውስጥ ከሚኖሩ ፍጥረታት ደግሞ ከንፍና ቅርፊት ያላቸው እንዲሰሉ ተፈቅዶአል (ቀ 9)። ከወርቆና ከነፍሳት መካከል የሚሰሉትንና የማይሰሉትን በተመለከተም መመሪያ ተሰጥቶአል (ቀ 13-23) ለምንብነት የሚውሉትን እንስሳት ንጹሕና ንጹሕ ያልሆኑ ብሎ መለየት የተጀመረው ከነገሱ ጊዜ አንጓዳ ነው (ዘፍ 7:12)። ለምንብ የሚሆኑትን እንስሳት ንጹሕና ንጹሕ ያልሆኑ ብሎ መለየት ያስፈልገበት ዋናው ምክንያት የእግዚአብሔር ሕዝብ ቅዱስ ሕዝብ የሆነ ሰላጪነት፤ የእስራኤልን ቅድስና ለመጠበቅ ነው (ቀ 44 ይመ)። እንደገና ሊቃውንት እንደሚሉት ከእንስሳት መካከል

የተወሰኑት ለምንብነት ቢውሉ፤ በጤንነት ላይ ጉዳት ያመጣሉ፤ ሆኖም ይህን አባባል የሚያገድፍ ማስረጃ ማቅረብ አስቸጋሪ ነው። ንጹሕ አለመሆን የሚያመለክተው ገጢላትንና ርኩሶችን ነው። በበሽታ ምክንያት የሚከሰተውን ርኩሶችና ከሰውነት የሚወጣውን በተመለከተ ከም 13-15 ይመ።

11+6 ጥንቸል፤ በመሠረቱ ጥንቸል ወደ ሆጂ የዋጠቸውን ከሆድ ለየወጣት የምታመስኩ የእንስሳ አይደለችም። ጥንቸል ከሚያመለክት እንስሳት ክፍል ለመመደብ የበቃው ወደ ሆድ ላይወርድ በአፍዋ እንዳለ ከእንዱ መንጋጋዋ ወደ ሌላው መንጋጋዋ አያዘዋግድም፤ ለብዙ ጊዜ ስለምታመስኩ ነው።

11+20 በአራት እግር የሚንቀሳቀሱ ነፍሳት ሁሉ በራሪ ፍጥረታት (ነፍሳት) ስድስት እግር ያላቸው ቢሆኑም፤ እንኳ በጥንት ዘመን የነበሩ ሰዎች በራሪ ፍጥረታት ለመፈናጠር የሚጠቀሙባቸውን የኋላ እግሮች እንደ ሌሎች እግሮቻቸው ሳይቋጭ አቸው ይችላሉ።

ድቅ፣ በውስጡ ያለ ነገር ሁሉ ርኩስ ስለሚሆን ዕቃውን ስበሩት።³⁴ማንኛውም ምግብ እንዲህ ካለው ዕቃ ውሃ ቢፈሰበት ይረከሳል፤ ከዚህ ዕቃ የሚጠጣውም ነገር ይረከባል፤ ከዚህ ዕቃ የሚጠጣውም ነገር ይረከባል፤³⁷በሚዘራ ዘር ላይ በድን ቢወድቅ ዘሩ ንጹሕ እንደሆነ ይቆያል።³⁸ነገር ግን በዘሩ ላይ ውሃ ከፈሰሰበት በኋላ በድን ቢወድቅበት ዘሩ በእናንተ ዘንድ ርኩስ ነው።³⁹“እንድትበሉ ከተፈቀደላችሁ እንስ ሳት አንዱ ቢሞት፤ በድኑን የሚነሳ ማንኛውም ሰው እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።⁴⁰ማንም ሰው ከበድኑ ቢበላ ልብሱን ይጠብ፤ ሆኖም እስከ ማታ ድረስ ርኩስ፤ በድኑን የሚያነሳ ልብሱን ይጠብ፤ ሆኖም እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።

⁴¹“ምድር ለምድር የሚንቀሳቀስ ማንኛውም ፍጡር ጸያፍ ነው፤ አይበላም።⁴²ምድር ለምድር የሚንቀሳቀሰውን ፍጡር ሁሉ፤ ይኸውም በደረቱ የሚሳበውን ወይም በአራት እግር የሚሄደውን ወይም ብዙ እግሮች ያሉትን አትብሉ፤ ጸያፍ ነው።⁴³በእነዚህ ፍጡራን ሁሉ ራሳችሁን እስጸያፊ አታድርጉ፤ በእነርሱም ራሳችሁን በማጉደድ አትርከሱ። “እኔ እግዚአብሔር ስምዳካችሁ (ሥቴ ሁሉም) ቅዱስ ነኝና እናንተም ተለዩ፤ ቅዱሳን ሁሉ፤ ምድር ለምድር በሚንቀሳቀስ በማንኛውም ፍጡር ራሳችሁን አታርከሱ።⁴⁵ስምዳካችሁ (ሁሉም) አሆን ዘንድ ከግብፅ ምድር ያወጣችሁ እኔ እግዚአብሔር (ሥቴ) ነኝ፤ ስለዚህ እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ።

⁴⁶“እንሰሳትንና አዕዋፍን፤ በውሃ ውስጥ የሚኖሩትንና ምድር ለምድር የሚንቀሳቀሱትን ፍጥረታት ሁሉ በሚመለከት የተሰጠ ሕግ ይህ ነው።⁴⁷በዚህም በርኩሱና በንጹሑ

11፡39 ፋ401
ዘሊ17፡15122፡4፡81
ዘጉ19፡11108፡14፡2
11፡40 ፋ25፡391
ዘሊ14፡8117፡151
22፡81፡ሐ44፡311
፡፬49፡10
11፡43 ፋ441
ዘሊ20፡25122፡5
11፡44 ፋ431
ዘፀ6፡2፡7119፡101
20፡2122፡31131፡13
ዘሊ19፡2120፡71
ዘጉ15፡40፡18፡14፡2
ሊሱ3፡51 7፡131
24፡191 1፡፬፡፬፡2፡21
18፡515፡121
2ዘ5፡29፡5፡53፡5፡61
ሊያ፡61፡101
መዘ9፡3፡ሊ፡4፡3፡31
51፡15፡1፡ሐ20፡51
ሊ፡4፡1፡4፡1፡ተፋ፡71
1፡፮፡1፡1፡5፡1፡61
11፡45 ዘፍ17፡71
ዘፀ19፡61፡ዘሊ25፡38፡
55፡1፡፮፡1፡1፡61
11፡47 ዘሊ10፡10

12፡2 ዘሊ15፡191
18፡191፡ሊ፡፬፡6፡1
፡፳፡18፡፬፡6፡22፡101
36፡17
12፡3 ዘፍ17፡101
ዘፀ22፡301፡ሐ፡1፡59
12፡6 ዘፀ29፡381
ዘሊ5፡7፡23፡121
ዘጉ6፡12፡1፡4፡17፡151
ሐ፡2፡22
12፡8 ዘፍ15፡91
ዘሊ፡4፡26፡15፡71
14፡22፡ሐ፡2፡22፡24
13፡2 ፋ3፡3፡4፡9፡
10፡15፡19፡28፡38፡
39፡43፡ዘፀ44፡61
ዘሊ14፡3፡32፡561
ዘጉ5፡2፡21፡ዘሊ24፡8

መካከል፤ እንዲሁም ሕይወት ካላቸው ፍጡራን የሚበሉትንና የማይበሉትን ትለያላችሁ።”

ከወሊድ በኋላ የመንጃት ሥርዐት

12 እግዚአብሔር (ሥቴ) ሙሴን እንዲህ አለው፤²“እስራኤላውያንን እንዲህ በላቸው፤ ሴት አርግዛ ወንድ ልጅ በምትወልድበት ጊዜ፤ ልክ እንደ ወር አበባዋ ጊዜ እስከ ሰባት ቀን ትረከሳላችሁ፤³ሕፃኑም በስምንተኛው ቀን ይገረዝ። ‘ሴትዮዋም ከደሟ እስክትነጻ ድረስ ሠላሳ ሦስት ቀን ትቆይ፤ የመንጃቷም ወራት እስኪፈጸም ድረስ ማንኛውንም የተቀደሰ ነገር አትነካ፤ ወደ ቤተመቅደስም አትግባ።’ ነገር ግን የወለደችው ሴት ልጅ ከሆነ፤ እንደ ወር አበባዋ ጊዜ ሁለት ሳምንት ትረከሳላች፤ ከዚያም ከደሟ እስክትነጻ ስድሳ ስድሳት ቀን ትቆይ።

⁶“ሴትዮዋ ወንድ ወይም ሴት ልጅዋን ወልዳ የመንጃትዋ ጊዜ ሲፈጸም፤ ለሚቃጠል መሥዋዕት የአንድ ዓመት ጠበት፤ ለገጢ አት መሥዋዕት እንድ የዋኖስ ጫጩት ወይም አንድ ርግብ ወደ መገናኛው ድንኳን ደጃፍ ወስዳ ካሁኑ ዘንድ ታቅርብ።⁷ካሁኑም በእግዚአብሔር (ሥቴ) ፊት ያቅርበው፤ ያስተሰርዳላችሁ፤ ሴትዮዋም ከደሟ ፈላሽ ትነጻ ላች።

“ሴትዮዋ ወንድ ወይም ሴት ብትወልድ ሕጉ ይኸው ነው። ጠበት ለማም ሳት ዐቅምዋ ካልፈቀደ፤ ሁለት ርግቦች ወይም ሁለት የዋኖስ ጫጩቶች እንዱ ለሚቃጠል መሥዋዕት፤ ሌላው ደግሞ ለገጢአት መሥዋዕት ታቅርብ፤ በዚህም ካሁኑ ያስተሰርዳላችሁ፤ እርስዎም ትነጻ ላች።”

ተላላፊ የወሊድ በሽታ

13 እግዚአብሔር (ሥቴ) ሙሴንና አርግን እንዲህ አላቸው፤²“ማንኛውም ሰው በሰውነቱ ቁዳ ላይ ዕብጠት ወይም ችፍታ

11፡36 የውሃ ግጠራቀሚያን እስራኤላውያን ድል ካደረገ በኋላ በምድር በዳግው የከነዓን ምድር ከትመው ሰፍረው እንዲ ቀሩ ካደረጋቸው ምክንያት ውስጥ አንዱ፤ ውሃ ለግጠራቀም የተቆፈረው መሬት ውሃ እንዳያሠርግ የሚያደርግ ብላጎት መገኘት ነው (በዚህና 26፡10 ይር ያነጻጽሩ)።

11፡41 ምድር ለምድር፤ ፋ 29-30 በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትን እንዲት ያሉ እንደሆኑ ለይቶ አስቀምጥላቸዋል።

11፡44 እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ተለዩ፤ ቅዱሳን ሁሉ፤ ምድር ለምድር በሚንቀሳቀስ በማንኛውም ፍጡር ራሳችሁን አታርከሱ።⁴⁵ስምዳካችሁ (ሁሉም) አሆን ዘንድ ከግብፅ ምድር ያወጣችሁ እኔ እግዚአብሔር (ሥቴ) ነኝ፤ ስለዚህ እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ሁኑ።⁴⁶“እንሰሳትንና አዕዋፍን፤ በውሃ ውስጥ የሚኖሩትንና ምድር ለምድር የሚንቀሳቀሱትን ፍጥረታት ሁሉ በሚመለከት የተሰጠ ሕግ ይህ ነው።⁴⁷በዚህም በርኩሱና በንጹሑ

ውስጥ 8 ጊዜ የግንኙነት አዝማች (19፡361 22፡331 23፡431 25፡38፡42፡551 26፡13፡45) ሲሆን በሌሎች 18 የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ ደግሞ 60 ጊዜ ተጠቅሶ ይገኛል።

11፡46-47፤ የምዕራፍ 11 ማጠቃለያ ሐሳብ ነው።
(ፋ 4-5፡7) እንጂ፤ ልጅ ስለወለደች አይደለም። በዚህ ሁኔታ የምትቆይበት ጊዜ ሴት ልጅ ስትወልድ (ለማንኛው ቀን)፤ ወንድ ልጅ ስትወልድ ደግሞ የዚህ ገንጠ (አርባ ቀን) ብቻ የሆነበት ምክንያት በግልጽ አይታወቅም። ወር አበባዋ 15፡19-24 ይመ።

12፡3 የዘፍ 17፡10፤12ን ማብ ይመ።
12፡6 ለሚቃጠል መሥዋዕት፤ የ1፡3ን ማብ ይመ።
ለገጢአት ... መሥዋዕት፤ የ4፡3፡5ን ማብ ይመ።
12፡8፤ 1፡14-17 እና የ1፡14ን ማብ ይመ። እንዲሁም 5፡7-101 14፡21-221 በተለይ ደግሞ ሐ፡2፡24 (ማርያም ስለ አያሱብ መሥዋዕት ማቅረቢያ) ይመ።
13፡1-461 ይህ ክፍል የቁዳ በሽታ የመጀመሪያ ምልክቶችን (ፋ 1-8) ይገልጻል፤ ከዚያም (1) ስለሚያሰጥ ዕባዊ (ፋ 9-17) (2) ስለ ዕባዊ (ፋ 18-23) (3) እሳት ስለቃጠለው ቁዳ (ፋ 24-28) (4) በዐናት ወይም በአገጣጣ ላይ ስለሚወጣ ፋስል (ፋ

11፡45 ከግብፅ ምድር ያወጣችሁ፤ በእራት ዘሊዋውያን

ቋቃቻ ቢወጣበትና ይህም ወደ ተላላፊ የቄዳ በሽታ¹⁷ የሚለውጥበት ከሆነ፤ ወደ ካህኑ አድን ወይም ካህናት ከሆኑት ልጆቹ ወደ እንዱ ያምጡት፤ ካህኑም በሰውየው ቄዳ ላይ ያለውን ቀላሰላ ይመርምር፤ በቀላ ስሉ በተበከለው አካባቢ ያለው ጠጉር ወደ ነጭነት ተለውጦ ቢያገኘውና ቦታው ጉድ ጉድ ወደ ውስጥ ቢገባ፤ ይህ ተላላፊ የቄዳ በሽታ ነው። ካህኑም መርምሮ ይህን ባወቀ ጊዜ፤ ሰውየው በአምልኮው ሥርዐት መሠረት ርኩስ መሆኑ ይገለጽ። ሳይቆም ላይ ያለው ቋቃቻ ነጭ ሆኖ ቢታይ ነገር ግን ከቄዳው በታች ዘልቆ ባይገባና በቦታው ላይ የሚገኘው ጠጉር ወደ ነጭነት ባይለወጥ፤ ካህኑ በሽተኛውን ሰባት ቀን ያማልለው፤ ፊሰባተኛውም ቀን ካህኑ በሽተኛውን ይመርምራል። ቀላሰላ ለውጥ ካላመጣና በቄዳውም ላይ ካልተሰፋፋ እንደገና ሰባት ቀን ያማልለው፤ ፊሰባተኛው ቀን ካህኑ እንደገና ይመርምራል። ቀላሰላ ከከሰመና በቄዳው ላይ ካልተሰፋፋ፤ ካህኑ ሰውየው ጉድክ መሆኑን ያስታውቅ፤ ቀላሰላ ችፍታ እንጂ ሌላ አይደለም። ሰውየው ልብሱን ይጠብብ፤ ጉድክም ይሆናል። ግራሱን ለካህን አሳይቶ መንጻጽ ከታወቀ በኋላ፤ ችፍታው በቄዳው ላይ እየተሰፋፋ ከሆነ፤ እንደገና ካህኑ ፊት ይቅረብ፤ ካህኑም ይመርምራል። ችፍታው በቄዳው ላይ ተሰፋፍቶ ከተገኘ ካህኑ ሰውየው ርኩስ መሆኑን ያስታውቅ፤ ተላላፊ የቄዳ በሽታ ነው።

⁹ሚንኛውም ሰው ተላላፊ የቄዳ በሽታ ከያዘው፤ ወደ ካህኑ ያምጡት፤ ¹⁰ካህኑም ይመርምራል። በሰውነቱ ላይ ጠጉሩን ወደ ነጭነት የለወጠ ነጭ ዕባጭ ካለና በዕብጡ ተምውስጥ ቀይ ሥጋ ቢታይ፤ ¹¹ሥር የሰደደ የቄዳ በሽታ ነውና ሰውየው ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ፤ ርኩስ መሆኑ ግልጽ ስለ ሆነም ሰውየውን አያማልለው።

¹²ደቂው በእካላቱ ሁሉ ላይ በመውጣት በሽተኛውን ከራስ ጠጉር እስከ እግር ጥፍር ያለበለው መሆኑን ካህኑ እስካገኘ ድረስ፤ ¹³ካህኑ ይመርምራል። ደቂው የሰውየውን ሰውነት ሙሉ በሙሉ ሸፍኖት ከተገኘ፤ ያ ሰው ጉድክ መሆኑን ያስታውቅ፤ ሙሉ በሙሉ ነጭ ስለ ሆነ ጉድኩ ነው። ¹⁴ነገር ግን ቀላሰላ የሰርቅዘ ቀይ ሥጋ ቢታይበት ርኩስ ይሁን። ¹⁵ካህኑም የተገለጠውን ቀይ ሥጋ በሚያይበት ጊዜ ርኩስ መሆኑን ያስታውቅ፤ ቀይ ሥጋ ርኩስ ስለ

13+3 ሐ 8:11;
20:30 ዘላ 21:11
ዘጉ 9+6
13+4 ሐ 2:5;21;
26:33;46 ዘላ 14:38
ዘጉ 12+14:15;
ዘጋ 24+9
13+5 ሐ 27:32;
34:51 ዘላ 14+9
13+6 ሐ 13:17;
23:28;34 ዘላ 11+25
114+8;9:20;
48:15+8 ዘገ 7+8+71
7+8+31 ሐ 5+12-
14
13+7 ሐ 5+14
13+11 ዘላ 46;
ዘላ 14+8 ዘገ 7+12+10
7+8+2
13+15 ሐ 2

ሆነ፤ ተላላፊ በሽታ ነው። ¹⁶ቀይ ሥጋ ተለውጦ ከነጣ ግን ወደ ካህኑ ይሄድ፤ ¹⁷ካህኑም ይመርምራል። ቀላሰላች ወደ ነጭነት ተለውጠው ከተገኙ፤ የታመመው ሰው ጉድክ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ፤ ጉድኩም ይሆናል።

¹⁸እንደ ሰው በገላው ላይ ዕባጭ ወጥቶ ቢድን፤ ¹⁹ዕባጩ በነበረበት ቦታ ላይም ነጭ ዕብጠት ወይም ነጣ ያለ ቀይ ቋቃቻ ቢታይ፤ ካህኑ ዘንድ ይቅረብ። ²⁰ካህኑም ይመርምራል። ከቄዳው በታች ዘልቆ የገባ ቢሆን በቦታውም ያለው ጠጉር ቢነጣ፤ ሰውየው ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ።

²¹ነገር ግን ካህኑ በሚመረምርበት ጊዜ ነጭ ጠጉር በውስጡ ከሌለ፤ ዘልቆ ካልገባና የከሰመ ቢሆን፤ ካህኑ ሰባት ቀን ያማልለው። ²²በቄዳው ላይ ተሰፋፍቶ ካገኘውም፤ ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ፤ የሚተላለፍ ነው። ²³ቋቃቻው ግን ባለበት ከቄየና ወደ ሌላ ሰፍራ ካልተሰፋፋ፤ የዕባጩ ጠባሳ እንጂ ሌላ አይደለም፤ ካህኑም ጉድኩ መሆኑን ያስታውቅ።

²⁴እንደ ሰው እሳት ቄዳውን ቢያቃጥለውና በተቃጠለው ስፍራ ነጣ ያለ ቀይ ወይም ነጭ ቋቃቻ ቢታይበት፤ ²⁵ካህኑ ይመርምራል። ቋቃቻው ባለበትም ቦታ ያለው ጠጉር ቢነጣና ከቄዳው በታች ዘልቆ ቢገባ፤ በቃጠሉው ሰበብ ከውስጥ የወጣ ተላላፊ በሽታ ነው፤ ሰውየው ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ፤ ተላላፊ የቄዳ በሽታ ነው። ²⁶ነገር ግን ካህኑ በሚመረምርበት ጊዜ ነጭ ጠጉር የሌለበት፤ ከቄዳውም በታች ዘልቆ ያልገባና የከሰመ ቢሆን፤ ካህኑ ሰውየውን ሰባት ቀን ያማልለው። ²⁷በሰባተኛው ቀን ካህኑ ይመርምራል። በሽታውም በቄዳው ላይ ተሰፋፍቶ ቢያገኘው፤ ሰውየው ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ፤ ተላላፊ የቄዳ በሽታ ነው። ²⁸ቋቃቻ ባለበት ከቄየና በቄዳው ላይ ካልተሰፋፋ፤ ይልቁንም እየከሰመ ከሄደ፤ በቃጠሉው ሰበብ የተከሰተ ዕብጠት ነውና፤ ካህኑ ጉድኩ መሆኑን ያስታውቅ፤ የቃጠሉው ጠባሳ እንጂ ሌላ አይደለም።

²⁹በወንድ ወይም በሴት ዐናት ወይም አገጭ ላይ ቀላሰላ ቢወጣ፤ ³⁰ካህኑ ቀላሰላን ንጋ በትውሒት ለምት የዕብራይስጡ ቃል ከቆዳ ጋር ሊያይዝ በሽታ እንድ ወ። በዚህ ምዕራፍ ሌላ ስፍራ ይገኛል።
¹2 ወይም ዘላ 46
³3 ወይም ዘላ 46
⁴3 ወይም ዘላ 46
በሌላ ስፍራም ይገኛል።

13+17 ሐ 6
13+18 ዘላ 9+9
13+19 ሐ 2+24;
42 ዘላ 14+37
13+20 ሐ 2
13+23 ሐ 6
13+25 ሐ 11
13+26 ሐ 4
13+27 ሐ 5
13+28 ሐ 2
13+29 ሐ 43+44
13+31 ሐ 4

29-37)፤ 5) ስለ ቋቃቻ (ሐ 38-39)፤ 6) መላካነትን ስለሚያስከትል የዐናት ላይ ቄዳ በሽታ (ሐ 40-44) ምልክቶችን ያብራራል።

13+2 ተላላፊ የቄዳ በሽታ፤ በአካላቸው በም 13-14 ላይ ተጽፎ ይገኛል 22+41 ዘጉ 5+2 ይመ። የጥንት ሰዎች ስለ ተላላፊ በሽታ እስከዚህ የሚያውቁት ነገር ይኖራል ብሎ ማሰቡ የማይመስል በመሆኑ፤ ከፍለኑ በዚህ መልክ በመተርጎሙ ሊያጠያይቅ ይችላል። ምናልባትም የዕብራይስጡ ቃል፤ “የቄዳ በሽታ” ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። እንደዚህ ያሉ በሽታዎች በቀላሉ

የሚታዩና እንደ ሻጋታ ያሉ የርኩስት ምልክት የሚገለጥባቸው መሆናቸውን ያሳያሉ (ዘ47-59 ጋር ያነጻጽሩ)። በሽታ፤ 22+4-81 ዘጉ 5+2+41 ዘጸ 24+8-9 ይመ። የተዘረዘሩት ምልክቶችና በፍጥነት የመላወጣቸው ሁኔታ (ሐ 6:26-27:32-37)፤ በሽታው የለምጽ በሽታ አለመሆኑን ያሳያሉ። እነዚህ የቄዳ በሽታዎች በዚህ ብቻ የሚወሰኑ አይደሉም፤ ዐይነታቸው ብዙ በመሆኑ በቄዳ ላይ ድንገት ችፍሮች የሚለትንም ያጠቃልላሉ። “ተላላፊ የቄዳ በሽታ” ተብሎ ከዕብራይስጡ የተተረጎመው ቃል፤ “ሻጋታ” ማለትም ይሆናል (ሐ 47፤ 14+34 በተለይም 14+57)።

ይመርምር፤ ከቂዳው በታች ዘልቆ ከገባ፤ በውስጡም ያለው ጠጉር ቢጫና ቀጭን ከሆነ ያ ሰው ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ፤ የሚያሳክክ የራስ ወይም የአገጭ ተላላፊ በሽታ ነው። ³¹ካህኑ እንዲህ ዐይኑን ቀሳሳ በሚመርምርበት ጊዜ፤ ከቂዳው በታች ዘልቆ ካልገባና በውስጡም ጥቁር ጠጉር ከለለ፤ ካህኑ ሰውየውን ሰባት ቀን ያግልለው። ³²ካህኑም በሰባተኛው ቀን ቀሳሱ ሉን ይመርምር፤ የሚያሳክክው በታ ያልሰፋ፤ ቢጫ ጠጉር የለለውና ከቂዳው በታች ዘልቆ ያልገባ ከሆነ፤ ³³ከቂዳለው በታ በስተቀር ጠጉሩን ይላጭ፤ ካህኑ ሰባት ተጨማሪ ቀን ሰውየውን ያግልል። ³⁴ካህኑ በሰባተኛው ቀን የሚያሳክክውን የሰውየውን ቀሳሳ ይመርምር፤ በቂዳው ላይ ካልሰፋና ከቂዳው በታች ዘልቆ ካልገባ ካህኑ ያ ሰው ንጹሕ መሆኑን ያስታውቅ፤ ልብሱን አጥቦ ንጹሕ ይሁን። ³⁵ንጹሕ መሆኑ ከተገለጠ በኋላ ግን የሚያሳክክው ቀሳሳ ተስፋፍቶ ቢገኝ፤ ³⁶ካህኑ ይመርምረው፤ ቀሳሱ በቂዳው ላይ ከሰፋ፤ ካህኑ የጠጉሩን ቢጫ መሆን አለመሆን ግዛት አያሻውም፤ ሰውየው ርኩስ ነው። ³⁷ነገር ግን ቀሳሱ በካህኑ አመለካከት ለውጥ ያሳሳየ ከሆነና በውስጡ ጥቁር ጠጉር ካበቀ ለ ቀሳሱ ድኖአል፤ ሰውየው ነጽተአል፤ ካህኑም ንጹሕ መሆኑን ያስታውቅ።

³⁸«በወንድ ወይም በሴት ቂዳ ላይ ቋቶቻ ቢወጣ፤ ³⁹ካህኑ ይመርምራቸው፤ ቋቶቻው ዳለቻ ከሆነ በቂዳ ላይ የወጣ ጉዳት የማያስከትል ችፍታ ነው፤ ሰውየውም ንጹሕ ነው።

⁴⁰«እንድ ሰው የራሱ ጠጉር ከዐናቱ አልቆ መላጣ ቢሆን ንጹሕ ነው። ⁴¹ጠጉሩ ከፊት ለፊት ተመልጦ ራስ በራ ቢሆንም ንጹሕ ነው። ⁴²ነገር ግን በመላጣው ወይም በበራው ላይ ነጣ ያለ ቀይ ቀሳሳ ቢወጣበት፤ ያ ከመላጣው ወይም ከበራው የወጣ ተላላፊ በሽታ ነው። ⁴³ካህኑ ይመርምረው፤ በመላጣው ወይም በበራው ላይ ያበጠው ተላላፊ የቂዳ በሽታ የሚመስል ነጣ ያለ ቀሳሳ ከሆነ፤ ⁴⁴ሰውየው ደዌ አለበት፤ ርኩስም ነው፤ በራሱ ላይ ካለው ቀሳሳ የተነሣም ሰውየው ርኩስ መሆኑን ካህኑ ያስታውቅ።

⁴⁵«እንዲህ ያለ ተላላፊ በሽታ ያለበት ሰው የተቀደደ ልብስ ይልበስ፤ ጠጉሩን ይግለጥ፤ እስከ አፍንጫውም ድረስ ተሸፋ

13:32 ሐ5
13:34 ሐ51
ዘለ11:25
13:36 ሐ30
13:40 ዘለ21:51
25:72+231ሊ43+241
15:2122+121
ሐ727+31129+181
አም8:101
ሚከ11:16
13:45 ዘለ5:21
10:61ሐ724+17:
22:41ቆ4+151
ሚከ3:71ሐ17+12

13:46 ዘጉ5:1-41
12:141277+31
15:5
13:49 ግር1:44
13:50 ሐ744+23
13:51 ሐ51
ዘለ14:44
13:52 ሐ55:57

ፍኖ 'ርኩስ ነኝ! ርኩስ ነኝ!' እያለ ደጨኸ። ⁴⁶ተላላፊ በሽታው እስካለበት ጊዜ ድረስ ርኩስ ነው፤ ብቻውን ይቀመጥ፤ ከሰፈር ውጪም ይኑር።

በልብስ ላይ የሚታይ ተላላፊ በሽታ

⁴⁷«ከበግ ጠጉር ወይም ከበፍታ የተሠራ ማንኛውም ዐይነት ልብስ በተላላፊ በሽታ ቢበክል፤ ⁴⁸በሽማኔ ዕቃ ወይም በእጅ የተሠራ ማንኛውም ዐይነት የበግ ጠጉር ወይም የበፍታ ልብስ፤ ወይም ማንኛውም ቂዳ ወይም ከቂዳ የተሠራ ነገር ቢሆን፤ ⁴⁹በልብስ ወይም በዐጉዛ፤ በሽማኔ ዕቃ በተሠራ ወይም በእጅ በተጠለፈ ወይም ከቂዳ በተሠራ ዕቃ ላይ አረንጓዴ ወይም ቀይ መሳይ ደዌ ቢካሠት፤ እየሰፋ የሚሄድ ተላላፊ በሽታ ስለ ሆነ ካህኑ ይዩ። ⁵⁰ካህኑ ደዌውን ይመርምር፤ በደዌ የተበከለውንም ዕቃ ሰባት ቀን ያግልል። ⁵¹በሰባተኛውም ቀን ይመርምራል፤ ደዌው በልብሱ በሽማኔ ዕቃ በተሠራው ወይም በእጅ በተጠለፈው ጨርቅ ወይም ለማናቸውም አገልግሎት በሚውል ዐጉዛ ላይ ተስፋፍቶ ቢገኝ፤ ከፋ ደዌ ነው፤ ዕቃውም ርኩስ ነው። ⁵²ልብሱን ወይም በሽማኔ ዕቃ የተሠራውን ወይም በእጅ የተጠለፈውን የበግ ጠጉር ወይም በፍታ ወይም ደዌው ያለበትን ማንኛውንም ከቂዳ የተሠራ ዕቃ ያቃጥል፤ ደዌው ከፋ ነውና፤ ዕቃው ይቃጠል።

⁵³«ነገር ግን ካህኑ በሚመረምርበት ጊዜ ደዌው በልብሱ ወይም በሽማኔ ዕቃ በተሠራው ወይም በእጅ በተጠለፈው ጨርቅ ላይ፤ ወይም ከቂዳ በተሠራው ዕቃ ላይ ተስፋፍቶ ካልተገኘ፤ ⁵⁴ካህኑ ደዌው ያለበት ነገር እንዲታጠብ ይዘዝ፤ ዕቃውንም ሰባት ቀን ደግሞ ያግልል። ⁵⁵ደዌው ያለበት ዕቃ ከታጠበ በኋላ ካህኑ ይመርምረው፤ ደዌው ባይሰፋፋም እንኳ መልኩን ካለለወጠ፤ ርኩስ ነው፤ ደዌው የወጣው በውስጥም ሆነ በውጭ ዕቃው በእሳት ይቃጠል። ⁵⁶ዕቃው ከታጠበ በኋላ ካህኑ በሚመረምርበት ጊዜ ደዌው ከሰሞ ቢገኝ፤ በደዌ የተበከለውን በታ ከልብሱ ወይም ከቂዳው ወይም በሽማኔ ዕቃ ከተሠራው ወይም በእጅ ከተጠለፈው ጨርቅ ቀዶ ያውጣ። ⁵⁷ነገር ግን ደዌው በልብሱ ወይም በሽማኔ ዕቃ በተሠራው ወይም በእጅ በተጠለፈው ጨርቅ ላይ

፳45 ወይም ራሱንም ሊይዝፍን

13:45-46፤ እስራኤላውያን በድንኳን ከሚኖሩበት ሰፈር (የመንፍኛው ድንኳንና አደባባይ ከሚገኝበት አካባቢ) በሥርዐቱ መሠረት ንጹሕ ያልሆኑ ሰዎች ተለይተው እንዲኖሩ ይደረግ ነበር። ቂዳት ማንኛውም ንጹሕ ያልሆነ ሰው ወደ ቤተ መቅደሱ አካባቢ እንዲጠራ አልተፈቀደለትም፤ ይህም ከዚሁኑ ጋር እንዲቀላቀል ታስቦ የተደረገ ነው። እግዚአብሔር በተለየ መንገድ ደና በተለየ ሁኔታ የሚገኘው በመናፍኛው ድንኳን ውስጥ ብቻ ሳይሆን፤ በሰፈሩም ውስጥ ነበር (ዘጉ 5:31፤ ዘፃ 23:14)። በዚህ ምክንያት ንጹሕ ያልሆኑ ሰዎች በሰፈር ውስጥ እንዲገኙ አይፈቀድላቸውም (ዘጉ 5:1-41፤ 12:14-151፤ ስለ ማርያም 31:19-241፤ ዘለ 10:4-5፤ ዘጉ 15:35-361፤ ስለ ዮሴፍ 25:7 7:43-41 2ዘና

26:21 ይመጣ። ከእግዚአብሔር በመለየታቸው ንጹሕ ያልሆኑ ሰዎች ልብሳቸውን በመቅደድ፤ ጠጉራቸውን ባለማበጠርና ፊታቸውን በከፊል በመሸፈን ሐዘናቸውን መግለጽ ነበረላቸው (ሐ 45)።

13:47 ተላላፊ በሽማኔ፤ አየሩ ውሃ ወይም ርጥበት በሚያዝልበት (ከጥቅምት እስከ መጋቢት ባሉት ወራት) በእስራኤል ክሪምት ወቅት በገሊላ ባሕር ዳርቻና በአካባቢው ትልቅ ችግር ይህ ነው።

13:54 እንዲታጠብ፤ ሐ 34:55-56፤ 58 ይመጣ። በበሽታ የተጠቃ አካል እጥበት እንደሚያስፈልገው እመን ነው።

ወይም ከቂዳ በተሠራው ዕቃ ላይ ቢታይ፤ መስፋፋቱ ስለ ሆነ ደዌው ያለበት ማንኛውም ነገር በእሳት ይቃጠል።⁵⁸ ታጥቦ ከደዌ የጠራ ልብስ ወይም በሽማግሌ ዕቃ የተሠራ ወይም በእጅ የተጠለፈ ጨርቅ ወይም ከቂዳ የተሠራ ማንኛውም ዕቃ እንደ ገና ይታጠብ፤ ንጹሕም ይሆናል።”

⁵⁹ከበግ ጠጉር ወይም ከበፍታ የተሠራ ልብስ ወይም በሽማግሌ ዕቃ የተሠራ ወይም በእጅ የተጠለፈ ጨርቅ ወይም ከቂዳ የተሠራ ማንኛውም ዕቃ በደዌ ቢበክል፤ ንጹሕ ወይም ርኩስ መሆኑን ለማወቅ ሕጉ ይህ ነው።

ከተላላፊ የቂዳ በሽታ የመንጸት ሥርዐት

14 *እግዚአብሔር* (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፡ “የታመመው ሰው እንዲነጻ ወደ ካህኑ በሚወስዱት ጊዜ ሥርዐቱ እንዲህ ይሆን፡-¹ካህኑ ከሰፈር ወደ ወጪ ወጥቶ የመጣው ሰው፤ ሰውየው ከተላላፊ የቂዳ በሽታውን ተፈውሶ ከሆነ፤²ካህኑ ስለሚነጻው ሰው፤ ለመብላት ከተፈቀደው የወፍ ዐይነት ሁለት ከነሕይወታቸው፤ የዝግ ዕንጨት፤ ደመቅ ያለ ቀይ ድርና ሂሶአ እንዲያመጣ ይዘዝ።³ካህኑ ከወርቅ አንጻን በሽክላ ዕቃ ውስጥ ባለ የምንጭ ውሃ ላይ እንዲታረድ ይዘዝ።⁴በሕይወት ያለውንም ወፍ ከዝግባው ዕንጨት፤ ደመቅ ካለው ቀይ ድርና ከሂሶአ ጋር በምንጩ ውሃ ላይ በታረደው ወፍ ድም ውስጥ ይነከር።⁵ከተላላፊ በሽታ የሚነጻውንም ሰው ሰባት ጊዜ ይርጨው፤ መንጸቱንም ያስታውቅ፤ በሕይወት ያለውንም ወፍ ወደ ውጭ ይልቀቀው።

⁶የሚነጻው ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ጠጉሩን በሙሉ ይላጭ፤ ሰውነቱን በውሃ ይታጠብ፤ በሥርዐቱም መሠረት ንጹሕ ይሆናል። ከዚህም በኋላ ወደ ሰፈር መግባት ይችላል፤ ነገር ግን ሰባት ቀን ከድንኳኑ ውጭ ይቂደ።⁷በሰባተኛውም ቀን ጠጉሩን በሙሉ ይላጭ፤ ራሱን፤ ጢሙን፤ ቅንድቡን፤ ሌላውንም ጠጉር ሁሉ ይላጭ። ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱን በውሃ ይታጠብ፤ ንጹሕም ይሆናል።

¹⁰በስምንተኛው ቀን ነውር የሌለባቸው

14+2 ዘሌ13+571
ዘጸ418+የጥቅ8+2+41
ግር140+441
ሉቃ5+12-14117+14
14+3 ዘሌ13+246
14+4 ቀ6:49፡
51:52ዘዘ12+221
ዘጥ19+61መዝ51+7
14+5 ቀ50
14+6 ቀ4
14+7 ቀ51:531
29፡75+10:141
ሉፊ52+151
ሕዝ36+25
14+8 ቀ9:201
ዘዐ29+4ዘሌ11+251
13111+545117+151
22+6ዘጥ5+2+31
12+14:15119+7:8
201 31+241
2ዘ526+21
14+9 ዘሌ13+5:61
ዘጥ69+ዘጸ21+12
14+10 ቀ12:15፡
21:24ዘሌ2+14+32
ዘጥ6+10115+91
28+201ግሪ8+41
ግር1144+ሉቃ5+14

14+11
ዘጥ6+10:16
14+12 ዘዐ29+241
ዘሌ5+18
14+13 ዘዐ29+111
ዘሌ6+24-3017+7
14+14 ዘዐ29+20
14+15 ቀ26
14+16 ቀ27
14+17 ቀ28
14+18 ቀ31፡
ዘሌ15+15
14+19 ቀ31፡
ዘሌ531+1515
14+20 ቀ81
ዘሌ15+30

ውን ሁለት ተባቦት የበግ ጠቦቶችና ነውር የሌለባትን አንዲት የዓመት እንስት በግ ያቅርብ፤ እንዲሁም ለእህል ቀርባን የሚረኝ በዘይት የተለወሰ የኢፍ ሦስት ዐሥ ሪፖስ የሰው ጽዳቅ ያቅርብ፤ ደግሞ አንድ ሌግዎ ዘይት ያምጣ።¹¹ሰውየው የነጻ መሆኑን የሚያስታውቀው ካህን የሚነጻውን ሰውና መሥዋዕቶቹን በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ላይ በ*እግዚአብሔር* (ሥጦ) ፊት ያቅርብ።

¹²ካህኑም ከተባቦቱ ጠቦቶች በመውሰድ ከሉግ ዘይቱ ጋር የበደለ መሥዋዕት አድርጎ ያቅርብ፤ የሚወዘወዝ መሥዋዕት በማድረግም በ*እግዚአብሔር* (ሥጦ) ፊት ይወገውዛቸው።¹³ጠቦቱንም፤ የነጠሊነት መሥዋዕትና የሚቃጠል መሥዋዕት በሚታረድበት በተቀደሰው ስፍራ ይረደው፤ የነጠሊነት መሥዋዕቱ ለካህኑ እንደሚሰጥ ሁሉ የበደለ መሥዋዕቱም ለካህኑ ይሰጥ፤ ይህም እጅግ የተቀደሰ ነው።¹⁴ካህኑ ከበደለ መሥዋዕቱ ደም ወስዶ የሚነጻውን ሰው ቀን ጆሮ ታችኛውን ጫፍ፤ የቀኝ እጁን አውራ ጣትና የቀኝ እግሩን አውራ ጣት ያስነካ።¹⁵ካህኑም ከሉግ ዘይት ወስዶ በራሱ ግራ እጅ መጻፍ ውስጥ ይጨው።¹⁶የቀኝ እጁንም ጣት በመጻፉ በያዘው መገባት ውስጥ በመንከር በ*እግዚአብሔር* (ሥጦ) ፊት ሰባት ጊዜ በጣቱ ይርጭ።¹⁷ካህኑ በመጻፉ ውስጥ ከቀረው ዘይት ጥቂቱን ወስዶ የሚነጻውን ሰው ቀን ጆሮ ታችኛውን ጫፍ፤ የቀኝ እጁን አውራ ጣትና የቀኝ እግሩን አውራ ጣት በበደለ መሥዋዕቱ ደም ላይ ደርቦ ይቅጣ።¹⁸በመጻፉ ላይ የቀረውንም ዘይት በሚነጻው ሰው ራሱ ላይ ያድርግ፤ በ*እግዚአብሔር* (ሥጦ) ፊት ያስተሰርዳሉት።

¹⁹ካህኑም የነጠሊነት መሥዋዕቱን ያቅርብ፤ ከርሱሉ ለሚነጻውም ሰው ያስተሰርዳሉት፤ ከዚህ በኋላ የሚቃጠለውን መሥዋዕት ይረድ፤²⁰ከእህል ቀርባንም ጋር በመሠዊድም ላይ በማቅረብ ያስተሰርዳሉት፤ ሰውየውም ንጹሕ ይሆናል።

፡፡ በትውፊት ለሥድ ይባላል። የዕብራይስጡ ቃል ከቂዳ ጋር ለተያዘ በሽታ አንድ ቃል ነው፤ በዚህ ምዕራፍ ስለላ ስፍራም ይገኛል።¹⁰ 6.5 ለኒግር ገደግ ይሆናል
፡፡ 12:15:21:24 ይመ

13+591 የምዕራፍ 13 ማጠቃለያ ሐሳብ ነው።
14+13:21 በቂዳ ላይ የሚወጣ በሽታ በሚድንበት ጊዜ የሚፈጸመው ሥርዐት ሦስት ክፍሎች አሉት፡ 1) በመጀመሪያው ሳምንት የሚፈጸመው የመንጸት ሥርዐት (ከሰፈር ውጭ፤ ቀ 1-7)፡ 2) በሁለተኛው ሳምንት የሚፈጸመው የመንጸት ሥርዐት (በሰፈር ውስጥ፤ ቀ 8-20) እና 3) ለድኸች የተሰጠ ልዩ ፈቃድ (ቀ 21-32) ናቸው።
14+4 ደሶሳን በሥርዐቱ መሠረት ለሚደረገው መንጸት የሚያለገልግል የተከል ዐይነት ነው (የዘጸ 12+227 ማብ ይመ)።
14+5 እንዲታረድ፤ በሽታና የጤና መታወክ የነጠሊነት ምልክቶች ሲሆኑ፤ ሰውንና ዕቃን ያረክሳሉ። የመንጸት ሥርዐት መሥዋዕት ማቅረብና መታጠብን ያስታውቃል (የ 13:54ን ማብ ይመ)።
14+6 ዝግግ ... ፤ድርና ከሂሶአን በተጥር 51-52 እና በዘጥ 19+6 ላይ እንደተጠቀሰው የመንጸት ሥርዐትን ለመፈጸም ያለገገላሉ።

14+7:16:51 ሰባት ጊዜ የቀ6ን ማብ ይመ።
14+7 መንጻቱን ምናልባት ድፋ፤ የዘግባ ዕንጨትና የሂሶአ ተከል የመንጸት ሥርዐቱ በሚነካውንበት ጊዜ ደሙን ለመርጨት የሚያለገልግል ላይሆኑ አይቀሩም (መዝ 51:7 ይመ)። ሌሎች የመሥዋዕት ዐይነቶች በቀ 10-31 ላይ ተለይተው ተጠቅሰዋል። በሕይወት ያለውን ወፍ ወደ ሚጽ ይልቀቀው፤ ከ16+22 ጋር ያነጻጽሩ፤ የ16+5ን ማብ ይመ።
14+81 ሊዋውያኑም በተመሳሳይ ሁኔታ ይነጹ ነበር (ዘጥ 8+7 ይመ)።
14+10 ለእህል ቀርባን፤ የ2+1ን ማብ ይመ።
14+12 የበደለ መሥዋዕት፤ 5+14+6+7 እና የ5+15ን ማብ ይመ። የሚወዘወዝ መሥዋዕት፤ የ7+30-32ን ማብ ይመ።
14+141 የ8+14ን ማብ ይመ።
14+191 የነጠሊነት መሥዋዕቱን፤ 4+1-5+13 ይመ። እንዲሁም የ4+3:5ን ማብ ይመ። የሚቃጠለውን መሥዋዕት፤ የ1+3 ማብ ይመ።
14+20 ያለህል ቀርባን፤ የ2+1ን ማብ ይመ።

21“ሰውየው ድኻ ከሆነና እነዚህን ለማት ረብ ዐቅሙ ካልፈቀደለት፣ ማስተሰረድ እንዲሆነው የሚወዘወዝ አንድ ተባባሪ የበግ ጠቦት ለበደል መሥዋዕት፣ በዘይት የተለወሰ የኢፍ አንድ ዐሥረኛ³¹ የላሙ ዱቄት ለእህል ቀሩባን ያቅርብ፤ ደግሞም አንድ ሎግ ዘይት ያምጣ፤ ³²እንዲሁም ሁለት ርግበቶች ወይም ሁለት የዋናስ ጫጮች ዐቅሙ የፈቀደውን እንዲያ ለገጠአት መሥዋዕት፣ ሌላውን ለሚቃጠል መሥዋዕት ያቅርብ።

23“እነዚህም በሰምንተኛው ቀን ስለ መንጻቱ ሥርዐት ወደ ካህኑ ወደ መገኛው ድንኳን ደጃፍ በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ያቅርብ። ²⁴ካህኑም ለበደል መሥዋዕት የሚሆነውን የበግ ጠቦትና አንድ ሎግ ዘይት ይቀበል፤ የሚወዘወዝ መሥዋዕት በማድረግም በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ይወዝውዛቸው። ²⁵ለበደል መሥዋዕት የሚሆነውንም የበግ ጠቦት ይረድ፤ ከደሙም ጥቂት ወስዶ የሚነጻውን ሰው የቀኝ ጆሮ ታችኛ ጫፍ፣ የቀኝ እጁን አውራ ጣትና የቀኝ እግሩን አውራ ጣት ያስነካ፤ ²⁶ከዘይቱም ጥቂቱን በግራ እጁ መጻፍ ውስጥ ያፍሰስ፤ ²⁷የቀኝ እጁንም ጣት በመጻፉ በያዘው ዘይት ውስጥ በመንከር በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ሰባት ጊዜ ይርጭ። ²⁸በመጻፉ ከያዘው ዘይት ጥቂቱን ወስዶ የበደል መሥዋዕቱን ደም ባስነካበት ቦታ፣ ይኸውም የሚነጻውን ሰው ቀኝ ጆሮ ጫፍ፣ የቀኝ እጁን አውራ ጣትና የቀኝ እግሩን አውራ ጣት ያስነካ። ²⁹ካህኑ በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ያስተሰርደለት ዘንድ በመጻፉ ከያዘው ዘይት የቀረበውን በሚነጻው ሰው ራስ ላይ ያፍሰስ፤ ³⁰ካህኑም ርግበቱን ወይም የዋናሶቹን ጫጮች የሰውየው ዐቅም የፈቀደውን ይሠዋል፤ ³¹ከእነዚህም አንዱን ለገጠአት መሥዋዕት፣ ሌላውን ለሚቃጠል መሥዋዕት አድርጎ ከእህሉ ቀሩባን ጋር ያቅርብ፤ በዚህም ሁኔታ ካህኑ ለሚነጻው ሰው በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ያስተሰርደለታል።”

³²ተላላፊ የቂዳ በሽታ ይዞት የሚነጻበትን መደበኛ መሥዋዕት ለማትረብ ዐቅም ላይ ሠው ሰው ሕጉ ይህ ነው።

ልብስ ላይ ከሚታይ ተላላፊ በሽታ መንጻት

³³እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴንና አርገን እንዲህ አላቸው፡ ³⁴ርስት አድርጌ ወደምስ ጣቸው ወደ ከነዓን ምድር በጣቸሁ ጊዜ፣ በዚያ አገር አንዱን ቤት በተላላፊ በሽታ የበሰከሁ እንደሆነ፣ ³⁵ባለቤቱ ወደ ካህኑ ሄዶ፣ ‘በቤቴ ውስጥ ተላላፊ በሽታ የሚመስል ነገር አይቻለሁ’ ብሎ ይገነገረው። ³⁶ካህኑ ወደዚያ ቤት በመግባት በሽታውን መርምሮ ርኩስ መሆኑን ከማስታወቁ በፊት፣ ቤቱን

14፡21 ሐ22፡32፤ ዘሊ5፡7
14፡22 ዘሊ5፡7፤ 15፡30
14፡23 ሐ10፡11፤ ዘሊ15፡14፡29
14፡24 ሐ10፡12፤ ዘጥ6፡14
14፡25 ዘዐ29፡20
14፡26 ሐ15
14፡29 ሐ18
14፡30 ዘሊ5፡7
14፡31 ሐ18፡19፤ 22፡ዘሊ5፡7፤ 15፡15፡30
14፡32 ሐ21፤ ዘሊ13፡2
14፡34 ዘፍ12፡5፤ 17፡8፤14፡8፤41
ዘዐ6፡4፤ዘጥ፡13፤21
27፡1፤2፤3፤2፤21
ዘሐ3፡27፤1፤13፤2፤49

ባይ እንዲያደርጉት ይዘገባ ከዚህ በኋላ ካህኑ ወደ ቤቱ ገብቶ ይመርምር። ³⁷በግድግዳው ላይ ያለውን ተላላፊ በሽታ በሚመረምርበት ጊዜ፣ መልኩ ወደ አረንጓዴነት ወይም ወደ ቀይነት የሚያደላ የተሰረዘ ነገር በግድግዳው ቢታይ፣ ³⁸ካህኑ ከቤቱ ወደ ደጅ ወጥቶ ቤቱን ሰባት ቀን ይዘጋው። ³⁹ካህኑም በሰባተኛው ቀን ቤቱን ለመመርመር ይመለስ፤ ተላላፊው በሽታ በግድግዳው ተስፋፍቶ ቢገኝ፣ ⁴⁰የተበከለት ድንጋዮች ተሰርስረው እንዲወጡና ከከተማው ውጭ ባለው ርኩስ ስፍራ እንዲጣሉ ይዘገባ። ⁴¹የቤቱ ግድግዳ በሙሉ በውስጥ በኩል እንዲፋቅና ፍቅፋቂው ከከተማው ውጭ ባለው ርኩስ ስፍራ እንዲደፋ ያድርግ። ⁴²በወጡትም ድንጋዮች ቦታ ሌሎች ድንጋዮች አምጥተው ይተኩ፤ ሌላም ጭቃ ወስደው ቤቱን ይምረጉ።

⁴³“ድንጋዮቹ ወጥተው፣ ቤቱ ከተፈቀፈ ቀኑ ከተመረጠ በኋላ ተላላፊው በሽታ እንደገና በቤቱ ውስጥ ከታየ፣ ⁴⁴ካህኑ ሄዶ ይመርምረው፤ ተላላፊው በሽታ በቤቱ ውስጥ ተስፋፍቶ ከተገኘ፣ አደገኛ በሽታ ነው፤ ቤቱም ርኩስ ነው። ⁴⁵ስለዚህ ቤቱ ይፍረስ፤ ድንጋዮች ዕንጨቱና ምርጊቱ በሙሉ ከከተማ ውጭ ባለው ርኩስ ስፍራ ይጣል።

⁴⁶“ቤቱ ተዘግቶ ሳለ ማንኛውም ሰው ቢገባበት፣ ያ ሰው እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል። ⁴⁷በዚያ ቤት ገብቶ የተኛ ወይም የበላ ማንኛውም ሰው ልብሰቱን ይጠብ።

⁴⁸“ነገር ግን ቤቱ ከተመረጠ በኋላ ካህኑ ሊመረምረው በሚመጣበት ጊዜ ተላላፊው በሽታ ሳይስፋፋ ቢገኝ፣ በሽታው ስለለቀቀው ቤቱ ንጹሕ መሆኑን ያስታውቅ። ⁴⁹ቤቱንም ለማንጻት ሁለት ወፎች፣ የዝግባ ዕንጨት፣ ደመቅ ያለ ቀይ ድርና ሂሶጵ ያቅርብ። ⁵⁰ከወፎቹም አንዱን በሽክላ ዕቃ ውስጥ ባለ የምንጭ ውሃ ላይ ይረድ። ⁵¹የዝግባውን ዕንጨት፣ ሂሶጵን፣ ደመቅ ያለውን ቀይ ድርና በሕይወት ያለውን ወፍ ወስዶ በታረደው ወፍ ደምና በምንጩ ውሃ ውስጥ ይንከር፤ ቤቱንም ሰባት ጊዜ ይርጭ። ⁵²ቤቱንም በወፉ ደም፣ በምንጩ ውሃ፣ በሕይወት ባለው ወፍ፣ በዝግባው ዕንጨት፣ በሂሶጵና ደመቅ ባለው ቀይ ድር ያንጻው። ⁵³በሕይወት ያለውንም ወፍ ከከተማ ወደ ውጭ ይልቀቀው፤ በዚህ ሁኔታ ለቤቱ ያስተሰርደለታል፤ ቤቱም ንጹሕ ይሆናል።”

⁵⁴ይህ ሕግ ለማንኛውም ተላላፊ የቂዳ በሽታ፣ ለሚያሳክክ ሕመም፣ ⁵⁵በልብስና በቤት

14፡37 ዘሊ13፡19
14፡38 ዘሊ13፡4
14፡39 ዘሊ13፡5
14፡40 ሐ45
14፡44 ዘሊ13፡5፤ 14፡46 ዘሊ11፡24
14፡47 ዘሊ11፡25
14፡48 ዘሊ13፡6
14፡49 1፡74፤33
14፡50 ሐ45
14፡51 ሐ4፡6፤7፤ መዘ5፡17
14፡53 ሐ7፡20
14፡54 ዘሊ13፡2

14፡33-53፤ በዚህ ክፍልና ከዚህ በፊት ባለው ክፍል መካከል ብዙ ተመሳሳይ ነገሮች አሉ፤ በተለይ ደግሞ አንድን ነገር ወደ ቀድሞው ሁኔታ ለመመለስ የሚደረገውን ሥርዐት በተመለከተ

ተመሳሳይነት የተሳ ነው።
14፡45 ይፍረስ፤ ቤቱ በሽታ የተበከለ ከሆነ ስለሚረከብ መኖሪያ አይሆንም፤ ስለዚህ ፈጣን ርምጃ መወሰድ ነበረበት።

⁴²1 2 ሊትር ገደግ ይሆናል
⁴³1 የበሰበ ሊቃናትና የራስበት ትርጉሞች ከዚህ ጋር ይስጣ።
ግሉ፤ ስላቤደሙ። ³⁹የሰውየው ዐቅም የፈቀደውን ያህል አንዱን ለገጠአት ይላል

ላይ ለሚመጣ ተላላፊ በሽታ፤ ⁵⁶ለሰብጠት፤ ለችፍታ ወይም ለቋቋታ፤ ⁵⁷አንድ ነገር ንጹሕ ወይም ርኩስ መሆኑ የሚታወቅበት ነው። ይህ ተላላፊ የቄዳ በሽታ እንዲሁም በልብስና በቤት ላይ ለሚወጣ ተላላፊ በሽታ የሚያገለግል ሕግ ነው።

የሚያረክስ የሰውነት ፈላሽ

15 ¹እግዚአብሔር (መ) ሙሴንና አርገንን እንዲህ አላቸው፤ ²“ለእስራኤላውያን እንዲህ ብላችሁ ንገሯቸው፤ ‘ማንም ሰው ከሰውነቱ ፈላሽ ነገር ቢወጣ ያ ሰው ርኩስ ነው። ³ከሰውነቱ የሚወጣው ፈላሽ መፍሰሱን ቢቀጥል ወይም ባይቀጥል ሰውየው ርኩስ ነው። ፈላሹም ርኩሶት የሚያስከትለው እንደዚህ ነው።

⁴“ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው የተኛበት የትኛውም መኝታ ርኩስ ይሆናል፤ እርሱ የተቀመጠበት ማንኛውም ነገር ርኩስ ይሆናል። ⁵ዐልጋውን የነካ ማንኛውም ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል። ⁶ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው በተቀመጠበት በየትኛውም ነገር ላይ የተቀመጠ ሰው ሁሉ ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል።

⁷“ፈላሽ ነገር የሚወጣውን ሰው የነካ ማንኛውም ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል።

⁸“ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው ንጹሕ በሆነ ሰው ላይ ቢተፋ፤ የተተፋበት ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል።

⁹“ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው የተቀመጠበት ኮርቻ ሁሉ ርኩስ ይሆናል፤ ¹⁰ከበታቹ ያለውንም ነገር ሁሉ የነካ ማንም ሰው እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል። እነዚህንም ነገሮች የሚያነሣ ማንም ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል።

¹¹“ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው እጁን በውሃ ሳይታጠብ ሌላውን ሰው ቢነካ፤ የተነካው ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል።

14:55
ዘሌ13+47:52
14:56 ዘሌ13+2
14:57 ዘሌ10+10
15:2 +16:321
ዘሌ22+43ዘጥ5:212
ላሙ3+291ዋቴ9+20
15:5 ዘሌ11+251
14+8111+24
15:7 +16:191
ዘሌ22+4:5
15:8 ዘጥ12+14
15:10 ዘጥ19+10

¹²“ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው የነካው የሽላ ዕቃ ይሰበር፤ ከዕንጨት የተሠራ ዕቃ ከሆነ በውሃ ይታጠብ።

¹³“ፈላሽ ነገር የሚወጣው ሰው ከፈላሹ ሲነጻ፤ በሕጉ መሠረት ለመንጻቱ ሰባት ቀን ይቀጥር፤ ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በማንጭ ውሃ ይታጠብ፤ ንጹሕም ይሆናል። ¹⁴በስምንተኛውም ቀን ሁለት ርገቦች ወይም ሁለት የዋኖስ ጫጮች ይዞ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ በእግዚአብሔር (መ) ፊት በመቅረብ ለካህኑ ይስጥ። ¹⁵ካህኑም አንዱን ለገጠኦች መሥዋዕት ለላውንም ለሚቃጠል መሥዋዕት ያቅርብ፤ በዚህ መሠረት ስለ ፈላሹ በእግዚአብሔር (መ) ፊት ለሰውየው ያስተሰር ይለታል።

¹⁶“አንድ ሰው ዘፋ በሚፈለበት ጊዜ ሰውነቱን በሙሉ በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል። ¹⁷የፈለ ሰው ዘር የነካው ማንኛውም ልብስ ወይም ቀጥርቦት በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል። ¹⁸አንድ ሰው ከአንዲት ሴት ጋር ግብረሥጋ ፈጽሞ ዘር ቢፈሰው፤ ሁለቱም በውሃ ይታጠቡ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩሳን ይሆናሉ።

¹⁹“ሴት ጊዜውን እየጠበቀ የሚመጣው የደም መፍሰስ ቢኖርባት፤ የወር አበባዋ ርኩሶት እስከ ሰባት ቀን ይቆያል፤ በዚህ ጊዜ ማንም ሰው ቢነካት እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።

²⁰“የወር አበባዋ ጊዜ የምትተኛበት ማንኛውም ነገር ርኩስ ይሆናል፤ የተቀመጠችበትንም ነገር ርኩስ ይሆናል። ²¹መኝታዋን የነካ ማንኛውም ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል። ²²የተቀመጠችበትን ማንኛውም ነገር የነካ ሰው ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል። ²³መኝታዋን ወይም የተቀመጠችበትን ማንኛውም ነገር የነካ ሰው እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል።

²⁴“አንድ ሰው ከእርሷ ጋር ቢተኛና የወር አበባዋ ቢነካው፤ እስከ ሰባት ቀን ድረስ ርኩስ ይሆናል፤ እርሱ የሚተኛበት መኝታ ሁሉ ርኩስ ይሆናል።

15:12 ዘሌ6+281
11+32
15:13 +5:1
ዘሌ8+33
15:14 ዘሌ14+22
15:15 ዘሌ5+71
14+18:19+31
15:16 +2:51
ዘሌ23+10+11
15:18 1ኣሙ21+14
15:19 +24
15:21 +27
15:24 +191
ዘሌ12+2118+191
20+181ሕዝ18+6

15:1-33፤ ምዕራፉ የሚገልጠው (1) ከሰውነት የሚወጣው ፈላሽ ስለሚያስከትል ርኩሶት (ቀ 2-15) ወይም ከሰውነቱ ስለሚፈለስ ዘር (ቀ 16-18)፤ (2) በወር አበባዋ ላይ የሰላላው የሆኑ የሴት ርኩሶት (ቀ 19-24) ወይም ለብዙ ጊዜ ስለሚቆይበት ፈላሽ ደም (ቀ 25-30)፤ (3) ስለ ግጦታለያ (ቀ 31-33) ነው።

15:2 ከሰውነቱ ፈላሽ ነገር ቢወጣ፤ ምናልባት ተቃጣጥ ወይም ከሽንት ጋር የሚወጣ (የተለያየ ዐይነት በሽታ) ፈላሽ ሊሆን ይችላል። በሰውየው ላይ ያለ ማናቸውም የተበከለ አካል (ቀ 10) የተቀመጠበትም ሆነ (ቀ 4:6-9) የተኛበት (ቀ 4) ከሰውነት የሚወጡት (የሚያልባቸውን መቀመጫን ወይም ብልትን የሚመለከት ነው።

15:5 ዐልጋ፤ ኪግ መሰል ምንጣፍ ነው (ከ2ኛሙ 11+13

ጋር ያነጻጽሩ)።

15:13 ከፈላሹ በሚነጻበት ጊዜ፤ የሚፈውስ እግዚአብሔር ነው፤ ካህኑ የሚያደርገው ነገር ቢኖር ሰውየው የጸነ መሆኑን ማወቅ ብቻ ነው።

15:16 ዘፋ 1 መደበኛው የፋካቢ ሥጋ ግንኙነትና የሴቶች የወር አበባ የሚያረክብበት ጊዜ የተወሰነ ነው። ነገር ግን መታጠብን እንጂ እንደ ሌሎች ገጢኦቶችና በደሎች መሥዋዕት ማቅረብን የሚጠይቅ አይደለም።

15:9 ሰባት ቀን፤ 12+2 ይመጣ። ይህ ትእዛዝ በ2ኛሙ 11+4 ላይ ለተጠቀሰው መሠረት ነው (ቤርሳቤህ)።

15:20፤ የዘፍ 31+35ን ማግ ይመጣ።

15:24፤ የፋካቢ ሥጋ ግንኙነት በሚያረክበት ጊዜ ድንገት የሚመጣውን የወር አበባ የሚመለከት ነው። ይህ በ18+19 እና በ20+18 ላይ ከተጻፈው ጋር አንድ አይደለም። የወር አበባ

25። ሲት ከወር አበባዋ ጊዜ ሌላ ብዙ ቀን ደም ቢፈሰሳት፤ ወይም የወር አበባዋ ጊዜ ካለፈ በኋላ የደሙ መፍሰስ ባይቋረጥ፤ ልክ እንደ ወር አበባዋ ጊዜ፤ ደም መፍሰሱ እስኪቆም ድረስ ርኩስ ትሆናለች። 26 ደሚ መፍሰሱን ቀጥለመለት ጊዜ ሁሉ፤ የምትነት ሻቦት ማንኛውም መኝታ ልክ በወር አበባዋ ጊዜ እንደነበረው መኝታ ርኩስ ይሆናል፤ የምትቀመጥበትም ማንኛውም ነገር ልክ እንደ ወር አበባዋ ጊዜ ርኩስ ይሆናል። 27 እነዚህንም የሚነካ ማንኛውም ሰው ርኩስ ይሆናል፤ ልብሱን ይጠብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ እስከ ማታ ድረስ ግን ርኩስ ይሆናል።

28። “ከደም ፍሳሽ ሳትነጻ ሰባት ቀን ትቀጥጠር፤ ከዚያም በኋላ በሥርዐቱ መሠረት ንጹሕ ትሆናለች። 29 በስምንተኛውም ቀን ሁለት ርግቦች ወይም ሁለት የዋናስ ጫጨቶች ይዛ በመቅረብ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ለካህኑ ትሰላሳለች። 30 ካህኑም አንዱን ለገጢአት መሥዋዕት፤ ሌላውንም ለሚቃጠል መሥዋዕት ያቅርብ፤ በዚህ መሠረት ስለፈሳሽዋ ርኩሰት በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ያስተሰርዳላታል።

31። “በመካከላቸው ያላቸውን ማደሪያዬን እንዳያረክቡና በርኩሰታቸው እንዳይዞቱ፤ እስራኤላውያንን ከሚያርክላቸው ነገር ለዩ

15+25 ጥ9+20፤ ግር5፤25፤ሐ8+43
15+29 ዘሊ14+22
15+30 ዘሊ5+10፤
14+20፤31፤18+19፤
20፤መ11+41
ግር5፤25፤ሐ8+43
15+31 ዘሊ20+31
ዘጥ5፤31፤19፤13+20፤
20፤መ15+25፤
29፤21+71
ግጥ33+14፤74፤71
76፤21፤ሐጥ5፤111
23+38

15+32 ጥ2
15+33 ጥ19+24፤
25
16+1 ዘሊ10+10
16+2 ዘፀ25+22፤
26፤34፤33፤30+10፤
40፤34፤24፤መ22+10፤
40፤6፤19፤9፤7፤25፤
10፤19፤6፤19
16+3 ጥ5፤6፤
ዘሊ41-12፤
40፤9፤24፤25
16+4 ጥ32፤
ዘፀ28፤39፤42፤29+4፤
29፤30፤ዘሊ8+13፤
21፤10፤ዘጥ20፤26፤
28፤ሐጥ9፤21
44፤17-18፤40፤10+22

አቸው።” 32 ፈላሽ ነገር የሚፀጣውን፤ ዘሩም በመፍሰሱ ርኩስ የሆነውን ሰው ሁሉ፤ 33 በወር አበባ ላይ ያለችን ሴት፤ ፈላሽ ነገር የሚወጣቸውን ወንድ ወይም ሴት፤ በሥርዐቱ መሠረት ርኩስ ከሆነች ሴት ጋር የሚተኛውን ወንድ በሚመለከት ሕጉ ይኸው ነው።

የሰርዐት ቀን

16፤2-34 ቀን ምስ - ዘሊ 23፤26-32፤ ዘጥ 29፤7-11

16 በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት በቀረቡ ጊዜ ከሞቱት፤ ከሁለቱ የአርኝ ልጆች ሞት በኋላ እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን ተናገረው። 2 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው “እኔ በሰርዐቱ መከደኛ ላይ በደመና ውስጥ እገለባለሁና፤ ወንድምህ እርኝ በመጋረጃው ውስጥ ወዳለው ወደ ቅድስት ቅዱሳን ማለት በታቦቱ ላይ ወዳለው ወደ ሰርዐቱ መከደኛ ፊት፤ በፈለገ ጊዜ ሁሉ እንዳይገባና እንዳይዞት ንገረው። 3 ወደ ተቀደሰው ስፍራ በሚገባ በት ጊዜ፤ እርኝ እንዲህ ያድርገው ለገጢአት መሥዋዕት አንድ ወይፈን፤ ለሚቃጠል መሥዋዕት አንድ አውራ በግ ይዞ ይምጣ፤ ፋተቀደሰውን የበፍታ ቀሚስ ይልበስ፤ በስውኑ ላይ የሚያርፈውን ከበፍታ የተሠራ

31 ወይም የመገናኛ ድንኳን

አንዲት ሴት በወር አበባዋ ጊዜ የሩካቤ ሥጋ ግንኙነት እንዳታደርግ ትጠበቅ ነበር። በዚህ ሁኔታ ከምትገኝ ሴት ጋር ግብረ ሥጋ የፈጸመ ወንድ ለሰባት ቀን ከራርከሱ በቀር በማቅረብ ግዴታ አልነበረበትም።

15+25 ብዙ ቀን ደም ቢፈሰሳት፤ በግቴ 9፤20 ላይ ታሪባዋ ተጽፎ እንደምትገኝ ሴት ነው። ከወር አበባዋ ጊዜ ሌላ፤ ይህ በሕገ ተፈጥሮ ከተወጣው የተለየ ሲሆን፤ የሚከሠተውም በሕመም ምክንያት ሊሆን ይችላል፤ ይህ ልክ እንደ ሕመም የሚፈጠር በመሆኑ፤ ከፈውስ በኋላ መሥዋዕት ማቅረብን ይጠይቃል። (ቀ 28-30፤ ጥ 14-15 ይመጥ።)

15+31፤ ለካህናት የተነሳረ በመሆኑ የሚያተኩረው በሕጉ አስፈላጊነት ላይ ነው። የመገናኛው ድንኳኑን የእግዚአብሔር ማደሪያ ስለሆነ፤ በምዕራፍ 15 ላይ በተጠቀሰውና ከሰውነት በሚወጣው ፈላሽ ምክንያት የሚመጣው ርኩሰት ሞትን ያስከትላል፤ በሌላ አነጋገር እግዚአብሔር በሚያደርግበት ስፍራ ንጹሕ ሆኖ ያልመጣ ሰው በሞት ይቀጣል። ንጢአት፤ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ቅዱስ ከሆነው አምላክ ይለዋል፤ በመሆኑም ለተፈጸመው በደል የገጢአት ስርዐት ካልተደረገላትም ሞትን ያስከትልበታል (የሚቀጥለውን ምዕራፍ ይመጥ።)

16፤1-34፤ 23+26-32፤ 25፤9፤ ዘዳ 30፤10፤ ዘጥ 29፤7-11፤ ዕለ 9፤7 ይመጣ። በሰርዐት ቀን የሚፈጸመው የመንጃት ሥርዐት ቅዱም ተከተል ከዚህ የተለየ እንደተመለከተው ነበር። 1) ሊቀ ካህኑ በመገናኛው ድንኳን አደባባይ ወዳለው መታጠቢያ ይሄዳል፤ የዘወትር ልብሱን ያወልቃል፤ ሰውነቱን ይታጠባል (ጥ 4)፤ ከዚያም በሰርዐት ቀን የሚለብሰውን ልዩ ልብስ ተከህና ለመልበስ ወደ ቅድስት ክፍል ይገባል (ጥ 4)። 2) የሚቃጠል መሥዋዕት በሚሠዋዕት መሠዋዊ ላይ ስለ ራሱና ስለ ሌሎቹ ካህናት አንድ ወይፈን የገጢአት መሥዋዕት አድርጎ ለመሥዋዕት ይወጣል (ጥ 11)። 3) ከወይፈኑ ደም ተቂቱን ሰጣንና የሚቃጠል መሥዋዕት ከሚቀርብበት መሠዋዊ ላይም ፍም ወስዶ ወደ ቅድስት ቅዱሳን ይገባል (ጥ 12-13)፤ ሰጣኑን በፍጥረት ላይ ይወጣል፤ የዕጣንም ጢስ ታቦቱን ከአይታ ይሰራጫል። 4) ከወይፈኑ ደም ተቂቱን ወስዶ በታቦቱ መከደኛ ላይ ከፊት ለፊት ይጠራል (ጥ 14)። 5) ከመገናኛው ድንኳን ውጪ ሆኖ የትኛው ፍዩል መሥዋዕት፤ የትኛው ወደ በረሃ መለቀቅ እንዳለበት ለመለዋት በሁለት ፍዩሎች ላይ ዕጣ ይጥላል (ጥ 7-8)። 6) ሊቀ ካህኑ የሚቃጠል መሥዋዕት በሚቀርብበት ላይ ስለ ሕዝቡ

የገጢአት መሥዋዕት እንዲሆን ፍዩሉን ያደርዳል፤ ከዚያም ለሁለተኛ ጊዜ ወደ ቅድስት ቅዱሳን ይገባል፤ በዚህ ጊዜ ወደ ቅድስት ቅዱሳን የሚገባው የፍዩሉን ደም በሰርዐቱ መከደኛው ላይና ከፊት ለፊት ለመርጨት ነው (ጥ 5፤9-15-16)። 7) ከዚያም ወደ ቅድስት ተመልሶ በ(ጥ 16 ላይ “መገናኛ ድንኳን” ተብሎአል) የፍዩሉን ደም ይጨዋል (ጥ 16)። 8) ከቅድስት ክፍል ወጥቶ የሚቃጠል መሥዋዕት ወደሚቀርብበት መሠዋዊ በመሄድ በመሠዋዊ ላይ የወይፈኑን ደም (ስለ ፊሉ ንጢአት፤ ጥ 11) የፍዩሉን ደም ደግሞ (ስለ ሕዝቡ ንጢአት፤ ጥ 15) ይጨዋል። 9) በመገናኛው ድንኳን አደባባይ እያለ ሁኔታ እጆቹን በሁለተኛው ፍዩል ራስ ላይ ይወስዳል፤ በዚህ ሁኔታ ምሳሌዋ በሆነ መገንዳ የእስራኤልን ሕዝብ ንጢአት ወደ ፍዩሉ አስተላልፎ ፍዩሉን ወደ በረሃ ይለቅቀዋል። (ጥ 20-22)። 10) ፍዩሉን ወደ በረሃ ይወስደው ሰው ተገባሩን ካከናወነ በኋላ ወደ ሰፈር ተመልሶ ከሕዝቡ ጋር ከመቀላቀሉ በፊት ከሰፈር ውጭ ሰውነቱንና ልብሱን ያጥባል (ጥ 26)። 11) ከዚያም ሊቀ ካህኑ ልብስ ተከህናውን ለማለቅ ወደ ቅድስት ይገባል (ጥ 23)። 12) ከቅድስት ወጥቶ ወደ መታጠቢያው ላሕን በመሄድም ሰውነቱን ይቀጠብና የዘወትር ልብሱን ይለ ብላል (ጥ 24)። 13) የመጨረሻውን የመገደብ ለማቅረብ ወደ ትልቁ መሠዋዊ ሄዶ ስለ ራሱ ንጢአት አንድ አውራ በግ (ጥ 3) ስለ ሕዝቡ ንጢአት ደግሞ ሌላ አውራ በግ (ጥ 5) የሚቃጠል መሥዋዕት ያቀርባል (ጥ 24)። 14) እንግዲህ ፍትን ሙሉ ሲከናወን የዋለው ተግባር የሚጠቃለለው ለንጢአት ማስተሰሪያ የቀረቡትን መሥዋዕቶች ከሰፈር ወደሚቃጠሉበት በታ በማስ ወገድ ሊሆን፤ ይህን ሥርዐት የሚፈጽመው ሰውም ወደ ሰፈር ተመልሶ ከሕዝቡ ጋር ከመቀላቀሉ በፊት ሰውነቱንና ልብሱን ይታጠባል (ጥ 27-28)።

16፤1 ከሞቱት፤ ከሁለቱ የአርኝ ልጆች፤ 10፤1-3 ይመጣ። 16፤2 ወደ ሰርዐቱ መከደኛ ዘፀ 25፤17 ላይ ግብ ይመጣ። በታቦቱ መከደኛ ላይ የሚጠራው ደም በሰርዐት ቀን የእስራኤል ሕዝብ የገጢአትን ስርዐት እንዲያገኙ ይደርጋል (ጥ 15-17)። በስብዓ ሊቃውንት ትርጉም ላይ (ከዕብራይስጥ ወደ ግሪክ በተመለሰው የብሉይ ኪዳን ትርጉም) “የሰርዐት መከደኛ” ለሚለው ሐረግ የተሰጠው ትርጉም በሮሜ 3፤25 ላይ “የሰርዐት መሥዋዕት” ተብሎ ለክርስቲስ ከተነሳረው ቃል ጋር ተመሳሳይ ነው። 16፤3 ወደ ተቀደሰው ስፍራ፤ እጅግ ቅዱስ ወደ ሆነው

ውን የውስጥ ሱሪ ያጥልቅ፤ የበፍታውን መታጠቂያ ይታጠቅ፤ የበፍታውን መጠምጠሚያ ይጠምጥም፤ ልብሶቹ የተቀደሱ በመሆናቸው እነዚህን ከመልበሱ በፊት ሰውነቱን በውሃ ይታጠብ። ⁹ከእስራኤል ማገበረ ሰብ ለገጠኤት መሥዋዕት ሁለት ተባዕት ፍየሎች፤ ለሚቃጠል መሥዋዕት አንድ አውራ በግ ይውሰድ።

¹⁰“አሮን ለራሱና ለቤተ ሰቡ ማስተሰሪያ ይሆን ዘንድ ወይፈኑን የገጠኤት መሥዋዕት አድርጎ ስለ ራሱ ያቅርብ፤ ግላቱንም አውራ ፍየሎች ወስዶ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ በእግዚአብሔር (ሥጡ) ፊት ያቀማቸው። ¹¹አሮንም አንዱን ዕባ ለእግዚአብሔር (ሥጡ)፤ ሌላውን ለሚለቀቀው ፍየል፤ ለማድረግ በሁለቱ ፍየሎች ላይ ዕባ ይጣል። ¹²በዕባ ለእግዚአብሔር (ሥጡ) የደረሰውንም ፍየል አምጥቶ ለገጠኤት መሥዋዕት በማድረግ ይሠዋ። ¹³ወደ ምድረ በዳ ተለቅቆ ማስተሰሪያ ይሆን ዘንድ እንዲለቀቅ ዕባ የሚበባትን ፍየል ከነሕይወቱ በእግዚአብሔር (ሥጡ) ፊት ያቅርብ።

¹⁴“አሮን ለራሱና ለቤተ ሰቡ ማስተሰሪያ ይሆን ዘንድ ወይፈኑን የገጠኤት መሥዋዕት አድርጎ ስለ ራሱ ያቅርብ፤ ወይፈኑንም ስለ ራሱ የገጠኤት መሥዋዕት አድርጎ ይደረግ። ¹⁵በእግዚአብሔር (ሥጡ) ፊት ካለው መሠዊያ ፍም ተወስዶ የተሞላበትን ጥና ይያዝ፤ ሁለት እጅ ሙሉ መልካም መዐዛ ያለው ዕባን ይውሰድ፤ እነዚህንም ወደ መጋረጃው ውስጥ ይዞ ይጣጣ። ¹⁶እንዳይዋትም የዕባን ጢስ በምስክሩ ላይ ያለውን ስርየት መክደኛ ይሸፍነው ዘንድ፤ በእግዚአብሔር (ሥጡ) ፊት ዕባንን በእሳቱ ላይ ይጨምረው። ¹⁷ከወይፈኑም ደም ወስዶ በስርየቱ መክደኛ ፊትኛው ወገን ላይ በባቱ ይርጭ፤ ደግሞም ስርየቱ መክደኛ ትይዩ በባቱ ሰባት ጊዜ ይርጭ።

¹⁸“ፍየሉንም ለሕዝቡ የገጠኤት መሥዋዕት አድርጎ ይደረግ፤ ደሙንም ወደ መጋረጃው ውስጥ ወስዶ በወይፈኑ ደም እንዳይረገው በዚህኛው ያድርግ፤ ደሙን

16፥5 ላ፥201
ዘላ43፥13፥211
2ዘ5፥29፥231
መዝ50፥9
16፥6 ዘላ9፥71
ዕብ7፥27፥19፥7፥12
16፥8 ላ፥10፥261
ዘጥ26፥55፥561
33፥54፥134፥131
እላላ፥21፥18፥61
መፋ20፥91
ያህ10፥34፥1ዘሰ3፥71
9፥241 መዝ22፥181
ምፋ16፥33
16፥10 እላ53፥4-
10፥2፥33፥25
16፥11 ላ፥6፥24፥33
16፥12 ዘዐ25፥61
30፥34፥381
ዘላ10፥1፥6፥18፥5
16፥13
ዘዐ25፥17፥28፥43
16፥14 ዘላ4፥5፥
6፥10፥9፥7፥13፥25
16፥15 ዘላ4፥13፥
21፥ዘጥ፥19፥191
እላ52፥151
ዘዐ36፥251
ዕብ7፥27፥19፥3፥7፥
12፥13፥11

16፥16 ዘዐ26፥331
29፥4፥36፥140፥21
ሮ፥3፥25፥10፥19፥25
16፥18 ዘላ4፥7፥25
16፥19 ሕዝ43፥20
16፥20 ላ፥5
16፥21 ዘዐ29፥101
ዘላ5፥5
16፥22 ዘዐ28፥381
እላ53፥12
16፥23 ዘዐ28፥421
ሕዝ42፥14
16፥24 ላ፥3፥5፥111
ዘላ1፥316፥16

በስርየቱ መክደኛ ላይ፤ እንዲሁም በመክደኛው ትይዩ ይርጭ። ¹⁹ከእስራኤላውያን ርከሶትና ዐመፅ፤ ከየትኛውም ገጠኤታቸው ይነጻ ዘንድ በዚህ ሁኔታ ለቅድስተ ቅዱሳን ያስተሰርይላታል፤ በርከሶታቸው መካከል በእነርሱ ዘንድ ላላቸውም የመገናኛዋ ድንኳን እንደዚሁ ያደርጋል። ²⁰አሮን ለማስተሰሪያ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ከገባበት ጊዜ ጀምሮ ለራሱ፤ ለቤተሰቡና ለእስራኤል ማገበረ ሰብ ሁሉ አስተሰርዮ እስኪወጣ ድረስ ማንም ሰው በመገናኛው ድንኳን ውስጥ አይገኝ።

²¹“ከዚያም መጥቶ በእግዚአብሔር (ሥጡ) ፊት ወዳለው መሠዊያ ይምጣ፤ ለመሠዊያውም ያስተሰርይላት፤ ከወይፈኑና ከፍየሉ ደም ወስዶ በመሠዊያውን ቅዱሶች ሁሉ ያስነካ፤ ²²ከእስራኤላውያንም ርከሶት መሠዊያውን ለማንጸትና ለመቀደስ ከደሙ ወስዶ በባቱ ሰባት ጊዜ ይርጭበት።

²³“አሮን ለቅድስተ ቅዱሳኑ ለመገናኛው ድንኳንና ለመሠዊያው የሚያደርገውን ስር የት ከፈጸመ በኋላ በሕይወት ያለውን ፍየል ወደ ፊት ያቅርብው፤ ²⁴ሁለት እጆቹን በሕይወት ባለው ፍየል ራስ ላይ ይጫን፤ በላዩም የእስራኤላውያንን ክፋትና ዐመፅ፤ ገጠኤታቸውን ሁሉ በሙሉ ይናዘዝበት፤ እነዚህንም በፍየሉ ራስ ላይ ይጫን፤ ፍየሉንም ለዚሁ ተግባር በተመደበ ሰው እጅ ወደ ምድረ በዳ ይስደድው። ²⁵ፍየሉም ገጠኤታቸውን ሁሉ ተሸክሞ ወደ ምድረ በዳ ይሄዳል፤ ሰውየውም ፍየሉን ሰው ሊኖርበት በማይችል ስፍራ ይልቀቀው።

²⁶“ከዚህ በኋላ አሮን ወደ መገናኛው ድንኳን ሄዶ፤ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ሊገባ ሲል የለበሳቸውን የበፍታ ልብሶች አውልቆ፤ በዚያው ይተቀቸው። ²⁷በተቀደሰውም ስፍራ ሰውነቱን በውሃ ይታጠብ፤ የዘወተር ልብሱንም ይልበስ፤ ከዚያም ወጥቶ ለራሱ ማስተሰሪያ የሚቃጠል መሥዋዕት ያቅርብ፤ ለሕዝቡም ማስተሰሪያ የሚቃጠል መሥዋዕት ያቅርብ። ²⁸የገጠኤት መሥዋዕቱንም በመ

²⁸ የመገደቡ ፍየል ግለት ነው፤ ዕብራይስጡ ዐዛዜል ይላል፤ እንዲሁም ላ፥10፥26 ይመ

ስፍራ ግለት ነው (ላ፥2)። ወይፈኑን የአሮንን ገጠኤት ለማስተሰሪያ የሚቀርብው (ላ፥6፥11)። አሮን ስለ ሕዝቡ ገጠኤት መሥዋዕት ለማቅረብ እጅግ ቅዱስ ወደ ሆነው ስፍራ ከመግባቱ በፊት እርሱ ራሱ መንጸትና መቀደስ ነበረበት (ዕብ 51፥3)፤ የአሮን ሕሳዕና የእጅ ሊቀ ካህን የሆነው ክርስቶስ ግን እንዲህ ማድረግ አሳስልለንው (ዕብ 7፥26-28)።

^{16፥5} ለገጠኤት መሥዋዕት ሁለት ባህዕት ፍየሎች፤ አንደኛው ለገጠኤት መሥዋዕት የሚቀርብ ሲሆን (የፋ3፥5፥7 ማብ ይመ) ሌላው ደግሞ ወደ በረሃ የሚለቀቀው ፍየል ነው። የትኛውም ዐይነት መሥዋዕት ክርስቶስ ያስገኘውን የገጠኤት ስርየት ሙሉ በሙሉ ማስገኘት የሚችል አንድም መሥዋዕት የለም። የታረፈው፤ ደሙ በቅድስተ ቅዱሳን የተረጨውና ሥጋው ከሰፈር ውጭ የተቃጠለው ፍየል (ላ፥15፥17)፤ ክርስቶስ ለገጠኤት ስርየት የከፈለውን ዋጋ በምሳሌነት ያሳያል። ወደ በረሃ የተለቀቀውና የሕዝቡን ገጠኤት የተሸከመው ሊው ፍየል (ላ፥21) ደግሞ የገጠኤትንና የበደሉን መወገድ በምሳሌነት ያሳያል። አውራ በግ፤ ስለ ሕዝቡ ገጠኤት የሚቀርብ የነበረ ሲሆን፤ በላ፥3 ላይ የተመለከተው ደግሞ ስለ ሊቀ ካህኑ ገጠኤት

የቀረበ ነው። ሁለቱም የሚሠሩት በሥርዐቱ ማብቂያ ላይ ነው።

16፥6-101 የ ላ፥11-22 ቢጋር ይመ።

16፥11 ለራሱና ... ግለተሰሪዎ የ ላ፥3 ማብ ይመ።

16፥131 የዕባን ጢስ ታቦቱን የሸፈነው፤ ሊቀ ካህኑ የእግዚአብሔርን ስብር መለጥ እንዳይደና (ላ፥2) ከዚህም የተነሣ እንዳይዋት ነው።

16፥141 ሮ፥3፥25 ይመ። ሰባት ጊዜ፤ የላ፥6 ማብ ይመ።

16፥16 የመገናኛው ድንኳን፤ በዚህ በታ ላይ በላ፥4

17፥20፥23 ላይ ይህ ሐረግ የሚያመለክተው ቅድስተ ቅዱሳንን ነው።

16፥20-221 በሕዝቡ ምትክ ስለሚቀርበው መሥዋዕትና ምትክም ስለሚሰገኘው ስርየት ባጭና የሚገልጽ ክፍል ነው።

የአምላኪያቹ ገጠኤት ይቅርታ ከተጠየቀበት በኋላ ለሙሉም በሆነ በሚቀርቡትና እጅ በሚጫንባቸው እንስሳት ላይ ምሳሌያዊ በሆነ መንገድ ይተላለፋል (የ1፥31 የዘዐ 29፥107 ማብ ይመ፤ ዘላ

1፥41 3፥81 4፥4 ደግሞ ይመ።)

16፥24 በተቀደሰውም ስፍራ፤ ከ6፥26 ጋር ያነጻጽሩ።

የሚቃጠል መሥዋዕት፤ ... የሚቃጠል መሥዋዕት፤ በላ፥3፥5 ላይ የተመለከቱት ሁለቱ አውራ በጎች ናቸው።

16፥25 የገጠኤት መሥዋዕቱንም፤ ፋ፥10 ይመ።

ሠዊያው ላይ ያቃጥል።

²⁶“የሚጠላቀውን ፍጥረት የወሰደው ሰው ልብሱን ይጠብብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ ከዚህ በኋላ ወደ ሰፈር መግባት ይችላል።”
²⁷የማቸው ለማስተሰብያነት ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የገባው፤ ለገጠኤት መሥዋዕት የቀረቡት ወይሬንና ፍጥራ ከሰፈር ውጭ ተወሰደው ቈዳቸው፤ ሥጋቸውና ፈርሳቸው ይቃጠላሉ።
²⁸እነዚህንም የሚያቃጥል ሰው ልብሱን ይጠብብ፤ ሰውነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ ከዚህ በኋላ ወደ ሰፈር መግባት ይችላል።

²⁹“ለእናንተ የተሰጣችሁ የዘላለም ሥርዐት ይህ ነው፡- ሰባተኛው ወር በገባ በዐሥረኛው ቀን ሰውነታችሁን አድክሙ፤^T የአገሩ ተወላጅም ሆነ በመካከላችሁ የሚኖር መጽተኛ ምንም ሥራ አይሥራ፤³⁰የምትገኙ ጽብት ስርዐት በዚች ዕለት ይደረግላችኋልና በእግዚአብሔርም (ሥጦ) ፊት ከገጠኤታችሁ ሁሉ ትነጻሳችሁ።³¹ይህች የፍጹም ዕረፍት ሰንበት ናት፤ ሰውነታችሁን አድክመዋቸው፤ የዘላለም ሥርዐት ናት።³²ሊቀ ካህናት ለመሆን አባቱን በመተካት የተቀበሉ የተሸመ ካህን ያስተሰርደ፤ የተቀደሰውንም የበፍታ ልብስ ይልበስ፤³³ለቅድስተ ቅዱሳኑ፤ ለመገናኛው ድንኳንና ለመሠዊያው፤ ለካህና ቱና ለማግበረ ሰው ሁሉ ያስተሰርደ።”

³⁴“ይህ የዘላለም ሥርዐት ይሁናችሁ፤ በዚህም ሥርዐት መሠረት ጎጠኤት ሁሉ በዓመት አንድ ጊዜ ስርዐት ይደረግ።”
እግዚአብሔር (ሥጦ) መሴን እንዳዘዘ እንዲሁ ተደረገ።

ደም መብላት ስለ መከላከል

17እግዚአብሔር (ሥጦ) መሴን እንዲህ አለው፤ “ለአርድ ለልጆቼ፤ ለእስራኤላውያንም ሁሉ እንዲህ ብለህ ንገራቸው፤ ‘እግዚአብሔር (ሥጦ) ያዘዘው ይህ ነው፤¹ማንኛውም እስራኤላዊ በሰፈር ውስጥ ወይም ከሰፈር ውጭ በሬ፣² በግ ወይም ፍጥረት ቢያድር፤ ‘በእግዚአብሔር (ሥጦ) ማደ

16፥26 ሐፃ1
ዘሊ11፥2511 4፥8
16፥27 ዘ029፥14
16፥28
ዘ፡19፥8፥10
16፥29 ሐፃ31
ዘ012፥14፥191
31፥15ዘሊ23፥27፥
28፥32125፥91
ዘ፡19፥7፥1፥ፋ58፥1
16፥30 ዘ030፥101
መዘ51፥21፥ፋፍ3፥8
ሕዘ36፥331
ዘ፡13፥1፥ፋፍ5፥26
16፥31 ዘ088፥211
ፋፍ58፥351
ፋፍ10፥121
ሐ፡27፥9
16፥32 ሐፃ41
ዘ028፥2130፥30
16፥33 ሐፃ11፥
16፥181፥ዘፋ5፥18
16፥34 ዘ027፥211
ዕፋ9፥7፥25
17፥2 ዘሊ10፥6፥12
17፥3 ዘሊ3፥7፥1
7፥23
17፥4 ሐፃ9፥
ዘፋ5፥17፥141
ዘፋ12፥5-211
17፥8፥4፥2፥ፋፍ5፥1፥3

17፥5 ዘሊ3፥11
ሕዘ43፥27
17፥6 ዘሊ1፥9፥1
3፥21፥18
17፥7 ዘፋ9፥121
ዘ012፥14፥22፥201
34፥15፥ፋፍ3፥6፥9፥1
ሕዘ23፥131
1፥ፋፍ10፥20
17፥9 ሐፃ41
ዘሊ1፥3፥3፥7
17፥10 ዘፋ9፥14
17፥11 ሐፃ14፥
ዕፋ9፥22

ሪያ ፊት ለእግዚአብሔር (ሥጦ) መሥዋዕት አድርጎ ለማቅረብ ወደ መገናኛው ድንኳን ደጃፍ ባያመጣው፤ ያ ሰው በከንቱ ደም እንዳፈሰሰ ይቈጠራል፤ ደም በማፍሰሱም ከወገኖቹ ተለይቶ ይጥፋ።³እስራኤላውያን የሚሠወጡት መሥዋዕት ወደ እግዚአብሔር (ሥጦ) የሚያመጡበት ምክንያት ከዚህ የተነሣ ነው። ይህንም ካሁኑ ዘንድ በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ አምተው ለእግዚአብሔር (ሥጦ) የተባረተ መሥዋዕት በማድረግ ያቅርብ።⁴ካሁኑም ደሙን በመገናኛው ድንኳን ደጃፍ ባለው በእግዚአብሔር (ሥጦ) መሠዊያ ላይ ይርጭ፤ ሥሱንም እግዚአብሔርን (ሥጦ) ደስ የሚያሰኝ ሽታ እንዲሆን ያቃጥል። ከዚህ በፊት ላመነዘርና ለኃገንንት⁵ ከእንግዲህ ወዲህ ማንኛውንም መሥዋዕት ሊመዘከር አይገባም። ይህ ለእነርሱና ለእነርሱ በኋላ ለሚነሣው ትውልድ ሁሉ የዘላለም ሥርዐት ይሁን።”

⁶እንዲሁም በላቸው፤ ‘የሚቃጠል መሥዋዕት ወይም ሌላ መሥዋዕት የሚያቀርብ ማንኛውም እስራኤላዊ ወይም በመካከላቸው የሚኖር ማንኛውም መጽተኛ፤⁷ወደ መገናኛው ድንኳን ደጃፍ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ባያቀርብ፤ ያ ሰው ከወገኖቹ ተለይቶ ይጥፋ።”

¹⁰“ማንኛውም እስራኤላዊ ወይም በመካከላቸው የሚኖር ማንኛውም መጽተኛ ደም ቢበላ፤ ደም በሚበላው በዚያ ሰው ላይ ፊቱን አከብድበታለሁ፤ ከወገኖቹም ለይቼ አጠፋዋለሁ፤¹¹የፍጡር ሕይወት በደሙ ውስጥ ነውና፤ በመሠዊያ ላይ ለሕይወታችሁ ማስተሰርያ እንዲሆን ደሙን ሰጥቻችኋለሁ፤ ለሰውም ሕይወት ስርዐት የሚያስገኝ ደም ነው።¹²ስለዚህ እስራኤላውያንን ‘ከእናንተ ማንም ደም አይብላ፤ በመካከላችሁ የሚኖር መጽተኛም ቢሆን ደም አይብላ’ አልሁ።”

²⁹ ወይም ሐፃ፤ እንዲሁም ሐፃ 31 ይመጣ።
³ የዕብራይስጡ ቃል ተባብሮ እነሱትን ሊያጠቃልል ይችላል።
⁴5 በትውፊት የላላ መሥዋዕት ይባላል
⁶7 ወይም የፍጹም ጥያቄ

16፥29፥31 ሰውነታችሁን አድክሙ፤ ስለ በኋላ ሲተረጉ “መጽዋ አለባችሁ” ወይም “ራሳችሁን ዝቅ ዝቅ አድርጉ” ማለት ነው፤ ሐረጉ ጸምን የሚያመለክት አገላለጽ እንዲኖረው ተደርጎአል (መዝ 35፥13)። ምንም እንኳን የአይሁድ ሥርዐት ከጊዜ በኋላ ሌሎች ጽዋቸን በቀን መቀጠሪያቸው ውስጥ ቢጨምሩም (ዘካ 7፥5፤ 8፥19 ይመጣ)፤ በብሉይ ኪዳን የተደነገገው መደበኛው የጽዋ ቀን በስርዐት ቀን የሚደረገው ጽዋ ብቻ ነው (23፥27፥29፥32 ይመጣ)።

16፥29 ሰባተኛው ወር፤ ቲሻሪ የተባለው ሰባተኛ ወር የሚጀመረው በመለክት ድምፅ መታሰቢያ ቀን (የ23፥24ን ማብ ይመጣ) ነው። የስርዐት ቀን የሚውለው ዐሥረኛው ቀን ላይ ሲሆን፤ የጸሐ በዓል ደግሞ በዐሥራ አምስተኛው ቀን ይጀምራል (23፥23-36 ይመጣ)።

16፥30 ከገጠኤታችሁ ሁሉ ትነጻሳችሁ፤ በስርዐት ቀን ጎጠኤትን የሚያዘዝ እስራኤላዊ ሁሉ የገጠኤቱን ይቅርታ ያገኛል።

16፥34 በዓመት አንድ ጊዜ ሰብ 9፥11-10፥14 ከርስቀስ ጎጠኤትን ለማስወገድ፤ “አንድ ጊዜ” ካቀረበው መሥዋዕት ጋር የሚነጻጸረው ይህን ሐሳብ ደጋግቦ ይጠቅሳል።

17፥4 እግዚአብሔር ግደሪያ ፊት፤ ከጥቂት ነገሮች

በስተቀር (ዘጸ 12፥15-20-21) ሕዝቡ መሥዋዕቱን ማቅረብ ያለበት እግዚአብሔርን የሚመለከት አደባባይ ብቻ ነው (ዘጸ 12፥5-6)። ንጉሥ ሕዝቅያስ የእስራኤል ሕዝብ አምላክን ማምለክ ያለበት በኢየሱሳውም ብቻ መሆኑን የተናገረውን ቃል የሰናከፈብ መልእክተኛ ጠቅሰዋል (2ኛ 18፥22)። እንዲህ ያለው ሥርዐት የተደነገገው እስራኤላውያን የከነዓናውያንን ጣቶች በማምለክ እንዳይረከቡ ለመጠበቅና ለመገልገል ቢባል ነበር። ከወገኖቹ ተለይቶ ይጥፋ፤ የ1፥20 ማብ ይመጣ።

17፥5 ካሁኑ ዘንድ ... ለእግዚአብሔር፤ የ6፥6ን ማብ ይመጣ።
17፥7 ላመነዘርና ለኃገንንት፤ 20፥5-6 ይመጣ። እንዲሁም መላ
2፥17 እና ማብ ይመጣ።
17፥11 የፍጡር ሕይወት በደሙ ውስጥ ነው፤ የዘፋ 9፥4 ማብ ይመጣ። በመሥዋዕቱ ላይ የሚፈሰስ ደም የተቀደሰ ደም ነው፤ ይህም የተሠዋው እንስሳ ሕይወት በሌላች ምትክ የተወዋ መሆኑን በምላሌነት ያሳያል። ሕይወት የተቀደሰ በመሆኑ ደም (የሕይወት ምላሌ) በክብር ሊያዝ ይገባል (ዘፋ 9፥5-6)። ስለዚህም ደምን መብላት ለጥብቆ የተከለከለ ነው። (7፥26-27፤ ዘጸ 12፥16፥22-23፤ 15፥23፤ 1፥ፋፍ፤ 14፥32-34 ይመጣ)። ስርዐት የሚያስገኝ ደም ነው፤ ማንኛውንም መሥዋዕት የማቅረብ ተግባር በመሠዊያው ላይ ወይም በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ደም

13። “እንዲላ የተፈቀደውን ማንኛውንም እንበሳ ወይም ወፍ አድኖ የያዘ ማንኛውም እስራኤላዊ ወይም በመካከላችሁ የሚኖር ማንኛውም መጻተኛ ደሙን ከውስጡ ያፍ ስለነ ዐፈርም ያልብሰው፤ “የማንኛውም ፍጡር ሕይወት ደሙ ነውና። ስለዚህ እስራኤላውያንን “የፍጡር ሁሉ ሕይወት ደሙ ነውና የማንኛውንም ፍጡር ደም አትብሉ፤ የበላው ሰው ሁሉ ተለይቶ ይጥፋ” አልጓችው።

15። “ጥቶ የተገኘውን ወይም አውሬ የዘነጠለውን የበላ ማንኛውም የአገር ተወላጅ ወይም መጻተኛ ልብሱን ይጠብ፤ ሰው ነቱንም በውሃ ይታጠብ፤ በሥርዐቱ መሠረት እስከ ማታ ድረስ ርኩስ ይሆናል፤ ከዚያም በኋላ ንጹሕ ይሆናል። 16። ልብሱን ባያጥፍ ሰውነቱንም ባይታጠብ ግን ንጹሕ አት ሠርቶአልና ይጠየቅበታል።”

18 እግዚአብሔር (ሥዌ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ “እስራኤላውያን እንዲህ ብለህ ንገራቸው፤ ‘እኔ እግዚአብሔር (ሥዌ) ስምላካችሁ (አብይ) ነኝ፤ 3። በኖራችሁበት በግብፅ እነርሱ እንደሚያደርጉት አታድርጉ፤ እኔ በማስገባችሁ በከነዓን እንደሚያደርጉትም አታድርጉ፤ ለማላቸውንም አትተሰሩ፤ ‘ሕጌን ታዘዙ፤ ሥርዐቱንም በጥንቃቄ ጠብቁ፤ እኔ እግዚአብሔር ስምላካችሁ (ሥዌ እብይ) ነኝ። 5። ሥርዐቱንና ሕጌን ጠብቁ፤ እነዚህን የሚጠብቅ በሕይወት ይኖርባቸዋልና፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥዌ) ነኝ። 6። ‘ማንም ሰው ግብረ ሥጋ ለመፈጸም ወደ ማንኛውም የሥጋ ዘመዱ አይቅረብ፤

17:13 ዘላ7:261
ሕዝ24:7133+251
ሐዳ15+20
17:14 ዘዩ9+4
17:15 ዘወ22+311
ዘላ7:24111+401
14+8
17:16 ዘላ5+1
18:2 ዘዩ17+7
18:3 +24-301
ዘወ23+241 ዘላ18+91
22716+3117+81
ዘላ5+25
18:4 ሐ21
ዘዩ2615ዘላ4+11
1711+111
ሌር44+10:231
ሕዝ1+12
18:5 ዘዩ26+51
ዘላ411709+291
ላገ55+13ሕዝ18+91
20+11ሐዳ5+4-61
ጥቁ19+171
ሮሚ10+51ጥፋ3+12
18:7 ሐ81
ዘላ20+11ዘላ27+20
ሕዝ22+10
18:8 ዘዩ35+221
ዘላ20+11ዘላ22+30
27+2011ፋር5+1
18:9 ሐ111
ዘላ20+17ዘላ27+22
24ሙ13+131
ሕዝ22+11
18:12 ሐ131
ዘላ20+19
18:13 ሐ12+141
ዘላ20+20
18:14 ሐ13
18:15 ዘዩ11+311
38+16ሕዝ22+11
18:16 ዘላ20+211
ጥቁ14+41ጥር6+18
18:17 ዘላ20+141

እኔ እግዚአብሔር (ሥዌ) ነኝ። 7። ‘ከእናትህ ጋር ግብረ ሥጋ በመፈጸም አባትህን አታዋርድ፤ እናትህ ናት፤ ከእርሷ ጋር በግብረ ሥጋ አትገናኝ። 8። ‘ከአባትህ ሚስት ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ ይህ አባትህን ያዋርዳል። 9። ‘ከእናትህ ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ በቤት ወይም በውጭ የተወለደች ብትሆን ከአባትህ ወይም ከእናትህ ሴት ልጅ ጋር በግብረ ሥጋ አትገናኝ። 10። ‘ከወንድ ልጅህ ሴት ልጅ ወይም ከሴት ልጅህ ሴት ልጅ ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ ይህ አንተን ያዋርዳል። 11። ‘የአባትህ ሚስት፤ ለአባትህ ከወለደ ቻት ሴት ልጅ ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ እጎትህ ናት። 12። ‘ከአባትህ እጎት ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ እርሷ የአባትህ የሥጋ ዘመድ ናት። 13። ‘ከእናትህ እጎት ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ እርሷ የእናትህ የሥጋ ዘመድ ናት። 14። ‘ከአባትህ ወንድም ሚስት ጋር ግብረ ሥጋ በመፈጸም፤ የአባትህን ወንድም አታዋርድ፤ እርሷ አክስትህ ናት። 15። ‘ከምራትህ ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ የልጅህ ሚስት ናት፤ ከእርሷም ጋር በግብረ ሥጋ አትገናኝ። 16። ‘ከወንድምህ ሚስት ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ ይህ ወንድምህን ያዋርዳል። 17። ‘ከእናቲቱና ከሴት ልጇ ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ ከወንድ ልጇ ሴት ልጅ

መርፈሁት ወይም መቀበትን ያከትታል (ፋ 6: 15: 3+2: 4+6:251 7+2)፤ ስለዚህ ስርዐት በሕይወት ምትክ ሕይወት መስጠትን እንደሚያከትት የተቀረፀ። የብሉይ ኪዳን መዋዕትም ለሕዝቡ “ዘላለማዊ ቢህነትን” (ዕብ 9+12) የሚያስገኘውን የእግዚአብሔርን በግ ደም አስቀድሞ አመለከቱአል። “ደም ሳይፈስ ስርዐት የለም” (ዕብ 9+22)።

17+15 ጥቶ የተገኘውን ወይም አውሬ የዘነጠለውን እንደ እነዚህ ያሉ እንበሳት ደም ያልፈሰሰችው በመሆኑ እነርሱን መብላት ከልክላ ነው።

18:1-20:271 በዚህ ክፍል የእርስ በርስ ግንኙነትና የእግዚአብሔር ቅድስና የሚገልግሉትን ሥነ ምግባር አስመልክቶ ለእግዚአብሔር ሕዝብ መመራቱ ተሰታታይ። ይህም ለስራኤል እጅግ ብልሹና አስደራሽ ከሆነው ከከነዓናውያን ሕይወትና እጅግ የተለየ ሕይወት መኖር እንደሌለባት የሚያሳብሳ ነው። ም 19 ደግሞ ዐሥናን ትእዛዛት በማስፋፋት ስለ ቅድስና እጅግ ዝርዝር መመሪያ ይሰጣል፤ ም 20 እግዚአብሔር የደንገገውን የምራል ሕግ መተላለፍ የሚያስከትለውን ቅጣት አንድ በአንድ ይዘረዝራል።

18:21 “እኔ እግዚአብሔር ነሁ” ነኝ” የሚለው ሐረግ ከም 18-26 ባለው ክፍል ውስጥ 42 ጊዜ ተጠቅሶ ይገኛል። ከእነዚህ መመሪያዎች ባንገር ያለው የሥላሴ “ጌታ” ተብሎ ባሕርይ የተገለጠበት የእግዚአብሔር ነው የዘፀ 3+15 ማብ ይመ።

18:31 በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የእስራኤል ሕዝብ የአካላብን እጅጅና ሥርዐት አምላክ እንዳይከተል ስድስት ጊዜ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶታል (በዚህ ፋጥር ላይ ሁለት ጊዜ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶታል። ሐ 24:26-2730 ይመ።)

18:5 በሕይወት ይኖርባቸዋልና የጽዱም በእግዚአብሔር በርከት ማለት ነው። ሕጉ ለተዋጁት የሕይወት መንገድ ሲሆን (ሕዝ 20+11:13-21 ይመ።) ለጠቀሱት ገን ድድነት መንገድ አይደለም (ሮሚ 10+5: 74 3+12 ይመ።)።

18:161 በሁለት የሥጋ ዘመዳዎች መካከል የሚፈለመው

የግብረ ሥጋ ግንኙነት ፍጽም የተከለከለ መሆኑን ለሚገልጽው መመሪያ ማጠቃለያ ነው (ፋ 7-18)። በሥጋ ዘመዳዎች መካከል የሚፈጸም የግብረ ሥጋ ግንኙነት የሚያስከትለው ለዩ ሌዩ ቅጣት በም 20 ተዘርዝሯል።

18:71 አባት ከሞተ በኋላም ቢሆን ይህ ሕግ ይሠራል። አባት በሕይወት ቢኖርም ድርጊቱ ምትክ ስለሆነ ተከልክሎአል።

18:8 ከአባትህ ሚስት፤ አንድ ሰው ከአንድ በላይ ሚስት ቢኖረው ስለሚችል፤ ወልጅ ይገኛል፤ የሠላማትን ማለት ነው።

18:11 እጎት፤ አንድ ወንድ ብዙ ሴት በሚያገባበት ነብረተ ሰብ መካከል በአባት ወይም በእናት የሚገናኙ እጎት ማቸት ሊኖሩ ይችላሉ። ትዕግሮ እንዲህ ያለውን ድርጊት የሚከለከልው ሕግ የሚወፍበት የተለየ ጊዜ መኖር እንደሚችል ተናግሮ ነበር (2ሳሙ 13+12-13 እና ማብ ይመ።)

18:14 አክስትህ 20+20 ይመ። የአባት ወንድም በሕይወት እያለ ድርጊቱ ቢፈጸም ምትክ ነው፤ የአባት ወንድም በሕይወት ከሌለ፤ አንድ ሰው ከአባቱ ወንድም ሚስት ጋር የሥጋ ምድና የለኝምና ግዛት እችላለሁ ብሎ ሊያሰብ ይችላል፤ ሆኖም እንዲህ ያለውን ድርጊት መፈጸም ከልክላ ነው።

18:151 ከይሁዳና ከትዕማር ታሪክ ጋር ያነጻጽሩ (ዘዩ 38+18)።

18:16 የወንድምህ ሚስት፤ ሕጉ ከፍቺ በኋላም ሆነ ወንድም ከሞተ በኋላ የጸና ነው። የሟች ወንድምን ሚስት ማግባት አንድ ነውር ባይቆጠርም በወንድም ውርስ ላይ ግን ጉዳት ሊያደርስ ይችላል። በዘጸ 25+5-6 ላይ የሟች ወንድም የሟች ወንድሙን ሚስት የማግባት ግዴታ እንዳለበት በግልጽ ተጠቅሷል። በዚህ ሕግ መሠረት አንድ ሰው የሟች ወንድሙን ሚስት የማግባት ግዴታ እንዳኖርበት የተደረገው የወንድሙን ርስት ጠብቆ ለማቆየትና ዘና እንዳይጠቀስ ነው።

18:17 ከሴት ልጇ፤ የእንጀራ ልጅን የመለከታል (የልጅ ልጅ ሚስትንም የሚመለከተው ሕግ በዚሁ ውስጥ ተካት

14“ ‘ደንቂሮውን አትርገም፤ በዐይነ ሰውናም ፊት ዕንቅፋት አታነር፤ ነገር ግን ስምዳከህን (ሌላውን) ፍራ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

15“ ‘ፍርድ አታዛቡ፤ ለድኻው አታድሳለት፤ ለትልቁም ሰው ልዩ አክብሮት አትሰጥ፤ ለብርቱው አታዳሳ፤ ነገር ግን ለባ ለንጀራህ በትክክል ፍረድ።

16“ ‘በሕዝብህ መካከል ሐሜት አትገዛ፤ “ ‘የባልንጀራህን ሕይወት አደጋ ላይ የሚጥል ማንኛውንም ነገር አታድርግ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

17“ ‘ወንድምህን በልብህ አትጥሳው፤ የበደሉ ተካፋይ እንዳትሆን ባልንጀራህን በግልጽ ገሥጸው።

18“ ‘ወገንህን አትበቀል፤ ወይም ምቀኛ አትሁንበት፤ ነገር ግን ባልንጀራህን እንደ ራሱ ወደድ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

19“ ‘ሥርዐቱን ጠብቁ፤ “ ‘የተለዩዎ እንሰሳትን አታዳቅል፤

“ ‘በዕርሻህ ላይ ሁለት ዐይነት ዘር አትዝራ፤

“ ‘ከሁለት ዐይነት ነገር የተሠራ ልብስ አትልበስ።

20“ ‘አንድ ሰው ለሌላ ከታፈች ሴት ባሪያ ጋር ግብረ ሥጋ ቢፈጽም፤ ሴቲቱም ያልተዋጀች ወይም ነጻ ያልወጣች ብትሆን ይቀጣል፤ ነገር ግን ሴቲቱ ነጻ ስላልወጣች አይገደሉም። 21 ሰውየውም ለበደል መሥሞዕት የሚሆን አንድ አውራ በግ ወደ መገናኛው ድንኳን ደጃፍ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ያምጣ። 22 ካሁኑም በበደል መሥሞዕቱ አውራ በግ፤ ሰውየው ስለ ሠራው ንጢአት በእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ያስተርስይላታል፤ ንጢአቱም ይቅር ይባልለታል።

23“ ‘ወደ ምድሪቱ ገብታችሁ ማንኛውንም ዐይነት ፍሬ የሚሰጥ ዛፍ በምትተክሉበት ጊዜ፤ ፍሬው ለመብላት የተከለከለ መሆኑን ፅዕቁ፤ ለሦስት ዓመትም የተከለከለ፤ በመሆኑ አይበላ። 24 በአራተኛውም ዓመት ፍሬው ሁሉ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) የተቀደሰ የምስጋና መሥሞዕት ይሆናል። 25 በአምስተኛው ዓመት ግን ፍሬውን ትበላላችሁ፤ በዚህም ሁኔታ ፍሬው ይበላላችኋል፤ እኔ

19፥14 ቀ321
ዘ04111ዘA21181
25፥1736ዘA27፥18
19፥15 ዘ023፥2፥81
ዘA24፥17፥A፥13፥8፥
10132421134፥19፥
ግA24፥23128፥21፥
ግA24፥9፥1፥02፥14
19፥16 ዘ023፥7፥1
ዘA101፥17፥27፥25፥1
ዘ0115፥3፥5፥31፥13፥1
41፥61፥101፥5፥1
A፥C6፥28፥19፥4፥1
ሕዝ22፥9፥12
19፥17ግ፥18፥15፥1
1፥ሐ2፥9
19፥18 ቀ343
ዘፍ4፥23፥ዘ012፥48፥1
20፥16፥መዝ103፥9፥1
ግቴ5፥43፥119፥16፥2
ግቴ39፥ግር12፥43፥1
ሐ3፥10፥27፥1
የሐ13፥34፥ሐሜ
12፥19፥ግA5፥14፥0
ብ10፥30፥1፥0፥28
19፥19 ዘፍ26፥5፥1
ዘA22፥9፥11
19፥20 ዘA22፥23፥
27
19፥21 ዘሌ5፥15
19፥22 ዘሌ5፥15
19፥24 ዘ022፥29
19፥26 ዘፍ9፥4፥1
30፥27ዘ022፥181
2፥ግ17፥17፥1
ሐA4፥25
19፥27 ዘሌ21፥5፥1
ዘA14፥1፥1
2፥ግፍ፥10፥4፥5፥1
ሐC41፥5148፥37፥1
ሕዝ5፥1-5
19፥28 ዘሌ21፥5፥1
ዘA14፥1፥1፥ግ18፥28፥1
ሐC1፥6፥1
41፥5147፥5
19፥29 ዘፍ34፥7፥1
ዘሌ21፥9፥ዘA23፥18
19፥30 ዘ020፥8፥1
ዘሌ26፥2
19፥31 ዘ022፥18፥1
ዘሌ20፥6፥1
1፥ጣ፥28፥7-20፥1
2፥ግ5፥10፥13፥1
2፥ግ12፥6፥23፥24፥1
ሐA8፥19፥19፥31
29፥4347፥12፥65፥4
19፥32 ቀ14፥1
ዘሌ11፥44፥25፥17፥4
1፥ግ12፥8፥A፥የ29፥8፥1
32፥4፥ግA23፥22፥1
ሐፍ5፥12፥1
1፥ጣ፥ፍ5፥1

እግዚአብሔር ስምዳከህ (ሥጦ ሌላውን) ነኝ።
26“ ‘ደም ያለበትን ማንኛውንም ሥጋ አትብሉ፤

“ ‘ጥንቂላ ወይም አስማት አትሥሩ።
27“ ‘የራስ ጠጉራችሁን ዙሪያ አትከርከሙ፤ ጢማችሁንም አሳጥራችሁ አትቀሩ ረጡ።

28“ ‘ለሞተ ሰው ሰውነታችሁን አትገንጩ፤ በሰውነታችሁም ላይ ንቅሳት አታድርጉ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

29“ ‘ምድሪቱ ወደ ግልጽነትና አዘንብላ በርቱሰት እንዳትሞላላ ሴት ልጅህ ጋለሞታ ትሆን ዘንድ አታዋርዳች።

30“ ‘ሰንበታቱን ጠብቁ፤ መቅደሴንም አክብሩ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

31“ ‘እንዳትረከቡባቸው ወደ ሙታን ጠሪ ምች ዘወር አትበሉ፤ መናፍሰት ጠሪዎችንም አትፈልጉ፤ እኔ እግዚአብሔር ስምዳከህ (ሥጦ ሌላውን) ነኝ።

32“ ‘ዕድሜው ለገፋ ተነሥለት፤ ሽማግሌውን አክብር፤ ስምዳከህም (ሥጦ) ፍራ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

33“ ‘መጽተኛ በምድራችሁ ላይ አብሮ አችሁ በሚኖርበት ጊዜ አትበድሉት፤ አብሮአችሁ የሚኖረው መጽተኛ እንደ ገዛ ወገናችሁ ይታይ፤ እንደ ራሳችሁም ወደዱት፤ እናንተም በግብፅ መጽተኞች ነበራችሁና፤ እኔ እግዚአብሔር ስምዳከህ (ሥጦ ሌላውን) ነኝ።

34“ ‘በመስፈሪያ ወይም በሚዛን አታጭ በርብሩ። 35 እውነተኛ መለኪያ፤ እውነተኛ መመዘኛ፤ እውነተኛ የኢፍኖ መስፈሪያ፤ እውነተኛ የኢንግ መስፈሪያ ይኑራችሁ።

36“ ‘ከግብፅ ምድር ያወጣችሁ እኔ እግዚአብሔር ስምዳከህ (ሥጦ ሌላውን) ነኝ። 37“ ‘ሥርዐቱን ሕጌን ሁሉ ጠብቁ፤ ተከተሏቸውም፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።”

19፥34 ቀ1፥ዘ012፥48፥22፥1፥23፥9፥ዘA10፥19፥23፥7፥1 መዝ146፥9
19፥35 ዘA25፥13፥16 19፥36 ዘ012፥17፥1 ዘA25፥13፥15፥1
መፈ፥19፥14፥1፥24፥17፥1፥ግቴ7፥2፥17፥A፥31፥6፥ግA11፥1፥1
20፥10፥1 ሕዝ4፥5፥10፥1፥1 ሆሊ12፥7፥ግቴ6፥11 19፥37 ዘፍ26፥5፥1
2፥ግ17፥37፥1 2፥ግ57፥17፥1 መዝ119፥5፥ሕዝ8፥19
*23 ዕብራይስጥ ያልተገረዘ ያልላ
*36 ሊፍ የደረገ ነገር መስፈሪያ ነው
*36 ሊፍ የፈላጊ ነገር መለኪያ ነው

24፥14-15፥ ግቴ 20፥8 ይመጣ።
19፥17 ወንድምህን ... አትጥላው፤ 1፥ሐ 2፥9፥11፥ 3፥15፥1
4፥20 ይመጣ።
19፥18 ባልንጀራህን እንደ ራሱ ወደድ፤ ይህ ሐሳብ በክርስቶስ (ግቴ 2፥39፥ ግር 12፥33፥1 ሉቃ 10፥27) በአውሎስ (በሮሜ 13፥9፥ ገላ 5፥14) እንዲሁም በያዕቆብ (2፥8) ተጠቅሷል። ወገ አጥባቂ ፈላውያን (የሻማይ ደቀ መዛሙርት) ይህ ትእዛዝ “ጠላትህን ጥላ” የሚለውን የሚያመለክት ስለ መሰላቸው ይህንኑ ሐሳብ ጨርሰውበታል (ግቴ 5፥43)። ኢየሱስ፤ “ጠላቶቻችሁን ወደዱ” በማለት የሰጠው ትእዛዝ የብሉይ ኪዳንን ትምህርት የሚደግፍና (ቀ1 17፥34 ይመጣ) ለዘብ ካለው የፈላውያን አዳም ጋር የሚስማማ ነው። ርክሙደኑ የብላይ አይሁዳዊ መምህር የፈላውያኑን ለዘብተኛ አዳም ሲገልጽ፤ “አንድ ሰው ሊያደርግ የሚፈልገውን (በገና መልካም ነገር ሁሉ ለባልንጀራውም እንዲሁ ሊያደርግለት ይገባል” ብሎአል።

“ባልንጀራ” ነገሩን ማለት ሳይሆን ከእኛ ጋር ገንኙንት ሊኖረው የሚችል ሰው ሁሉ ማለት ነው።
19፥21-22 የበደል መሥሞዕት 5፥14-6፥7፤ እና የ5፥15ን ማብ ይመጣ።
19፥26 ደም ያለበትን ... ሥጋ አትብሉ፤ የ17፥11ን ማብ ይመጣ። አስማት፤ ቀ1 31፥ ዘ0 22፥18፥ ዘዳ 18፥14፥ 1፥ጣ፥28፥9፥1 ሐሳ 47፥12-14 ይመጣ።
19፥27 የራስ ጠጉራችሁን ዙሪያ አትከርከሙ፤ ይህ ትእዛዝ ዛሬም በወገ አጥባቂ አይሁድ ዘንድ ተግባራዊ ይሆናል።
19፥28 የኢሕዛብን ልማድ በመከታተል በሰውነት ላይ ንቅሳት ማድረግ ይደገፍ (የ21፥5ን ማብ ይመጣ።)
19፥34 እናንተም በግብፅ መጽተኞች ክብራችሁና፤ ዘዳ 5፥15 ይመጣ።
19፥35 በሚዛን አታጭበርብሩ፤ መስፈሪያም ሆነ መለኪያ ሚዛን በሌለበት ንብረተ ሰብ ውስጥ የንግድ ልውውጥ በሚደረግበት

ገጠአት የሚያስከትለው ቅጣት

20 እግዚአብሔር (መ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁰እስራኤላውያን እንዲህ በላቸው፡ 'ከልጆቹ አንዱን ለሞሉክ የሚሰጥ ማንኛውም እስራኤላዊ ወይም በእስራኤል የሚኖር መጽተኛ ይገደል፤ እርሱንም የአገሩ ሕዝብ በድንጋይ ይውግረው።' ³ልጁን ለሞሉክ በመስጠት መቅደስን እርከብአልና፤ ቅዱሱን ስሜንም አቃልሎአልና፤ በዚያ ሰው ላይ ጠላት እሆንበታለሁ፤ ከወገኖቼም ለይቼ አጠፋዋለሁ። ⁴የአገሩ ሕዝብ ሰውየው ልጁን ለሞሉክ ሲሰጥ አይተው ቸል ቢሉ፤ ባይገድሉትም፤ ⁵በዚያ ሰውና በቤተ ሰቡ ላይ ጠላት እሆናለሁ፤ እርሱንና ከሞሉክ ጋር በማመንዘር እርሱን የተከተሉትን ሁሉ ከሕዝባቸው መካከል ለይቼ አጠፋቸዋለሁ።

⁶ 'ወደ ሙታን ጠሪዎችና ጠንቋዮች ዘወር በማለት፤ በሚከተላቸውና ከእነርሱም ጋር በሚያመኝገዝ ሰው ላይ ጠላት እሆንበ ታለሁ፤ ከወገኖቼም ለይቼ አጠፋዋለሁ።

⁷ 'ራሳችሁን ቀድሱ፤ ቅዱሳንም ሁኑ፤ እኔ እግዚአብሔር ስሞላካችሁ (መ) ነኝና።' ⁸ሥርዐቱን ጠብቁ፤ አድርጉትም፤ የምቀድሳችሁ እኔ እግዚአብሔር (መ) ነኝ።⁹

⁹ 'አባቱን ወይም እናቱን የሚረግም ማንኛውም ሰው ይገደል፤ አባቱን ወይም እናቱን ረግሞአልና፤ ደሙ በራሱ ላይ ነው።

¹⁰ 'አንድ ሰው ከባልንጀራው ሚስት ጋር ቢያመኝገዝ፤ አመንዘራውና አመንዝራዬቱ ይገደላሉ።

¹¹ 'አንድ ሰው ከአባቱ ሚስት ጋር ግብረ ሥጋ ቢፈጽም አባቱን አዋርዶአል፤ ሰውየውና ሲትዮዋ ይገደሉ፤ ደማቸው በራሳቸው ላይ ነው።

¹² 'አንድ ሰው ከልጁ ሚስት ጋር ግብረ ሥጋ ቢፈጽም፤ ሁለቱም ይገደሉ፤ ነውር አድርገዋልና ደማቸው በራሳቸው ላይ ነው።

¹³ 'አንድ ወንድ ከሴት ጋር ግብረ ሥጋ እንደሚፈጽም ሁሉ ከወንድ ጋር ቢፈጽም፤ ሁለቱም አስጸያፊ ድርጊት ፈጽመዋልና ይገደሉ፤ ደማቸው በራሳቸው ላይ ነው።

20:2 +10:27; ዘፍ26+111; ዘዐ19+121; ዘሌ24+14ዘዮ15+3; 53:61ዘፈ21+211; ሌሌ7+25; 20:3 +5:61; ዘሌ15+3118+21; 23+301ዘገ4+71; 79+11ሌር7+301; ሕዘ5+11; 20:4 ዘፈ17+2-5; 20:6 +3:1; ዘሌ19+31; 20:7 ዘዐ6+21; 20:2129+131+131; ዘሌ11+44+451; ሌሌ1+411ሌጥ1+16; 20:8 ዘፍ26+51; ዘዐ31+131ሕዝ20+12; 20:9 +4:111; ዘዐ20+1212+171; ዘፈ21+20+211; 22+30127+161; ሌሌ2+191; 24መ1+1613+2911; 2123+71; ሌር35+161; ሕዝ18+13122+71; 33+451ዘሌ1+61; 211ወገጥፍ15+41; ግር7+10; 20+10 ዘፍ38+241; ዘዐ20+14121+121; ዘፍ518+221221; ዮሐ8+5; 20+11 +4:91; ዘሌ18+78; 20+12 ዘፍ11+311; 38+16; 20+13 ዘሌ18+22; 20+14 ዘሌ18+171; 21+91ዘሌ18+81; ዘዮ16+391ዘፈ27+2; 31መላ14+1515+6; 20+15 +4:101; ዘዐ22+19; 20+17 ዘፍ17+141; ዘሌ51+118+9; 20+18; ዘሌ15+241ሕዝ18+6; 20+19 ዘሌ18+12; 20+20 +2:211; ዘፍ15+21ዘሌ18+13; 20+21 +4:201; ዘሌ18+161; ግሑ14+41ግር6+18; 20+22 ዘፍ26+51; ዘሌ18+25-28;

¹⁴ 'አንድ ሰው አንዲትን ሴትና እናት ዋን ቢያገባ፤ አድራጎቱ ጸያፍ ነው፤ በመካከላችሁ እንዲህ ዐይነት ርዥሰት እንዳይገኝ ሰውየውና ሲትቹ በእሳት ይቃጠሉ።

¹⁵ 'ማንኛውም ሰው ከእንስሳ ጋር ግብረ ሥጋ ቢፈጽም፤ ይገደል፤ እንስሳዬቱንም ግደሏት።

¹⁶ 'አንዲት ሴት ወደ እንስሳ ቀርባ ግብረ ሥጋ ብትፈጽም፤ ሴቲቱንና እንስሳውን ግደሉ፤ ደማቸው በራሳቸው ላይ ነው።

¹⁷ 'አንድ ሰው የአባቱ ወይም የእናቱ ልጅ የሆነችውን እንቱን አግብቶ ግብረ ሥጋ ቢፈጽም፤ አድራጎቱ አሳፋሪ ነው፤ በሕዝባቸው ፊት ከሕዝባቸው ተለይተው ይጥፋ። ሰውየው እንቱን አዋርዶአልና ይጠየቅበታል።

¹⁸ 'ማንኛውም ሰው በወር አበባዋ ጊዜ ከሴት ጋር ግብረ ሥጋ ቢፈጽም፤ የፈሳሽን ምንጭ ገልጠአልና፤ እርሷም የፈሳሽን ምንጭ ገልጣለችና፤ ሁለቱም ከሕዝባቸው መካከል ተለይተው ይጥፋ።

¹⁹ 'ክሊናትህም ሆነ ከአባትህ እሳት ጋር ግብረ ሥጋ አትፈጽም፤ ይህ የሥጋ ዝምድናን ማቃለል ስለ ሆነ ሁለታችሁም ትጠየቁበታላችሁ።

²⁰ 'ማንኛውም ሰው ከአጎቱ ሚስት ጋር ግብረ ሥጋ ቢፈጽም፤ አጎቱን አዋርዶ አልና ሁለቱም ይጠየቁበታል፤ ያለ ልጅም ይሞታሉ።

²¹ 'ማንኛውም ሰው የወንድሙን ሚስት ቢያገባ አድራጎቱ ርዥሰት ነው፤ ወንድሙን አዋርዶአልና፤ ያለ ልጅም ይቀራሉ።

²² 'አንድትናሩባት እናገተን የማስገባባት ምድር እንዳትተፋችሁ ሥርዐቱንና ሕጌን ጠብቁ፤ አድርጉም። ²³ከፊታችሁ የማሳድዳቸውን አሕዛብ ልማድ አትከተሉ፤ እነዚህን ሁሉ በማድረጋቸው ተጸያፍኋቸው።

20:23 ዘሌ18+3: 24:25

*2 ወይም የሚጠግ እንዲሁም + 3:4 ይመ *8 ወይም ቅፋስ አድርጎ የምለችሁ

ጊዜ ማጥቀርበር የተለመደ ነው (ዘጸ 25+13-16፤ ምሳ 11+11 16+11፤ 20+10፤ 23 ይመ)።

20:1-27፤ በምዕራፍ 18 ላይ ከተዘረዘረው ገጠአት በአብዛኛው በምዕራፍ 20 ላይ እንደገና ተጠቅሟል፤ እዚህ ላይ የተጠቀሰው የእስራኤል ግን፤ የሞት ቅጣት እንደሚያስከትል ተገልጿል። ገጠራኤል አምላክ ቀናተኛ አምላክ በመሆኑ ከእርሱ በቀር ሌሎች አምላኮች እንዲመለከቱ ፈጽሞ አይፈልግም (የዘፀ 20:5 ግብ ይመ)፤ ከሕዝቡ የሚሻውም ሕዝቡ እርሱን ብቻ እንዲያመልከው ነው (ዘፀ 20:3 ይመ)። የ18+1-20:27ን ማብ ይመ።

20:2-5 ሞሉክ፤ የ18+21 ማብ ይመ።

20:3 ከወገኖቼም ለይቼ አጠፋዋለሁ፤ የ7+20ን ማብ ይመ።

20:5 በማመንዘር እርሱን የተከተሉትን ቀ 6፤ 17+7 ይመ። እንዲሁም የዘፀ 34:15ን ማብ ይመ።

20:6 ሙታን ጠሪዎችና ጠንቋዮች፤ የሙታን ጠሪዎችን ምክር መጠየቅ ከሙታን ጠሪዎች ገጠአት የሚያንስ አይደለም

(ቀ 27)። ዘጸ 18+10-11 ይመ። ምክር ሊጠየቅ የሚገባው እግዚአብሔር ብቻ ነው፤ የሚጠየቀውም በካህን ወይም በነቢይ አማካይነት ነው።

20:7 ቅዱሳንም ሁኑ፤ የ11+14 ማብ ይመ።

20:8 የምቀድሳችሁ እኔ፤ ይህ ሐረግና 'እኔ (አምላካችሁ) እግዚአብሔር ነኝ' የሚለው አገላለጽ የምዕራፍ 18-26 ዐይነተኛ መለያ ናቸው።

20:9፤ በዘጸ 21+20-21 ላይ እልክኛና ዐመፀኛ ልጅ ከሚደርስበት ቅጣት ጋር ያገጽጽ።

20:10፤ 18+20 ይመ።

20:12፤ 18+15 ይመ።

20:13 አስጸያፊ፤ የ7+21ን ማብ ይመ።

20:15-16፤ 18+23 ይመ።

20:18፤ 18+19 ይመ።

20:20፤ 18+ 14 ይመ።

20:21፤ 18+16 እና ማብ ይመ።

24 እናንተ ግን፣ “ምድራቸውን ትወርሳላችሁ፡፡ ማርና ወተት የምታፈሰውን አገር ርስት እድርጌ እስጣችኋለሁ” አልኧችሁ፡፡ ከእነሱ ዛብ የለዩኋችሁ እኔ እግዚአብሔር ለምሳካችሁ (ሥጦ ሌላኦም) ነኝ፡፡

25 “ንጹሕ በሆኑትና ንጹሕ ባልሆኑት እንሰሳት እንዲሁም ንጹሕ በሆኑትና ንጹሕ ባልሆኑት ወርቅ መካከል ልዩነት አድርጉ፡፡ ርስቱ ነው ብዬ በለሁት በማንኛውም እንሰሳ ወይም ወፍ ወይም በምድር ላይ በሚንቀሳቀስ በማንኛውም ነገር ራሳችሁን አታርክሱ፡፡” 26 እናንተ ለእኔ ቅዱሳን ትሆኑልኛላችሁ፡፡ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ቅዱስ ነኝና፤ የኔ ትሆኑ ዘንድ ከእሳብ መካከል ለይቻችኋለሁ፡፡

27 “ከመካከላችሁ ሙታን ጠሪ ወይም መናፍሰት ጠሪ የሆነ ማንኛውም ወንድ ወይም ሴት ይገደል፤ በድንጋይም ይወገና፤ ደማቸው በራሳቸው ላይ ነው፡፡”

ለካህናት የተሰጠ መመሪያ

21 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፡ “ለካህናቱ ለእርን ልጆች ንገራቸው፤ እንዲሁም በላቸው፤ ማንኛውም ሰው ከዘመዶቹ መካከል ስለ ሞተው ሰው ራሱን አያርክስ፡፡ ንገር ግን የቅርብ ዘመዶቹ ስለሆኑት እናቱን አባቱን ወንድ ልጁ፤ ሴት ልጁ፤ ወይም ወንድሙን 3 እንዲሁም ባለማግባቱ ከእርሱ ጋር ስለ ምትኖር እንቱ ራሱን ሊያረክስ ይችላል፡፡ “ከእርሱ ጋር በጋብቻ ለሚዛመዱት” ግን ራሱን አያርክስ፡፡

34 “ካህናት ዐናታቸውን አይላጩ፤ የጦ ማቸውን ዙሪያ አይላጩ፤ ሰውነታቸውንም አይገኙ፤ 6 ስለሚሰጡት (ሌላኦም) የተቀደሱ ይሁኑ፤ የሕይወታቸውንም (ሌላኦም) ስም አያርክሱ፡፡ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) በእሳት የሚቀርበውን መሥዋዕት የሕምሳካቸውን (ሌላኦም) ምግብ ስለሚያቀርቡ ቅዱሳን ይሁኑ፡፡

7 “ካህናት በዝሙት የረከሱትንም ሆነ ከባሉቻቸው የተፋቱትን ሴቶች አያግቡ፤ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) የተቀደሱ ናቸውና፡፡ 8 የሕምሳካቸውን (ሌላኦም) ምግብ ለማያቀርብ ነውና ቀድሰው፤ እኔ የምቀድሳችሁ፤ እግዚአብሔር (ሥጦ) ቅዱስ ነኝና ቅዱስ ይሁንላችሁ፡፡

20፥24 ዘፀ3፥81
33፥16፤ዘግ14፥81
16፥14
20፥25 ዘሌ10፥10፤
ዘዳ14፥3-21
ሌሳ10፥14
20፥26 ሉ8፥1
ዘፀ33፥16፤ዘሌ19፥21
ዘዳ14፥21፤ሉ1፥24፤19
21፥19፤221
መዘፃ፥3
20፥27 ሉ2፥1
ዘፀ21፥181
ዘሌ19፥31፤24፥14
21፥1 ሉ11፥1
ዘፀ28፥1፤ዘሌ14፥5
5፥31፤33፤ዘግ5፥21
6፥61፤19፤11፤13፤19
21፥2 ሉ11
21፥3 ዘግ6፥6
21፥5 ዘሌ13፥40፤
19፥28፤ሉር7፥29፤
16፥61፤ዘሌ11፥1
44፥20
21፥6 ሉ8፥17፤
22፤ዘፀ19፥221
ዘሌ31፥11፤10፥31፤8፥
21፥22፤25፤10፤8፥28
21፥7 ሉ13፥14፤
ሉግግ፥22
21፥8 ሉ6፥1
ዘፀ31፥13፤ዘሌ3፥11

21፥9 ዘፍ38፥241
ዘሌ19፥29
21፥10 ዘፀ29፥71
ዘሌ8፥9፥131
10፥61፤16፥4
21፥11 ሉ2፥1
ዘሌ19፥28፤ዘሌ5፥21
6፥61፤9፥11፤1፥13፤
14፥13፤19
21፥12 ዘፀ25፥81
28፥41
21፥13 ሉግግ፥44፥22
21፥17 ሉ6፥18፥
21፥23
21፥18 ዘሌ19፥141
22፥19፥251
2፥4፥4፥419፥31
19፥26
21፥20 ዘሌ22፥241
ዘፀ23፥11፤ሉ፥56፥3
21፥21 ሉ17፥1
ዘሌ3፥11፤22፥19
21፥22 1ቀር9፥13
21፥23 ሉ17፥1
ዘፀ25፥81፤ዘሌ20፥8

9 “የካህን ሴት ልጅ ዝሙት ዐዳሪ ሆና ራሷን ብታረክስ፤ አባቷን ታዋርዳለች፤ በእሳት ትቃጠል፡፡

10 “ከወንድሞቹ መካከል ተለይቶ በራሱ ላይ ዘይት የፈሰሰበትና የክህነት ልብስ እንዲለብስ የተቀየው ካህን የራሱ ጠጉሩን አይንጭ፤ ወይም ልብሱን አይቅደድ፡፡ 11 እስከሬን ወዳለበት ስፍራ አይግባ፤ ስለ አባቱም ሆነ ስለ እናቱ ራሱን አያርክስ፡፡ 12 የተቀደሰበት የሕምሳካ (ሌላኦም) የቅባት ዘይት በላዩ ስለ ሆነ የሕምሳካ (ሌላኦም) መቅደስ ትቶ በመሄድ መቅደሱን አያርክስ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ፡፡

13 “ካህኑ የሚያገባት ሴት ድንግል ትሁን፡፡ 14 ባል የሞተባትን፤ የተፋታችውን ወይም በዝሙት ዐዳሪነት የረከሰችውን ሴት አያግባ፤ ነገር ግን ከወንዶቹ መካከል ድንግሊቱን ያግባ፡፡ 15 በወንዶቹ መካከል ዘፋን አያርክስ፤ እርሱን የምቀድሰው፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ፡፡”

16 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፡ 17 “እርንን እንዲህ በለው፤ “በሚቀጥሉት ትውልዶች ከዘርህ እንከን ያለበት ማንኛውም ሰው የሕምሳካ (ሌላኦም) ምግብ ይሠዋ ዘንድ አይቅረብ፡፡ 18 ሰውር ወይም አንካሳ፤ የፊቱ ገጽታ ወይም የሰውነቱ ቅርጽ የተበላሸ ማንኛውም የአካል ጉድለት ያለበት ሰው አይቅረብ፡፡ 19 እንዲሁም እግሩ ወይም እጁ ሽባ የሆነ፤ 20 ጉባዛ ወይም ድንክ፤ ማንኛውም ዐይነት የዐይን እንከን ያለበት፤ የሚያገኝ ቀጥላል ወይም እከክ ያለ በት ወይም ጃንደረባ አይቅረብ፡፡ 21 ከካህኑ ከእርን ዘር ማንኛውም ዐይነት የአካል ጉድለት ያለበት ሰው ለእግዚአብሔር (ሥጦ) በእሳት የሚቀርብ መሥዋዕት ሊያቀርብ አይደለም፤ እንከን ያለበት ስለሆነ፤ የሕምሳካ (ሌላኦም) ምግብ ለማቅረብ አይደለም፡፡ 22 እርሱም የተቀደሰውንና እጅግ ቅዱስ የሆነውን የሕምሳካ (ሌላኦም) ምግብ ይብላ፡፡ 23 ነገር ግን እንከን ያለበት ስለሆነ መቅደሱን እንዲያረክስ ወደ መጋረጃው አይቅረብ ወይም ወደ

*26 ወይም ለእኔ ቅዱሳን ትሆኑልኛላችሁ
*4 ወይም እጅ ለጽፋ በእኔ ሙከራ ራሱን አያርክስ፡፡
*8 ወይም ቅዱስ ለድርጉ የሚለገግ እኔ እግዚአብሔር፡፡
*10 ወይም ጠጉሩን አይታፍ፡፡
*15 ወይም ቅዱስ ለድርጉ የሚለገግ

20፥24 ግርና ወተት የምታፈሰውን አገር፤ ዘፀ3፥81፤ በእሳት ዙጉልቀና በእሳት ዘዳግም ውስጥ ተደጋግሞ የሚገኝ አገላለጽ ነው (ዘፀ 3፥8 እና ግብ እንዲሁም ሉሱ 5፥5፤ ሉር 11፥5፤ 32፤ 221 ሕዝ 20፥6፤5 ይመጣ፡፡
20፥251 ግ 11 እና ግብ ይመጣ፡፡
20፥271 የሉ 6ን ግብ ይመጣ፡፡
21፥1-22፥33 ካህናት እንዴት ዐይነት ሕይወት መኖር እንዳለባቸው፤ በተለይም በሥርዐቱ መሠረት ከሚያረክሱ ነገሮች እንዴት መራቅ እንደሚገባቸው መመሪያ የሚሰጥ ክፍል ነው፡፡
21፥1 ከ ... መካከል ስለ ሞተው፤ ሌላ መንኮት (ዘግ 19፥11) ወይም በሞተ ሰው ሴት ውስጥ መግባት (ዘግ 19፥14) ያረክሳል፡፡ እንደ ካህን የቀርብ ዘመዶች ሌላ ካልሆነ በቀር የሌላ የማንኛውም ሰው ሌላ መንኮት የለበትም (ሉ 2-3)፤ ሌሊት ካህናት የሌሉት ሰዎችን ቀርቶ የቀርብ ዘመዶቻቸውን

ሌላ እንኳ መንኮት አይፈቀድላቸውም (ሉ 11-12)፡፡
21፥5 ሰውነታቸውንም አይገኙ፤ ሰውነትን በስለት መተልታልና መቆራረጥ በእሳብ ዘንድ የተለመደ የሕዘን መግለጫ ሲሆን፤ ይህን የሚያደርጉት የአግልጋታቸውን ትኩረት ለመሳብ ነበር (1፥7 18፥28 ይመጣ፡፡ የእስራኤል እምነት ግን ይህን ለመሳሰለው ዐንጉል ልማድ ስፍራ የለውም (ለምሳሌ ሉ 1-4፤ ዘፍ 5፥24፤ 2፥4፤ 12፥231 ፅብ 11፥19 ይመጣ፡፡
21፥8 እኔ ... ቅዱስ ነኝና፤ የ11፥44 ግብ ይመጣ፡፡
21፥91 ዘፍ 38፥24 እና ግብ ይመጣ፡፡
21፥11-121 የሉ 1ን ግብ ይመጣ፡፡
21፥17 እንከን ለመሥዋዕት መቅደር በሆነ እንሰሳ የአካል ጉድለት ለገንብ እንደሚገባ ሁሉ፤ ካህናትም የክርስቶስን ፍጹምነት መስጠል ይጠበቅላቸው ነበር (ፅብ 9፥13-14)፡፡
21፥23 መጋረጃው በቅድስትና በቅድስት ቅዱሳኑ መካከል

መሠዊያው አይጠጋ፤ የምቀድሳቸው እኔ እግዚአብሔር (ሥጢ) ነኝ።”

²⁴ሙሴም ይህን ለአሮን፤ ለልጆቹና ለእስራኤላውያን ሁሉ ነገራቸው።

22 እግዚአብሔር (ሥጢ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁴እስራኤላውያን ቀድሰው ለእኔ የለዩትን ቅዱስ መሥዋዕት በአክብሮት ባለመያዝ፤ ቅዱስ ስሜን እንዳያረክቡ ለአሮንና ለልጆቹ ንገራቸው፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጢ) ነኝ።

³⁰እንዲሁም በላቸው፤ ‘በሚቀጥሉት ትውልዶች ከዘርህ በሥርዐቱ መሠረት ንጹሕ ያልሆነ ማንኛውም ሰው፤ እስራኤላውያንን ለእግዚአብሔር (ሥጢ) ለይተው ወዳቀረቡት ቅዱስ መሥዋዕት ቢቀርብ ያ ሰው ከፊቴ ይወገድ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጢ) ነኝ።

⁴⁰‘ከአሮን ዘር ተላላፊ የቂዳ በሽታኳ ያለበት ወይም ከሰውነቱ ፈሳሽ ነገር የሚወጣው ማንኛውም ሰው እስኪነጻ ድረስ ቅዱሱን መሥዋዕት አይብላ፤ እንዲሁም በእስከሬን የረከሰውን ነገር ወይም የዘር ፈሳሽ ያለበትን ሰው ቢነካ፤ ⁵⁰ወይም በደረቱ የሚሳብ የሚያረክስ ነገርን ወይም የሚያረክስ ማንኛውንም ሰው ቢነካ፤ የቱንም ዐይነት ርኩሶት ቢሆን፤ ‘እንዲህ ያለውን ማንኛውንም ነገር የሚነካ እስከ ማታ ድረስ ርኩሶ ይሆናል፤ ሰውነቱንም በውሃ ካልታጠበ፤ ለእግዚአብሔር የተቀደሰውን መሥዋዕት አይብላ፤ ⁷⁰ሐይ በም ትጠልቅበት ጊዜ ንጹሕ ይሆናል፤ ከዚያም በኋላ የተቀደሰውን መሥዋዕት መብላት ይችላል፤ ምግቡ ነውና። ⁸⁰እንዳይረከስ ማን ይውንም ሞቶ የተገኘውን ወይም አውሬ የዘነጠለውን አይብላ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጢ) ነኝ።

⁹⁰‘ካህናት ትእዛዛቴን በመናቅ በደለኛ እንዳይሆኑና እንዳይሞቱ ይጠበቅቸው፤ የምቀድሳቸውን እኔ እግዚአብሔር (ሥጢ) ነኝ።

¹⁰⁰‘ከካህን ቤተሰብ በቀር የካህኑ እንግዳም ሆነ ቅጥር ሠራተኛ የተቀደሰውን መሥዋዕት አይብላ። ¹¹⁰ነገር ግን ካህኑ በገንዘብ የዝግጠ ወይም በቤቱ የተወለደ ባሪያ ቢኖረው፤ ያ ባሪያ ከካህኑ ድርሻ መብላት ይችላል። ¹²⁰የካህን ልጅ፤ ካህን ያልሆነ ሌላ ሰው ካገባችኑ ከተቀደሰው መሥዋዕት መብላት አትችሉም። ¹³⁰ይሁን እንጂ የካህኑ ልጅ ባለ ቢሞት ወይም ብትፋታ፤ ልጆቹም ባይኖሩዋትና እንደ

22፥2 ዘ020471
ዘሌ19፥18፤ዘ44፥81
ጥ፩5፥33
22፥3 ዘሌ7፥20፤
21ዘጥ፥19፥13፤
ዕዘ8፥28
22፥4 ዘሌ15፥2-
15፥11፤24-28፥39
22፥5 ዘሌ11፥24-
28፥43፤15፥7
22፥6 ዘሌ11፥24፤
14፥8፤ከፊ፡2፤13
22፥7 ዘጥ፥18፥11
22፥8 ዘ022፥31፤
ዘሌ11፥39፥40፥44፤
22፥9 ሐ16፤
ዘ028፥38፥43፤
ዘሌ8፥35፤20፥81
22፥10 ሐ13፤
ዘ012፥45፤29፥33
22፥11 ዘፍ17፥13፤
ዘ012፥44

22፥14 ዘሌ4፥2፤
5፥15
22፥15 ዘሌ19፥8፤
ዘጥ፥8፥32
22፥16 ሐ9፤
ዘ028፥38፤
ዘሌ20፥8፤
ዘጥ፥18፥11
22፥18 ሐ21፤
ዘፍ28፥20፤ዘሌ1፥2፤
7፥16፤ዘጥ፥15፥8፤16፤
19፤10፤ኢሰ8፥33፤
መዝ22፥25፤176፥11፤
116፥18፤
22፥19 ዘሌ14፥2፤3፤
21፥18-21፤
ዘጥ፥28፥11፤
ዘሌ15፥21፤
22፥20 ዘ028፥38፤
ዘሌ14፥3፤ዘሌ15፥21፤
7፥1፤ኢዘ43፥23፤
45፥18፤46፥6፤
ጥሌ18፥10፤49፥14፤
1፤ኢጥ1፥19፤
22፥21 ዘ012፥5፤
32፥5፤ዘሌ1፥21፤3፤6፤
7፥16፤ኢዘ4፥5፤
ጥሌ1፥14

ልጅነት ጊዜዋ በአባቷ ቤት ለመኖር ብትመለስ፤ ከአባቷ ድርሻ መብላት ትችላለች፤ ያልተፈቀደለት ሰው ግን ከተቀደሰው መሥዋዕት መብላት አይችልም።

¹⁴⁰‘ማንኛውም ሰው ባለማወቅ የተቀደሰውን መሥዋዕት ቢባላ፤ የመሥዋዕቱን አንድ አምስተኛ ጨምሮ ለካህኑ ይተካ። ¹⁵እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር (ሥጢ) የሚያቀርቡትን የተቀደሰ መሥዋዕት ካህናቱ አያርክሱት። ¹⁶ይህንን የተቀደሰ መሥዋዕት እንዲበሉና ቅጣት የሚያስከትል በደል እንዳፈጽሙ አያድርጉ፤ የምቀድሳቸው እኔ እግዚአብሔር (ሥጢ) ነኝ።

ለእግዚአብሔር መቅረብ የማይዝው መሥዋዕት

¹⁷እግዚአብሔር (ሥጢ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ¹⁸⁰‘ለአሮን፤ ለልጆቹና ለእስራኤላውያን በሙሉ እንዲህ ብለህ ተናገር፤ ‘ከአናንተ ማንኛውም እስራኤላዊ ወይም በእስራኤል የሚኖር መጽተኛ ስእለት ለመፈጸም ወይም የበጎ ፈቃድ ስጦታ ለማበርከት ለእግዚአብሔር (ሥጢ) የሚቃጠል መሥዋዕት የሚያቀርብ ቢሆን፤ ¹⁹⁰መሥዋዕታችሁ ተቀባይነት እንዲኖረው ከላም ወገን ወይም ከበጎች ወይም ከፍየሎች እንከን የሌለበትን ተባቦት ያቅርብ። ²⁰⁰እንከን ያለበትን ማንኛውንም ነገር አታቅርቡ፤ መሥዋዕታችሁ ተቀባይነት አይኖረውምና። ²¹⁰ማንኛውም ሰው ስእለት ለመፈጸም ወይም የበጎ ፈቃድ ስጦታ ለማበርከት ከላም ወይም ከበጎ ወይም ከፍየሎች መንጋ ለእግዚአብሔር (ሥጢ) የነገረት መሥዋዕትም ሲያቀርብ፤ ተቀባይነት ይኖረው ዘንድ ፍጹም የሆነውንና ነውር የሌለበትን ያቅርብ። ²²⁰ወርድ ወይም ሰባራ ወይም ጉን ድሽ ወይም ማንኛውንም ዐይነት እከከ ወይም ቋቀቶ ወይም የሚመግል ቀብል ያለበትን እንስሳ ለእግዚአብሔር (ሥጢ) አታቅርቡ፤ ከነዚህ መካከል የትኛውንም በመሠዊያው ላይ በእሳት የሚቃጠል መሥዋዕት አድርጋችሁ ለእግዚአብሔር (ሥጢ) አታቅርቡ። ²³⁰አካለ ከመጠን በላይ የረዘመን ወይም ያጠረን በሬ ወይም በግ የበጎ ፈቃድ ስጦታ አድርጋችሁ ማቅረብ ትችላላችሁ፤ ይሁን እንጂ ስእለት ለመፈጸም

¹⁴²³ ወይም ቅዱስ አድርጎ የምለያቸው
¹⁴ ላባቸው ልማት ይባላል፤ የብራይስጡ ቃል ለምት ብቻ ላይሆን ከቆላ ጋር የተያያዘ በሽታን ያመለክታል
¹⁵ ወይም ቅዱስ አድርጎ የምለያቸው እንዲሁም ሐ 16 ይመጣ።
²¹ በትውሊት የለላም መሥዋዕት ይባላል
²³ የብራይስጡ ቃል ተባቦትና እንስሳት ሊያጠቃልል ይችላል

ያለው መጋረጃ ነው (ዘ0 26፥33 ይመጣ።
22፥3 ከፊቴ ይወገድ፤ የሚወገደው ለአምላክ ከተሰበሰበው ማግሰረብ ነው።
22፥4፡ 13፥1-46 እንደዚሁም የ13፥45-46፤ የ15፥1-18ን ማግ ይመጣ፤ 21፥11 ይመጣ።
22፥5፡ 11፥29-31 ይመጣ።
22፥8፤ 17፥15 እና ማግ ይመጣ።
22፥9፤ በደለኛ እንዳይሆኑና እንዳይሞቱ፤ ቅድሳናን አስመልክቶ ለካህናቱና ለሐዝቡ የተሰጠው መመሪያ እንደ ዐ ይነት ነው፤ ይሁን እንጂ ካህናቱ ከባድ ጎላፊነት ያለባቸው
በመሆኑ፤ በእነርሱ ላይ የሚደርሰው ቅጣት እጅግ የመረረ ነው።
ይህን ሁኔታ ከናጽብና ከእቢሁ (10፥1-3) እንዲሁም በሚልክየስ ዘመን ከከበሩት ለምነት አልባ ካህናት (ሚል 1፥6-2፥9) ጋር ያነጻጽር።
የምቀድሳቸውን የ11፥44ን ማግ ይመጣ።
22፥14 አንድ አምስተኛ ጨምሮ ለካህኑ ይተካ፤ ከ5፥16 ጋር ያነጻጽሩ።
22፥16 የምቀድሳቸውን የ11፥44ን ማግ ይመጣ።
22፥18 የሚቃጠል መሥዋዕት፤ የ1፥3ን ማግ ይመጣ።
22፥20-22፤ ሚል 1፥8 ይመጣ።
22፥21 የነገረት የለላም መሥዋዕት፤ የ3፥1ን ማግ ይመጣ።

ተቀባይነት አይኖረውም፤ ፳ካባለዘሩ የተቀጠቀጠ ወይም የተኩሳሽ፣ የተሰነጠቀ ወይም የተቋረጠ ማንኛውንም እንስሳ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) አታቅርቡ፤ እነዚህንም በምድራችሁ አትሠው። ፳እንደዚህ ያሉትን እንስሳት ከባዕዳን በመቀበል በሰሞላካችሁ (አሌሃም) ምግብ አድርጋችሁ አታቅርቡ፤ ነውር ስላለባቸው ፍጹም አይደለምና ተቀባይነት አይኖራቸውም።”

²⁶ እግዚአብሔር (ሥጤ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁷“ጥጃ ወይም የበግ ግልገል ወይም የፍየል ግልገል በሚወለድበት ጊዜ ሰባት ቀን ከእናቱ ጋር ይቈደ፤ ከስምንተኛው ቀን ጀምሮ ግን ተቀባይነት ያለው ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ መሥዋዕት ይሆናል። ፳ላምን ከጥጃቸው በግንም ከግልገል ጋር በአንድ ቀን አትረዱ።

²⁹“ለእግዚአብሔር (ሥጤ) የምስጋና መሥዋዕት በምታቀርቡበት ጊዜ፣ መሥዋዕታችሁ ተቀባይነት እንዲኖረው አድርጋችሁ አቅርቡት። ³⁰መሥዋዕቱ በዚያኑ ዕለት ይበሳ፤ ለሚቀጥለውም ቀን አታሳድሩ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጤ) ነኝ።

³¹“ትእዛዌን ጠብቁ፤ አድርጓቸውም፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጤ) ነኝ። ³²ቅዱሱን ስሜን አታርክሱ፤ እኔ ቅዱስ መሆኔ በእስራኤላውያን ዘንድ ይታወቅ፤ የምቀድሳችሁ።” እኔ እግዚአብሔር (ሥጤ) ነኝ። ³³እምሳካችሁ (አሌሃም) እሆን ዘንድ ከግብፅ ምድር ያወጣ ጳጳሱ እኔ እግዚአብሔር (ሥጤ) ነኝ።

23 እግዚአብሔር (ሥጤ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁴“ለእስራኤላውያን እንዲህ ብለህ ተናገር፤ ‘የተቀደሱ ገብኢዎች ብላችሁ የምትዋጁቸው የተመረጡ የእግዚአብሔር (ሥጤ) በዓላት እነዚህ ናቸው፤

ሰንበት

³⁴ ‘ሥራ የምትሠሩበት ስድስት ቀን አላችሁ፤ ሰባተኛው ቀን ግን የዕረፍት ሰንበት፤ የተቀደሰ ገብኢ ዕለት ነው። የእግ

22+24 ዘላ21+20
22+25 ዘላ21+61
1+31 3+11ዘላ19+2
22+27 ዘላ22+301
28+38ዘላ1+31
22+28 ዘላ22+67
22+29 ዘላ7+12
22+30 ዘላ7+151
11+44
22+31 ዘላ22+311
ዘላ4+2+401
መዘ105+451
22+32 ዘላ10+31
18+2120+8
22+33 ዘላ17+71
ዘላ6+61
23+2 4+4+21፤
27-37+441
ዘላ29+301
ሐዘ44+241
4+421+61
23+3 4+7+21፤
35ዘላ20+9+101
ዘላ28+61ዕብ4+9፤
101

ዚአብሔር (ሥጤ) ሰንበት ስለ ሆነ፤ በምትኖሩበት ስፍራ ሁሉ ምንም ዐይነት ሥራ አትሥሩበት።
የፋሲካና የቂጣ በዓል
23+4-8 ተን ምብ ዘላ 12+14-201 ዘላ 28+16-251 ዘላ 16+1-8
“የተመረጡ የእግዚአብሔር (ሥጤ) በዓላት ብላችሁ በተወሰኑቸው ጊዜያት የምታውጁቸው የተቀደሱ ገብኢዎች እነዚህ ናቸው፤ የምጀመሪያው ወር በገባ በዐሥራ አራተኛው ቀን ምሽት የእግዚአብሔር (ሥጤ) ፋሲካ በዓል ይጀመራል። ‘በዚያው ወር በዐሥራ አምስተኛው ቀን የእግዚአብሔር (ሥጤ) የቂጣ በዓል ይጀመራል፤ ሰባት ቀንም ያለ እርሾ የተጋገረ ቂጣ ትበላላችሁ። ገበመጀመሪያው ቀን የተቀደሰ ገብኢ አድርጉ፤ የዕለት ተግባራችሁንም አታከናውኑ። ሰባት ቀን በእሳት የሚቃጠል መሥዋዕት ለእግዚአብሔር (ሥጤ) አቅርቡ፤ በሰባተኛው ቀን የተቀደሰ ገብኢ አድርጉ፤ በዚያ ዕለት የተለመደ ተግባራችሁን አታከናውኑ።”

የበኩራት ስጦታ በዓል
እግዚአብሔር (ሥጤ) ሙሴን እንዲህ አለው፤
¹⁰“ለእስራኤላውያን እንዲህ ብለህ ተናገር፤ ‘እኔ ወደምስላችሁ ምድር ገብታችሁ መከር በምትሰበሰቡበት ጊዜ ከሰበሰባችሁት እህል የምጀመሪያውን ነጻ ለክህኑ አቅርቡ፤ ነጻው ተቀባይነት እንዲያገኝላችሁም በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ይወዝውዘው፤ ክህኑ ነጻውን የሚወዝውዘው በሰንበት ቀን ማግሥት ነው። ¹²ነጻውን በምትወዝውዘበት ቀን እንከን የሌለበትን የአንድ ዓመት ተባዕት የበግ ጠቦት የሚቃጠል መሥዋዕት እንዲሆን ለእግዚአብሔር (ሥጤ) አቅርቡ፤ ¹³ከዚህም ጋር ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ ሽታውም ደስ የሚያሰኝ እንዲሆን ሁለት ዐሥረኛ የኢፍ መስፈሪያ በዘይት

⁵³² ወይም የደረሰላችሁ
⁵³² ወይም የደረሰላችሁ
⁵¹³ 4.5 ሊትር ገደግ ይሆናል፤ እንዲሁም ሐ17 ይመ

23+12 ሳይ ሰንበት ከዓመታዊ በዓላት ጋር ግንኙነት እንዳለው ተጠቅሷል። የበሰንበቱ ሌሊቱ ሁለት የበግ ጠቦቶች ተጨማሪ የሚቃጠል መሥዋዕት ሆነው ይቀርቡ ነበር። (ዘላ 28+9-10)።
²³⁺⁵ ፋሲካ የዘላ 12+11-14+21 ማብ ይመ። የምጀመሪያው የበግ የዘላ 12+23 ማብ ይመ።፤ እስራኤላውያን ወራትን አስመልክቶ ሦስት ዐይነት የአጠራር የመገደድ አላቸው። አንደኛው ዐይነት አቋጣጠር (እዚህ ላይና ሐ4 24 እንደተመለከተው) የምጀመሪያው ወር፣ ሁለተኛው ወር፣ ሦስተኛው ወር፣ ወዘተ እያሉ ወርቹን በመደዳ መጥራት ነው። ሁለተኛው ወር፣ የአቋጣጠር ዐይነት ደግሞ ከዓናውያን የሚጠቀሙበትን የወር አቋጣጠር (ለምሳሌ አቢብ፣ ቡል፣ ወዘተ) መሠረት ያደረገ ሲሆን ከእነዚህ የወር ስሞች ውስጥ አሁን የሚታወቁት አራቱ ብቻ ናቸው። ሦስተኛው ዐይነት አቋጣጠር ባቢሎናውያን የሚጠቀሙበትን የወር አቋጣጠር (ኒሳን፣ አዳር፣ ቴሽር፣ ኪሊሊ፣ ወዘተ) መሠረት ያደረገ ሲሆን እነዚህ የወር ስሞች ተጠቅሰው የሚገኙት በምርኮ ጊዜና ከምርኮ በኋላ በተጻፉት መጻሕፍት ውስጥ ብቻ ነው።
²³⁺⁶ የቂጣ በዓል የዘላ 23+15 ማብ ይመ።፤ በዓሉ በሚከሰርበት ጊዜ ከገብሱ አከምሮ የምጀመሪያው ነጻ ይቀርብ ነበር (ሐ10-11)።

22+24 የተቀጠቀጠ ወይም የተኩሳሽ የተሰነጠቀ ወይም የተቋረጠ፤ የተኩሳሽ እንስሳት መሥዋዕት ሆነው ቢቀርቡ ተቀባይነት አይኖራቸውም።
²²⁺²⁸ ይህ ሕግ የወጣው ምናልባት ከሰብአዊ ርኅራኄ የተነሣ (ሐ 27 ይመ) ወይም ከተፈጥሮ ሕግ የተነሣ ሳይሆን አይቀርም፤ እናቱን ሌላ ዘር እንድትተካ ከተገልገሉ፣ ጋር መሥዋዕት ሆና መቅረብ የለባትም (ዘላ 22+6-7 ይመ)። ወይም ደግሞ ይህ ሕግ የወጣው ምናልባት በውል የማይታወቅ አረማዊ ልማድን ለመከላከል ሲባል ሊሆን ይችላል (የዘላ 23+19 ማብ ይመ)።

²²⁺³⁰ በዚያኑ ዕለት፤ ይህ ሕግ ለፋሲካ በዓል በሚታረደው እንስሳም ሳይ ተፈጻሚ ይሆናል (ዘላ 34+25) ይሁን እንጂ የጎብረት መሥዋዕቱ ግን ሊኖርና በማግስቱ ሊባል ይችላል (7+16)።

²²⁺³² የተመረጡት የእግዚአብሔር በዓላት ዘላ 23+14-17 እና ማብ ይመ፤ 34+18-25፤ ዘላ 28-29፤ ዘላ 16+1-17 ይመ።፤ በዘላውኋቶ የሚገኘው ተጓዳኝ ሐሳብ (ከዘለዋውያን ጋር በጣም የሚመሳሰለው) በእያንዳንዱ በዓል ሳይ የሚቀርበውን የመሥዋዕት ዐይነት አንድ ባንድ ዘርዘር ይሆናል።
²³⁺³ ሰንበት፤ የዘላ 16+23፤ 20+9-10 ማብ ይመ።፤ በዘላ

የተለወጠ የላመ ዱቄት ለእህል ቀርባባን፤ አንድ አራተኛ የእግ መስፈሪያ የወይን ጠጅ ለመጣቱ ቀርባባን አቅርቦ።¹⁴ ስጦታውን ስለሚሳካችሁ (ኢሉሂም) እስከምታቀርቡበት እስከዚያ ቀን ድረስ እንጀራም ቢሆን፤ ቁሎ ወይም እሸት አትብሉ፤ ይህም በምትኖሩበት ስፍራ ሁሉ ለሚመጡት ትውልዶች የዘላለም ሥርዐት ነው።

የመከር በዓል

23፡15-22 ተፃ ምብ - ዘኁ 28፡26-31፤ ዘፃ 16፡9-12

15። ‘የሚወዘወዘውን የነጹ መሥዋዕት ካቀረባችሁበት የሰንበት ማግስት አንሥታችሁ ሰባት መሉ ሳምንታት ቀጥጡና።’¹⁶ እስከ ሰባተኛው ሰንበት ማግስት ድረስ አምሳ ቀን ቀጥጡ፤ ከዚያም የአዲስ እህል ቀርባባን ለእግዚአብሔር (ሥጦ) አቅርቡ።¹⁷ በሁለት ዐሥረኛ የኢፍ መስፈሪያ የላመ ዱቄት፤ በእርሾ የተጋገረ ሁለት እንጀራ ለሚወዘወዘው መሥዋዕት፤ የበኩራት ስጦታ እንዲሆን ከየቤታችሁ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) አምጡ።¹⁸ ከእንጀራውም ጋር ሰባት ነውር የሌለባቸው የአንድ ዓመት ተባባሪ የበግ ጠቦቶች፤ አንድ ወይሬንና ሁለት አውራ በሳች አቅርቡ፤ እነዚህም ከእህል ቀርባባችሁና ከመጣጥ ቀርባባችሁ ጋር ለእግዚአብሔር (ሥጦ) የሚቃጠል መሥዋዕት ይሆናሉ፤ ይህም በእሳት የሚቀርብ ሽታውም እግዚአብሔርን (ሥጦ) ደስ የሚያሰኝ መሥዋዕት ነው።¹⁹ እንዲሁም አንድ ተባባሪ ፍየል ለገጢአት መሥዋዕት፤ ሁለት የአንድ ዓመት ተባባሪ ጠቦቶችም ለንብረት መሥዋዕት፤ አቅርቡ።²⁰ ከሁሉም ሁለቱን የበግ ጠቦቶች ከበኩራቱ እንጀራ ጋር የሚወዘወዘው መሥዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ፊት ይዘወዘዋቸዋል፤ እነዚህም ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ቅዱስ መሥዋዕት፤ የካህኑም ድርሻ ናቸው።²¹ በዚያኑ ዕለት የተቀደሰ ገብኢ ዐውጁ፤ የተለመደ ተግባራችሁንም አታከናውኑ፤ ይህም በምትኖሩበት ስፍራ ሁሉ ለሚመጡት ትውልዶች የዘላለም ሥርዐት ነው።

22። ‘የምድራችሁን መከር በምትሰበስቡበት ጊዜ፤ የዕርሻችሁን ጻርና ጻር አትጨዱ፤ ቃርሚያውን አትልቀሙ፤ እነዚህንም

23፡14 ዘ034፡26፤ ዘሌ3፡17 ዘ10፡10፤ 15፡21 ዘሉሱ5፡11፤ 14፡መ17፤17፤25፤18 24፡መ17፤28፤ ሩት2፤14፤ዘር2፤3 23፡16 ሐሥ2፤1፤ 20፤16 23፡17 ቀ13፤ ዘ034፡22 23፡18 ቀ13፤ ዘ029፤41፤130፤9፤ 37፤16፤ዘር19፤13፤ 44፤18 23፡20 ዘ029፤24 23፡21 ቀ13፤ ዘ032፤5፤ 23፡22 ዘሌ19፤9፤ 10፤ዘፃ4፡24፤19፤21፤ ሩት2፤2፤15

ለድኸችና ለእንግዶች፣ ተወላቸው፤ እኔ እግዚአብሔር ስምሳካችሁ (ሥጦ ኢሉሂም) ነኝ።’

የመለከት በዓል

23፡23-25 ተፃ ምብ - ዘኁ 29፡1-6

23 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፤²⁴ ‘እስራኤላውያንን እንዲህ በላቸው፤ ‘የሰባተኛው ወር የመጀመሪያ ቀን ዕረፍት ይሁንላችሁ፤ በዚሁ በመለከት ድምፅ የሚከበር የተቀደሰ ገብኢ ይኑራችሁ።’²⁵ መሥዋዕትን በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጦ) አቅርቡ እንጂ የተለመደ ተግባራችሁን አታከናውኑት።’

የሰርየት ቀን

23፡26-32 ተፃ ምብ - ዘሌ 16፡2-34፤ ዘኁ 29፡7-11

26 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፤²⁷ ‘የሰባተኛው ወር ዐሥረኛ ቀን የሰርየት ቀን ነው፤ የተቀደሰ ገብኢ አድርጉ፤ አንዳች ነገርም አትብሉ፤ መሥዋዕትም በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጦ) አቅርቡ።’²⁸ ለእግዚአብሔር (ሥጦ) በአምሳካችሁ (ኢሉሂም) ፊት ለእናንተ ስርየት የሚደረግበት የሰርየት ቀን ስለሆነ፤ በዚያ ዕለት ምንም ሥራ አትሥሩ።²⁹ በዚያ ዕለት ሰውነቱን የሚያጥፋል ማንኛውም ሰው ከወገኖቹ መካከል ተለይቶ ይጥፋ።³⁰ በዚያ ዕለት ማንኛውንም ሥራ የሚሠራውን ሰው ሁሉ ከወገኖቹ መካከል ለይቶ አጠፋዋለሁ።³¹ ማንኛውንም ሥራ ከቶ አትሥሩበት፤ ይህ በምትኖሩበት ስፍራ ሁሉ ለልጅ ልጆቻችሁ የዘላለም ሥርዐት ነው።³² ይህ ለእናንተ የዕረፍት ሰንበት ስለሆነ፤ ራሳችሁን ዝቅ ዝቅ አድርጉ፤ አጥሳቀሉ፤ በወሩም ከዘጠነኛው ቀን ምሽት ጀምራችሁ እስከሚቀጥለው ቀን ምሽት ድረስ ሰንበታችሁን አክብሩ።’

የዳስ በዓል

23፡33-43 ተፃ ምብ - ዘኁ 29፡12-39፤ ዘፃ 16፡13-17

33 እግዚአብሔር (ሥጦ) ሙሴን እንዲህ አለው፤³⁴ ‘እስራኤላውያንን እንዲህ በላቸው፤ ‘ሰባተኛው ወር በገባ በዐሥራ አምስተኛው ቀን የእግዚአብሔር (ሥጦ) የዳስ በዓል

፳፩ 1 ሊትር ገጽግ ይሆናል
፳፱ በትውረት የሰለም መሥዋዕት ይባላል
፳፯ ወይም ሹሙ እንዲሁ ቀ 29፡32 ይመ
፳2 ወይም ሹሙ

23፡15 ሰባት መሉ ሳምንታት፤ የዘ0 23፡16 ማብ ይመ።
23፡16 አምሳ ቀን፤ በአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ የመከር በዓል እንጠቅሳለን ብሎአል (የሐሥ 2፡1፤ 20፡16፤ 1ቆ16፡8)፤ ትርጉሙም “አምሳ” ማለት ነው።

23፡22 የ19፡9-10 ማብ ይመ።

23፡24 የሰባተኛው ወር የመጀመሪያ ቀን፤ በአሁኑ ጊዜ ይህ ዕለት የአይሁድ “የዘመን መለወጫ” ቀን ነው (ዕለቱ በዕብራይስጥ ሮግ ሃሻና ተብሎ ይጠራል፤ ትርጉሙም “የዓመት መጀመሪያ” ማለት ነው)፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ግን እንደዚህ የሚል የለም (የዕብራይስጡ አገላለጽ የሚገኘው በእገብ 40፡1 ላይ ብቻ ነው)። በመለከት ድምፅ በየወሩ መጀመሪያ ላይ መለከት ማለት የተለመደ ሥርዐት ነበር (መዝ 81፡3)። እንደ አሁኑ ጊዜ የቀን መቀጠሪያ በሌለበት ወቅት በእስራኤል ምድር ከጻፍ እስከ ጻፍ የሚያስተጋባው የመለከት ድምፅ አዲስ ወቅት መጀመሩንና የአካሄደው ወቅት መጠናቀቁን ያመለክት ነበር፤ የ16፡29 ማብ ይመ።

23፡27 የሰርየት ቀን፤ ለዘርዘር ማብራሪያ የ16፡1-34 ማብ ይመ። አርን በዓመት አንድ ጊዜ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ይገባል (16፡29-34)፤ በዘመናች አይሁድ ዘንድ ይህ ቀን “የምኪፒር” ተብሎ ይጠራል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ግን ይህ ቀን “የምኪፒሪም” በሚለው ብዙ ቀጥርን (በዚህ ቀጥር ላይ እንደተጠቀሰው) በሚያመለክት ስም ነው የሚታወቀው፤ ቃሉም “የም” (ቀን) እና “ኪፒር” (አስተሰራሪ) ከተባሉ የዕብራይስጥ ቃላት የተገኘ ነው። ይህ ቀን ታላቁ ሊቀ ካህናትን ከርስተባ የሠራውን ሥራ ተምሳሌታዊ በሆነ መንገድ የሚያሳይ ነው (ዕብ 9፡2፤ 13፡11-12 ይመ።)፤ አንዳች ነገርም አትብሉ፤ የ16፡29፡31ን ማብ ይመ።

23፡29 ከወገኖቹ ... ተለይቶ ይጥፋ፤ የ7፡20 ማብ ይመ።
23፡34 የዳስ በዓል፤ የዘ0 23፡16 እና የዮሐ 7፡37-39ን ማብ ይመ። የዳስ በዓል እስራኤላውያን በዓመት ሦስት ጊዜ ከሚያጠራጁት መካከል የመጨረሻው ሲሆን የሚጠራው እግዚአብሔርን ለማክበር ወደተመረጠው ስፍራ በመሄድ ነው (ዘ0 23፡14-17፤ ዘፃ 16፡16)።

የብሉይ ኪዳን በዓላትና ሌሎች ቅዱስ/የተቀደሱ ቀናት

ለም	የብሉይ ኪዳን ክፍሎች	የብሉይ ኪዳን ጊዜ	በኢትዮጵያ ቀን አቲዊ/ግብር ዘመናዊው ቀን አቲዊ/ግብር	መገለጫ	ዓለግው	የአዲስ ኪዳን ክፍሎች
ለገባት	ዘፀ20:8-11፤ 31+12-17፤ ዘጺ23:31 ዘጸ5:12-15	በተኛው ቀን	ተመሳሳይ	የሴፍት ቀን፤ ሥራ የማይሠሩበት	ለሰዎችና ለእንስሳት ዕረፍት መስጠት	ግብ 12:1-4 28:1ኩልቃ 4:16 የኤ 5:59ካሌሥ 13:42፤ ቁላ 2:16፤ወላ 4+1-11
በተኛ ዓመት	ዘፀ23:10-11፤ ዘጺ25:1-7	በተኛው ዓመት	ተመሳሳይ	የሴፍት ዓመት፤ እርሻ የማይታ ረሰብት	የእርሻ መራትን ማሰራፍ	የእርሻ መራት ማሰራፍ
አየሊልዩ	ዘጺ25:8-55፤27:17-24፤ ዘጥ36:4	50ኛው ዓመት	ተመሳሳይ	የዕፅ መስጊዝ የባሮችና የቅድስ ሠራተኞች ነጻ መውጣት፤ የእርሻ መራት ለመጀመሪያው ባለቤት መመለስ	ድኾችን ለመረጋገጥ፤ ኅብረተሰብን ማዳናት	-
ፋቢካ	ዘፀ12:1-14፤ዘኢ23:5፤ ዘጥ9+1-14፤ 28:16፤ ዘዘ16:1-3፤ 4-7	የመጀመሪያው ወር (አቢብ) 14	ሚያዝያ	ያለባክ ፏጣ መብላት፤ ብዙ ጉብኤዎችን ማግደድ፤ የተለዩ ቀናቶችን ማቅረብ	እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከጉብኤ ያደርገውን ባረዝቶ ምዕጣት ግብታወስ	ግብ 26:17፤ ግር 14:12 -26፤ የኤ2:13፤1+55፤ 1ቀር 5:71
የፋቢካ በዓል	ዘፀ12:15-20፤ 13+3-10፤ 23:15፤ 34+18፤ዘኢ23:6-8፤ ዘጥ28+17-25፤ ዘዘ16:3:4-8	የመጀመሪያው ወር (አቢብ) 15-21	ሚያዝያ	ያለባክ ፏጣ መብላት፤ ብዙ ጉብኤዎችን ማግደድ፤ የተለዩ ቀናቶችን ማቅረብ	እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከጉብኤ ያደርገውን ባረዝቶ ምዕጣት ግብታወስ	ግር 14:1፤ ሐሥ 12:31 1ቀር 5+6-8
በዙራት	ዘጥ23:9-14፤	በተኛው ወር (አቢብ) 16	ሚያዝያ	የመጀመሪያውን የገብስ ነጻ ማቅረብ፤ የሚታገቡል መጥጣትንና የእባል ቀናቶችን ማቅረብ	ለተገባበሰው መከራ እግዚአብሔር ማመላከትና ደስ መግኘትን ማለት	ሮሜ 8:23፤ 1ቀር 15+20-23 ሐሥ 2:1-4፤ 20:16፤ 1ቀር 16:8
በዓል አምላ	ዘፀ23+16፤34+22፤ ዘኢ23:15 -21፤ ዘጥ28+26:31፤ዘዘ16:9 -12	ሦስተኛው ወር (ሰኞ) 6	ሰኢ	በደሴት በዓል፤ የበንፍ መከራ በዙራትን ኃገሳተ በኢያዶንነት የሚቀርብ መጠየቅ	ለተገባበሰው መከራ እግዚአብሔር ማመላከትና ደስ መግኘትን ማለት	ሐሥ 2:1-4፤ 20:16፤ 1ቀር 16:8
መለኮት (ርብ ሆስቴና)	ዘኢ23+23-25፤ ዘጥ29:1-6፤	በተኛው ወር (ኦገስት) 1	ጥቅምት	በመለኮት ድምፅ፤ በመጥጣት የታ ደሰ በሴፍት ቀን የሚደረግ ጉባኤ	ጌታ በሰፈረው ቸርነት እስራኤልን ማቅረብ	-
የግብተኞች ቀን	ዘኢ16፤ 23+26-32፤ ዘጥ29:7-11	በተኛው ወር (ኦገስት) 10	ጥቅምት	ለከሆናትና ለአክብራ እንዲሁም ለድንኳንና ለመሠሪያው ማገተከራ፤ የሴፍትና የጸም ቀን	ከሆናትና አክብራን ከገብላት ግንባችና የተቀደሰውን ስፍራ ማገንባት	ሮሜ 3:24-26፤ ዕብ 9:7፤ 10:3፤19-22
የመገናኛ ድንኳን	ዘፀ23:16፤ 34+22፤ ዘኢ23:33 -36፤39-43፤ ዘጥ29:12-34፤ ዘዘ 16:1-15፤ ዘዘ14:16-19	በተኛው ወር (ኦገስት) 15-21	ጥቅምት	ለአተገባበሰው መከራ ለሰዎች ቃል የሚደረግ በዓል፤ በደስ ውበት መቆየትና መጥጣት ማቅረብ	ከጉብኤ ወደ ዘንፃን የተደረገውን ጉዞ ግብታወስ፤ ለእነዚያ ፍሬያ ማት እግዚአብሔርን ማመላከት	የኤ7+2:37
የተቀደሰ ጉባኤ	ዘኢ23:36፤ ዘጥ29:35-38	በተኛው ወር (ኦገስት) 22	ጥቅምት	በእንደነት የመሆን፤ የሴፍትና መጥጣት ማቅረብያ ቀን	የበዓላትን መዝናኛ	-
ፔሬም	ዘፀ9+18-32	ዐሥራ ሁለተኛው ወር (ኦገስት) 14-15	መጋቢት	የደስታና ስጦታ የመጠየቂያ ቀን	በሁለቱ ዘመን ለእስራኤል የተደረገውን ትድግና ማስታወስ	-

በተወሰኑ የአዲስ ወረራ ቀናት ላይ የበዓላት ቀናት ሆነው ይገነባሉ (ዘጥ 10+101 1ቀር 23+31፤ ዕብ 3+5፤ ዘሀ10+33፤ መዝ 81+3፤ ኢላ 1+13-14፤ 66+23፤ ሆሴ 5+7፤ አሞ 8+5፤ ቁላ 2:16)።

ይጀምራል፤ እስከ ሰባት ቀንም ይቆያል።
 35 የመጀመሪያው ቀን የተቀደሰ ገባኢ ነውና የተለመደ ተግባራችሁን አታከናውኑበት።
 36 ሰባት ቀን መስዋዕቱን በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጤ) አቅርቡ፤ በሰንጠረዥ ቀን የተቀደሰ ገባኢ አድርጎ መስዋዕትን በእሳት ለእግዚአብሔር (ሥጤ) አቅርቡ፤ የተለመደ ተግባራችሁንም አታከናውኑበት።

37 “የሚቃጠል መስዋዕትንና የእህል ቀረባንን፤ መስዋዕትንና የመጠጥ ቀረባንን በተመደበሳቸው ቀን ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት ለማቅረብ፤ የተቀደሰ ገባኢዎችን የምታውጁባቸው የእግዚአብሔር (ሥጤ) በዓላት እነዚህ ናቸው። 38 እነዚህ መስዋዕቶች ለእግዚአብሔር (ሥጤ) ሰንበት ከምታቀርቡት፤ ከስጦታችሁ፤ ከእስሊታችሁና ከበን ፈቃድ ስጦታችሁ በተጨማሪ የምታቀርቧቸው ስጦታዎች ናቸው።

39 “የምድራችሁን ፍሬ ከሰበሰባችሁ በኋላ በሰባተኛው ወር ከዐሥራ አምስተኛው ቀን ጀምራችሁ ሰባት ቀን ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በዓል አክብሩ፤ የመጀመሪያው ቀን የዕርፍት ዕለት ነው፤ ስምንተኛውም ቀን እንደዚሁ የዕርፍት ዕለት ይሆናል። 40 በመጀመሪያው ቀን የመልካም ዛፍ ፍሬ፤ የዘንባባ ዝንጣፊ፤ የለመለመ ዛፍ ቅርንጫፍ የአካዬያ ዛፍ ቅርንጫፍ ይዘኑሁ ሰባት ቀን በእምባካቲቤ በእግዚአብሔር (አሁኑ ሥጤ) ፊት ደስ ይበላችሁ። 41 በየዓመቱም የእግዚአብሔር (ሥጤ) በዓል አድርጋችሁ ሰባት ቀን አክብሩ፤ ይህም ለልጅ ልጆችህ የዘላለም ሥርዐት ነው፤ በሰባተኛውም ወር አክብሩት። 42 ሰባት ቀን ዳስ ውስጥ ተቀመጡ፤ በትውልዱ እስራኤላዊ የሆነ ሁሉ ዳስ ውስጥ ይሰንብት፤ 43 በዚህም እኔ እስራኤላውያንን ከግብፅ ባወጣሁ ጊዜ፤ ዳስ ውስጥ እንዲቀመጡ ማድረግን የልጅ ልጆቻችሁ ያውቃሉ፤ እኔ እግዚአብሔር እምባካቲቤ (ሥጤ አሁኑ) ነኝ።”

23+35 ሐ23
 23+36 ሐ24
 ዘሌ1፡9፤15፡78+81
 2ኢ57፡9፤ዘ8፡18፤
 ዮሐ7፡37፤
 23+37 ሐ13
 23+38 ዘ20፡10፤
 ዘሌ1፡217፤16፤2ኢ5
 2፡41፤ዘ45፡17
 23+39 ዘ23፡16፤
 ኢላ62፡9፤
 23+40 ዘ41፡27፤
 14፡26፤28፡47፤
 ዘ8፡1፤10፡14-17፤
 መዝ9፡2፤66፤6፤
 105፡43፤118፡27፤
 137፡2፤ኢ44፡41፤
 ኢሌ2፡26
 23+42 ዘ23፡16
 23+43 መዝ78፡5

24፡3 ዘ2፡14
 24፡4 ዘ25፡31
 24፡5 ዘ25፡30፤
 ዘሌ23፡13፤ዘ9፡21
 24፡6 ዘ25፡23-
 30፤ዘ7፡4፤7
 24፡7 ዘሌ2፡1፤2፤
 24፡8 ዘ25፡30፤
 ዘጥ4፡7፤1ኢ59፡32፤
 2ኢ5፡24፤ጥ8፡12፤5
 24፡9 ዘሌ6፡16፤
 17፤ጥ8፡12፤41
 ማር2፡26፤ሐ2፡64፤1

“በዚህ ሁኔታም ሙሴ የተመረጡትን የእግዚአብሔር (ሥጤ) በዓላት ለእስራኤላውያን አስታውቀ።

በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት የሚቀርብ ዘይትና ኅብስት
 24፡1-3 ተጓ ምሳ - ዘ027፡20-21

24 እግዚአብሔር (ሥጤ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ “መብራቶቹ ያለማቋረጥ እንዲያበሩ ከወይራ ተጨምቆ የተጠለለ ዘይት እንዲያመጡህ እስራኤላውያንን እዝዛቸው። 2 እርግጥም በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ከምስክሩ መጋረጃ ውጭ በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ያሉትን መብራቶች ከምሽት እስከ ንጋት ያለ ማቋረጥ ያሰናዳቸው ይህም ለትውልዶቻችሁ ሥርዐት ነው። ‘እግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት በንጹሕ የወርቅ መቅረዝ ላይ ያሉት መብራቶች ያለማቋረጥ መሰናዳት አለባቸው።

3 “የላመ ጹቂት ወስደህ ዐሥራ ሁለት ኅብስት ንግር፤ እያንዳንዱ ኅብስትም በሁለት ዐሥረኛ የኢፍፍ መስፈሪያ ጹቂት ይጋገር። 4 እነዚህንም ስድስት ስድስቱን በሁለት ረድፍ በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ባለው የንጹሕ ወርቅ ጠረጴዛ ላይ አኑራቸው። 5 ከኅብስቱ ጋር የመታሰቢያ ድርሻ ሆኖ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት የሚቀርብ መስዋዕት እንዲሆን ንጹሕ ዕጣን በእያንዳንዱ ረድፍ ላይ አኑር። 6 ኅብስቱ የእስራኤልን ሕዝብ ይወክል ይላቸው ዘወትር በየሰንበቱ በእግዚአብሔር (ሥጤ) ፊት ይደርደር፤ ይህም የዘላለም ቃል ኪዳን ነው። 7 ኅብስቱ የአርገና የልጆቹ ድርሻ ነው፤ በተቀደሰ ስፍራም ይበሉታል፤ ለእግዚአብሔር (ሥጤ) በእሳት ከሚቀርበው መስዋዕት እጅግ

“38 ወይም እነዚህ በዓላት ከእግዚአብሔር ሰንበታት በተጨማሪ የምታቀርቡላቸው ናቸው፤ ስጦታዎቹም
 ሐ5 4፡5 ላይ ግርግር ያሉናል

23+42 ዳስ ቃሉ በዕብራይስጥ “ሱኮት” ሲሆን “የመናኛ ድንኳን” ወይም “የማደሪያ ድንኳን” ተብሎ ተተርጉሟል፤ በዓለም ስሙን ያገኘው ከዚሁ ቃል ነው። በዚህ ጉዳይ ጠንካራ እምነት ያላቸው አይሁዳውያን እግዚአብሔር ከግብፅ ባርነት ባወጣቸው ጊዜ በምድረ በጻ ዳስ ሠርተው የኖሩበትን ሁኔታ ለማስታወስ ዛሬም ትናንሽ ዳሶችን እየሠሩ በዓለን ያክብሩታል (ዘህ 8፡13-17 ይመዝ።

24፡2-4፤ ዘ0 27፡20-21።
 24+3 ከምስክሩ የዘ0 16፡34ን ማብ ይመ። ያሉትን መብራቶች ... ያሰናዳቸው ያህንነትና ሌሊቱን ሁሉ ባለማቋረጥ ሲበሩ ያድርጋሉ። ያለ ማቋረጥ ሌሊቱን ያለ ምንም ማቋረጥ ሲበሩ የሚያድሩ ሲሆን ቀን ግን እንዲህ ላይሆን ይችላል 1፡4። 3፡3 እና ማብ ይመ።
 24+5 ሁለት ዐሥረኛን አለዚያም ኅብስቱ ትልቅ ነበር ማለት ነው፤ አለዚያም መስፈሪያው ትንሽ መሆኑን ይገልጻል።
 24+7 ንጹሕ ዕጣን ኅብስቱን ለማጣፈጥ የሚያገለግል ላይሆን በገበታው ላይ ተነባብሮ ወይም በተርታ ተቀምጠው ከሚገኙት ኅብስቶች አጠገብ ሆኖ የሚቃልል ነው።
 24+8 ኅብስቱን አጠባብሮ ጊዜ “ገዳ ኅብስት” በሚል ስም ይጠራል (ዘ0 25፡30 እና ማብ ይመ።)። ይህም ዐሥራ ሁለቱ የእስራኤል ነገዶች የሚያመቱትን ስጦታ የሚያመለክትና እግዚአብሔር ሕዝቡን ጠብቆ የሚያደርግ መሆኑን የሚያሳይ ነው። ኅብስቱን የሚበሉት ካህናቱ ናቸው (24፡9)።
 24+9 1፡4። 2፡14-6 ይመ።

24+10 ላይ ላይ ግርግር የሆነ ይህ ስው መጽሐፍ ነው፤ ሕጉ ቢያንስ በዳኝነት ረገድ፤ በመጽሐፍው ሆነ ባገር ተወልዶ እስራኤላዊ መስከላ ልዩነት አያደርግም (ቀ 22፤ ዘ0 12፡49 ይመ።)።
 24+11 የምታለል ለደቡ ዘ0 20፡7 እና ማብ ይመ።
 24+17፡21 ዘ0 9፡6 እና ማብ ይመ።
 24+20 በዐይን ረገድ ዐይን፤ የተርታ ረገድ የዘ0 21፡23-25ን ማብ ይመ። ይህ ሕግ አንድ ቋሚ መርሕ መኖሩን ያሳያል። በዚህ ሕግ መሠረት ለአንድ ጥፋት የሚሰጠው ቅጣት ከተፈጸመው ጥፋት ጋር ተመጣጣኝ መሆኑ አለበት እንጂ ከጥፋቱ መብላጥ የለበትም። ዐይን የጠፋ በእርግጥ ይጠራ ይጠፋል፤ ወይም ደግሞ የተርታ የበሰረ የተርታ ይጠራል። ማለት አይደለም፤ ቅጣቱም ተግባራዊ ይሆን እንሮ ነበር የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለም። በቀጥታ ተተግባሪ የማይመስል ከዚህ የበቀል ሕግ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ሕግ በሐሙረሳ ሕግ ላይ ተጽፎ ይገኛል። ክርስቶስን ለዘብተኛ አቋም እንደነበራቸው ፈላጊውያን ሁሉ (የሂልል ደቀመዛሙርት) በዚህ መርሕ ላይ በመመርኮዝ ለበቀል ቦታ የሚሰጡ የተባቱ ፈላጊዎች (የሻማይ ደቀመዛሙርት) የሚጠቀሙበትን አዘባቢንም ስልት ተቃውሞታል (ማቴ 5፡38-42 ይመ።)።
 24+22፤ የቀ 10 ማብ ይመ።
 25፡4 ምድሪቱ የዕርፍት ሰንበት ታድርጋል (ዘ0 23፡10-11 ይመ።)። እስራኤላውያን የዐደቱ በልገን (በአንድ የዕርሻ መሬት ላይ ዘርን እየለዩዋጡ መሆኑን) አጠቃቀም ዘዴ ተገልገለውበት አያውቁም፤ ሆኖም በየሰባት ዓመቱ የዕርሻ መሬት ጦም እንዲያድር ስለሚደረግ ይህ ሁኔታ የዐደቱ የሰንበት ዘዴ ያህል ይጠቅም

የተቀደሰ ድርሻቸው ነውና።”

እግዚአብሔርን መስደብ የሚያስከትለው ቅጣት

¹⁰እና፣ እስራኤላዊት፣ አባቱ ግብፃዊ የሆነ አንድ ሰው በእስራኤላውያን መካከል ወጣ፤ በሰፈርም ውስጥ ከአንድ እስራኤላዊ ጋር ተጣለ። ¹¹የእስራኤላዊቱ ልጅ የእግዚአብሔርን (ሥጵ) ስም በማቃለል ሰደበ፤ ስለዚህም ወደ መሴ አመጡት፤ የሰውየው እናት ስም ሰሌሚት ነበር፤ እርሷም ከዳን ወገን የተወለደው የደብራይ ልጅ ነበረች።

¹²የእግዚአብሔር (ሥጵ) ፈቃድም ግልጽ እስኪሆንላቸው ድረስ በግዞት አኖሩት።

¹³እግዚአብሔርን (ሥጵ) መሴን እንዲህ አለው፤ ¹⁴“ተሳዳቢውን ከሰፈር ወደ ውጭ አውጣው፤ ሲሳደብ የሰሙት ሁሉ እጃቸውን በራሱ ላይ ይጫኑበት፤ ማንበሩም ሁሉ በድንጋይ ይውገረው። ¹⁵እስራኤላውያንን እንዲህ በላቸው፤ “ማንም ሰው ስም ስምላክን (ሌሁም) ቢሳደብ ንጢአት ሠርቶአልና ይጠየቅበታል። ¹⁶የእግዚአብሔርን (ሥጵ) ስም የሚሳደብ ማንኛውም ሰው ይገደል፤ ማንበሩ ሁሉ ይውገሩት፤ መጽተኛም ሆነ የአገር ተወላጅ የእግዚአብሔርን (ሥጵ) ስም ከሰደበ ይገደል።

¹⁷“ሰውን ደብድቦ የገደለ ይገደል። ¹⁸የሌላውን ሰው እንስሳ ደብድቦ የገደለ ማንኛውም ሰው ያንኑ ዐይነት እንስሳ ይተካለት። ¹⁹ማንኛውም ሰው በበልንጀራው ላይ ጉዳት ቢያደርስ የዚያው ዐይነት ጉዳት ይፈጸምበት፤ ²⁰ይኸውም በሰብራት ፈንታ ስብራት፤ በዐይን ፈንታ ዐይን፤ በጥርስ ፈንታ ጥርስ ማለት ነው። በሌላው ሰው ላይ ያደረሰው ጉዳት በእርሱም ላይ ይድርስበት፤ ²¹እንስሳ የገደለ ማንኛውም ሰው በገደለው ላይ ተካካ፤ ሰው የገደለ ግን ይገደል። ²²ለመጽተኛው ሆነ ለአገር ተወላጅ አንድ ዐይነት ሕግ ይኑራችሁ፤ እኔ እግዚአብሔር ስምላክቲ (ሥጵ ሌሁም) ነኝ።”

²³መሴም ይህን ሐሳዝቡ ነገራቸው፤ እነርሱም ተሳዳቢውን ከሰፈር ወደ ውጭ ወስደው በድንጋይ ወገሩት፤ እስራኤላውያንም እግዚአብሔር (ሥጵ) መሴን እንዳዘዘው አደረጉ።

24፥11 ዘፀ3፥151
18፥22፥20፥7131፥21
ዘጥ፥1417፥2110፥15
13፥2117፥21
25፥6፥33፥1፥ሱ፥181
15፥7፥14፥ሱ፥1፥111
24፥12 ዘፀ18፥16
24፥14 ሉ፥231
ዘሌ20፥21ዘፀ13፥9፥1
7፥5፥7፥ሐሥ 7፥58
24፥15 ዘፀ22፥281
ዘሌ5፥1
24፥16 ዘፀ21፥121
22፥281፥19፥21፥10፥
13፥ግ፥26፥66፥1
ግር14፥64፥ዮሐ10፥3
31፥19፥7፥ሐሥ7፥58
24፥17 ሉ፥21
ዘዩ9፥61ዘፀ21፥121
ዘላ27፥24
24፥18 ሉ፥21
24፥20 ዘፀ21፥24፥
ግ፥6፥538
24፥21 ሉ፥17፥18
24፥22 ዘፀ12፥49፥1
22፥21ዘጥ፥9፥14
ሕዝባ7፥221
24፥23 ሉ፥14

25፥1 ዘፀ19፥11
25፥3 ዘፀ23፥10
25፥4 ሉ፥5፥6፥201
ዘሌ26፥3512ዘዩ7፥61
21፥አፈ36፥161
37፥30
25፥5 ሉ፥4፥111
ዘዩ40፥10ዘጥ፥6፥31
13፥20፥ዘላ23፥241
25፥19፥29፥ዘሀ13፥15
ሉ፥4፥21
25፥6 ሉ፥4
25፥7 ዘፀ23፥11
25፥9 ዘፀ30፥101
ዘሌ16፥29123፥241
ዘጥ፥10፥81አፈ፥6፥4፥1
አፈ፥3፥2717፥161
14፥ፀ፥13፥31
ሉ፥27፥131
ዘዩ 9፥141
25፥10 ሉ፥11፥27፥
28፥50ዘሌ27፥17፥21
ዘጥ፥36፥41
አፈ፥11፥አር34፥18፥
15፥17፥አዘ46፥171
ሉ፥ቃ፥4191
25፥11 ሉ፥5፥10
25፥13 ሉ፥10
25፥14 ዘሌ19፥131
14፥ፀ፥12፥34፥1
14፥ር፥6፥8

የሰባተኛው ዓመት ዕረፍት

25 እግዚአብሔር (ሥጵ) መሴን በሲና ተራራ ላይ እንዲህ አለው፤ ²“እስራኤላውያን እንዲህ ብለህ ተናገር፤ ወደ ምጣችሁ ምድር በምትገቡበት ጊዜ ምድሪቱ ራስዋ የእግዚአብሔርን (ሥጵ) ሰንበት ታክ ብር። ³እድስት ዓመት በዕርሻህ ላይ ዝራ፤ እድስት ዓመት ወይንን ግረዝ፤ ፍሬውንም ሰብስብ። ⁴በሰባተኛው ዓመት ግን ምድሪቱ የዕረፍት ሰንበት ታድርግ፤ ይህም የእግዚአብሔር (ሥጵ) ሰንበት ነው። በዕርሻህ ላይ አትዝራ፤ ወይንህንም አትግረዝ። ⁵ሳይዘራ የበቀለውን አትጨደው፤ ካልተገረዘው የወይን ተክላህ ፍሬ አትሰብስብ። ምድሪቱ የአንድ ዓመት ዕረፍት ታድርግ። ⁶ምድሪቱም በሰንበት ጊዜዋ የምታስገኘው ማንኛውም ፍሬ ለአንተ፤ ለወንድ ባሪያህ፤ ለሴት ባሪያህ፤ ለቅጥር ሠራተኛህና ከአንተ ጋር ለሚኖር መጽተኛ ምግብ ይሁን፤ ጎእንዲ ሁም ለቤት እንስሶችህና በምድርህ ለሚኖሩ የዱር አራዊት ምድሪቱ የምታበቅለው ሁሉ መኖ ይሁን።

የኢየሱልዩ ዓመት

25፥8-38 ግጵ - ዘፀ 15፥1-11
25፥39-55 ግጵ - ዘፀ 21፥2-11፥ ዘፀ 15፥12-18

⁸“ሰባት የሰንበት ዓመታት ማለትም ሰባት ጊዜ ሰባት ዓመታትን ቀጥጦ፤ ሰባቱ የሰንበት ዓመታትም አርባ ዘጠኝ ዓመታት ይሆናሉ። ⁹ከዚያም በኋላ በሰባተኛው ወር በዐሥረኛው ቀን፤ መለከት ይነፋ፤ በማስተሰሪያ ቀንም በምድራችሁ ሁሉ መለከት ነፋ። ¹⁰እምሳኛውን ዓመት ቀድሱ፤ በምድሪቱ ሁሉ ላሉ ነፃሪዎች በሙሉ ነጻነት ወጡጁ፤ ይህም ኢየሱልዩ ይሁንላችሁ፤ ከእናንተ እያንዳንዱ ወደ ቤተ ሰቡ ርስት፤ ወደ ወገኑም ይመለስ። ¹¹የእምሳኛው ዓመት ኢየሱልዩ ይሁንላችሁ፤ አትዝሩ፤ ሳትዘሩት የበቀለውን አትጨዱ፤ ካልተገረዘውም የወይን ሐረግ ፍሬ አትሰብስቡ። ¹²ኢየሱልዩ ስለሆነ ለእናንተ የተቀደሰ ይሁን፤ ሳትዘሩት በሜዳ የበቀለውን ብሉ።

¹³“በዚህ በኢየሱልዩ ዓመት እያንዳንዱ ሰው ወደ ርስቱ ይመለስ።

¹⁴“ከወገኑ ከአንዱ መሬት ብትዝዝ ወይም ብትሸጥለት፤ እንዱ ለላውን አያታል።

ነበር። ምድር የሰንበት ዓመት እንደሚያስፈልጋት ሁሉ አንድ ዕብራይ ባሪያ በባርነት የሚያገለግለው ለስድስት ዓመት በኛው ነፃ፤ የዕረፍት ሰንበት ዓመት የለም አልቀለም አንድ ባሪያ በሕት መሠረት ከስድስት ዓመት በኋላ አርነት መውጣት አለበት። (ዘፀ 21፥2 እና ግብ ይመ)። በዘፀ 15፥1-11 ላይ የሰንበት ዓመት ማንኛውም ዕጻ መሰረዝና መተው እንዳለበት በግልጽ ተደንግጎአል። ለእስራኤል በተሰጠው ሕግ ወስጥ ለድሻች የሚደረግ ጥንቃቄ ሁኔታ ሥፍራ አለው (ዘፀ 23፥11 ይመ)። 23፥7፥35፤ ዘፀ 31፥10፤ ነህ 10፥31 ይመ።

25፥9 በማስተሰሪያ ቀን የ16፥1-34ን ግብ ይመ። እንዲሁም 23፥27 ይመ።

25፥10 አምሳኛውን ዓመት፤ ምናልባት ከሰባተኛው የሰንበት ዓመት በተጨማሪ ምድሪቱ ዕረፍት የምታድርግበት ሌላ ዓመት፤ ወይም ደግሞ ከአርባ ዘጠነኛው ዓመት ጋር (የመጀመሪያውንና የመጨረሻውን ዓመት በመቀጠር) አንድ

ሊሆን ይችላል። በብሉይና በአዲስ ኪዳን ዘመን መካከል የተጻፉ የአይሁድ ሥነ ጽሑፍ ምንጮች ሁለተኛውን አተረጎሙ ይዘተላሉ። በምድሪቱ ሁሉ ላሉ ነፃሪዎች ... ነጻነት ወጡጁ፤ ቀ 39-43፥147-55 ይመ። ለኢየሱልዩ ምንም እንኳ በፋ 9 ላይ “መለከት” የሚለውን ቃል ለመግለጽ የገባው የዕብራይስጡ ቃል የተለየ ቢሆንም፤ በዚህ ቦታ “ኢየሱልዩ” የሚለውን ቃል ለመግለጽ የገባው የዕብራይስጡ ቃል “ቀንድ (የገን)” ወይም “መለከት” የሚለውን ቃል፤ ለመግለጽ ከገቡት የዕብራይስጡ ቃላት ጋር (ለምሳሌ ዘፀ 19፥13 ይመ) አንድ ዐይነት ወይም ተዛማጅ ሳይሆን አይቀርም። መለከት የሚነፋው የሰርዋት ቀን አብቅቶ የኢየሱልዩ ዓመት መጀመሩን ለማብራር ነው። ከ23፥24 ጋር ያገለጽና።

25፥13 ወደ ርስቱ ይመለስ፤ ቀ 10 ይመ። ድሻች ያለ ርስት እንዳይቀሩ ለማድረግ እግዚአብሔር በርስት ላይ ርስት

15ከኢየሱስ ስላሳ ያሉትን ዓመታት ብዛት መሠረት በማድረግ ከወገኑ ትዝላህ፤ እርሱም የቀሩትን የመከር ዓመታት ብዛት መሠረት በማድረግ ይሸጥላል። 16የዓመቱ ቀጥሮ ከዘጠ ዋጋውን ጨምሮ፤ የዓመቱ ቀጥሮ ካነሰም፤ ዋጋውን ቀንሰ፤ ምክንያቱም የሚሸጥላህ የዓመቱን የምርት መጠን ነውና። 17እንዲሁ ሌላውን አያታል፤ ስምዳክህ (ሌላው) ፍራ፤ እኔ እግዚአብሔር ስምዳክህ (ሙሉ) ነኝ።

18... ሥርዐቱን ጠብቁ፤ ሕጌን በጥንቃቄ አድርጉ፤ በምድሪቱም በሰላም ትኖራችሁ። 19ምድሪቱ ፍሬዋን ትሰጣለች፤ እስክትጠግብ ትበላላችሁ፤ በዚያም በሰላም ትኖራችሁ። 20እናንተም፤ “ካልዘራን ወይም ሰብላችንን ካልሰበሰብን በሰባተኛው ዓመት ምን እንበላለን?” በማለት ትጠይቁ ይሆናል። 21በስድስተኛው ዓመት በረከቱን እስድድላችኋለሁ፤ ምድሪቱም ለሦስት ዓመት የሚበቃ ፍሬ ትሰጣለች። 22በስምንተኛው ዓመት በምትዘርብት ጊዜ፤ የምትበሉት ቀድሞ ከሰበሰባችሁት ሰብል ይሆናል፤ የዘጠነኛው ዓመት መከር እስክትሰበሰቡ ድረስ ከዚሁ እህል ትበላላችሁ።

23... መሬት ለዘለቄታ አይሸጥ፤ ምክንያቱም ምድሪቱ የእኔ ናት፤ እናንተም መጻተኞችና እንግዶች ናችሁ። 24ርስት አድርጋችሁ በምትይዙት ምድር ሁሉ መሬት የሚዋጅበት እንዲኖር አድርጉ።

25... “ከወገኑ አንዱ ደሽይቶ ርስቱን ቢሸጥ፤ የቅርብ ዘመዱ መጥቶ ወገኑ የሸጠውን ይዋጅላት። 26ነገር ግን ሰውዋ ርስቱን የሚዋጅለት ምንም ዘመድ ባይኖረውና፤ እርሱ ራሱ መዋጀት የሚችልበትን ሀብት ቢያገኝ፤ 27ርስቱን ከሸጠበት ጊዜ ጀምሮ ያለውን የሸያዊ ዘመን በመቀጠር የዋጋውን ልዩነት ለገዛው ሰው ይመልስ፤ እርሱም ወደ ገዛ ርስቱ ይመልስ። 28ነገር ግን ዋጋውን መመለስ ካልቻለ፤ የሸጠው ርስት እስከ ኢየሱስ ዓመት ድረስ የገዢው ንብረት ሆኖ ይቆያል፤ በኢየሱስ ዓመት ለባለቤቱ ይመለሳል፤ ሰውየውም ወደ ርስቱ ይመለሳል።

29... “ማንኛውም ሰው ቅጥር በተሠራለት ከተማ ውስጥ የሚገኝ መኖሪያ ቤቱን ቢሸጥ ከሸጠበት ጊዜ ጀምሮ እስከ አንድ ዓመት ሊዋጀው ይችላል፤ የመዋጀት መብቱ እስከ አንድ ዓመት ድረስ ነው። 30አንዱ ዓመት

25+15 ቀ፡271
ዘለ27+18:23
25+16 ቀ፡272
51:52
25+17 ዘለ19+13:
14:32አ፡ዋ31+161
ም፡221:22አ፡ር7+5:
6121+1222+3:151
ዘ፡719-101
1ተ፡4+61
25+18 ቀ፡191
ዘ፡26+5:ዘለ26+4:5
ዘ፡221:10133+281
ለ፡ደ5+221:መ፡4+81
ር323+6130+101
ር23+371 33+161
ሕ፡ዘ28+26134+251
38+14
25+19 ቀ፡181
ዘለ26+4:ዘ፡811+141
281:12አ፡455+101
25+20 ቀ፡4
25+21 ዘ፡161+51
ዘ፡28+31:121:መ፡13
3431+134:31147+13
1ሕ፡ዘ44+301
ሕ፡22+191
ግ፡23+101
25+22 ዘለ26+10
25+23 ዘ፡23+41
ዘ፡19+51ዘ፡136+71
1721+131
ሕ፡ዘ46+181
ሰ፡11+13
25+24 ቀ፡29:481
ሩ፡ተ፡47አ፡ር32+8
25+25 ቀ፡481
ዘለ27+13:19:311
ሩ፡ተ፡2014+41
ለ፡ር32+71
25+26 ቀ፡49
25+27 ቀ፡10:15
25+28 ቀ፡101
ዘለ27+241
25+32 ዘ፡135+11
81አ፡ሕ21+2
25+34 ዘ፡35+251
ሕ፡ዘ48+14
25+35 ዘ፡15+81
241:14:151
መ፡ዘ37:21+261
ም፡221+261ሕ፡ዋ6+35
25+36 ዘ፡221:251
ዘለ19:321
ለ፡ር15+101
25+37 ዘ፡22+25
25+38 ዘ፡ፍ10+191
17+7
25+39 19፡5+131
19፡221:ለ፡ር34+14
25+40 ቀ፡53
25+41 ቀ፡281
ለ፡ር34+8
25+42 ቀ፡38
ሩ፡ተ፡23 ዘ፡ፍ42+181
ዘ፡1+131

ከግለቱ በፊት መዋጀት ካልቻለ ግን፤ ቅጥር በተሠራለት ከተማ ውስጥ ያለው ቤት የገዢውና የልጅ ልጆቹ ንብረት ሆኖ ይቀራል፤ በኢየሱስ ዓመት እይመለስለትም። 31ቅጥር በዙሪያው ባልተሠራለት መንደር ውስጥ የሚገኙ ቤቶች ግን እንደ ሰርሻ መሬት ተቈጥረው ሊዋጁ ይችላሉ፤ በኢየሱስ ዓመት ይመለሳሉ።

32... “ነገር ግን ሊዋውያን የራሳቸው በሆኑት ከተሞች ውስጥ የሚገኙትን ቤቶቻቸውን ምን ጊዜም የመዋጀት መብት አላቸው። 33ሊዋውያን በከተማቸው ያለውን ቤታቸውን ቢሸጡና መዋጀት ባይችሉ፤ በኢየሱስ ዓመት ይመለሳሉ፤ በሊዋውያን ከተሞች የሚገኙ ቤቶች በእስራኤላውያን መካከል የሊዋውያን ንብረት ናቸውና። 34በከተሞቻቸው ዙሪያ ያለው የግጥሽ መሬት ግን አይሸጥ፤ ለዘላለም ቋሚ ንብረታቸው ነውና።

35... “በመካከል ከወገኑ አንዱ ቢደሽይ፤ ራሱንም መርዳት ባይችል፤ በመካከል ይኖር ዘንድ መጻተኛውን ወይም እንግዳውን እንደምትረዳ እርዳው። 36ወገኑ በመካከል ይኖር ዘንድ ምንም ዐይነት ወለድ አትቀለው፤ ስምዳክህ (ሌላው) ፍራው። 37ገንዘብን በዐራግ አታበድረው፤ ምግብንም በትርፍ አትሸጥሉት። 38የከነዓንን ምድር ልሰጥህና ስምዳክህ (ሌላው) ልሆን፤ ከግብፅ ያወጣሁ እኔ እግዚአብሔር ስምዳክህ (ሙሉ) ነኝ።

39... “ከወገኑ አንዱ ከመካከል ቢደሽይ፤ ራሱንም ለአንተም ቢሸጥ እንደ ባሪያ አድርገህ አታሠራው። 40በመካከል አንዱ ቅጥር ሠራተኛ ወይም እንደ እንግዳ አድርገህ ቀጥረው፤ እስከ ኢየሱስ ዓመትም ይሥራልህ። 41ከዚያም በኋላ እርሱና ልጆቹ በነጻ ይለቀቁ፤ ወደ ቤት ሰሰና ወደ አባቶቹ ንብረት ይመለሱ። 42እስራኤላውያን ከግብፅ ያወጣችሁ አገልጋዮቹ ስለሆኑ እንደ ባሪያ አይሸጡ። 43በጭካኔ አትግዛቸው፤ ነገር ግን ስምዳክህ (ሌላው) ፍራ።

44... “የሚኖሩህ ወንዶችና ሴቶች ባሪያ ወችሁ፤ በዙሪያህ ካሉት አሕዛብ መካከል የገዛቸውን ባሪያዎች ይሁኑ። 45እንደዚሁም በመካከላችሁ ከሚኖሩት መጻተኞችና ከተወለዱት ወገኖቻቸው ባሪያዎችን ግዙ፤ ንብረታችሁም ይሁኑ። 46እነርሱንም እንደ ንብረት

ሕ፡ዘ34+41፡ፋ፡44+11
436 ወይም እጅግ ብዙ ወለድ እንዲሆኑ ቀ፡37 ይመ

ማግስሰበን ከሐከለ። “ምድሪቱ የእኔ ናት” ይላል ጌታ (ቀ፡23)። የእግዚአብሔር ሕዝቦች የምድሪቱ ጠባቂዎች ብቻ ናቸው ማለት ነው (ዘኢያ 29+51፤ ሰብ 11+13 ይመ)።

25+15 የሚፈጽሙ እስከ ኢየሱስ ዓመት ድረስ ሲሆኑ ሸያዊም የሊዝ ሸያዊ ነው (27+18:23 ይመ)።

25+24 መሬት የሚዋጅበት ቀድሞ የመሬቱ ባለቤቶች የነበሩት መሬቱን መልሰው የመግዛት መብት አላቸው ማለት ነው።

25+25 የቅርብ ዘመዱ መጥቶ ወገኑ የሸጠውን ይዋጁ

ለትን እር 32+6-15 ይመ። የቅርብ ዘመድ የሆነው ሰው ለኑግሚና ለሩት ያደረገውም (ሩት 4+1-4) ይህንኑ ነበር፤ ይህ ብቻ ሳይሆን መበለቲቱን የማግባትና ቤተሰቡን የመርዳት ጉዳታም ነበረበት (ዘ፡ 25+5-10 ይመ)። ሁለቱንም ለማድረግ ፊቃደኛ የሆነው በኋላ ብቻ ነው (ሩት 4+9-10)።

25+33 በሊዋውያን ከተሞች፤ ዘ፡1 35+1-81 አሉ 21+1-42 ይመ።

25+36 ወለድ ዋናው ሐሳብ ወለድን ሁሉ ለመልሐልላ ሳይሆን፤ ደኸችን ለመርዳት ነው። ሕጉ መስጠትን የሚያስረታታውን ያህል ማግደርን አይከለክልም።

ለልጆቻችሁ አውርሷቸው፤ በሕይወታቸው ዘመን ሁሉ ባራያዎቻቸው ይሁኑአቸው፤ እስራኤላውያን ወገኖቻችሁን ግን በጭካኔ አትግዟቸው።

47 “በመካከላችሁ የሚኖር መጻተኛ ወይም እንግዳ ሀብታም ቢሆንና ከወገኖችሁ አንዱ ደኸይዞ በመካከላችሁ ለሚኖር መጻተኛ ወይም ከመጻተኛው ወገን ለአንዱ ራሱን ቢሸጥ፤ 48 ከተሸጠ በኋላ ሊዋጅ ይችላል። ከዘመዶቹም አንዱ። 49 አጎቱ ወይም የአጎቱ ልጅ ወይም ከወገኖቹ ማንኛውም የሥጋ ዘመዱ ይዋጀው፤ ሀብት ካገኘም ራሱን መዋጀት ይችላል። 50 እርሱም ራሱን ከሸጠ በት ዓመት አንሥቶ እስከ ኢየቤልዩ ዓመት ድረስ ያለውን ጊዜ ከገዛው ሰው ጋር በመሆን ይቀጥጣል፤ ነጻ የሚለቀቅበትም ዋጋ በእነዚያ ዓመታት ለአንድ ቅጥር ሠራተኛ በሚከፈለው መሠረት ይተመናል። 51 ብዙ ዓመት የሚቀረው ከሆነም፤ እርሱን ለመግዛት ከተከፈለው ዋጋ ላይ በቀረው ዓመት መጠን ለሚዋጀበት መልስ ይክፈል። 52 እስከ ኢየቤልዩ ድረስ የሚቀረው ጥቂት ዓመት ከሆነም፤ በቀረው ዓመት መጠን የሚዋጀው በትን መልስ ይክፈል። 53 ዓመት እስከ ዓመት እንደ ቅጥር ሠራተኛ ይኑር፤ አሳዳሪውም በፊትህ በጭካኔ አይገዛው።

54 “ከእነዚህ መንገዶች በአንዱ እንኳ መዋጀት ባይችል፤ እርሱና ልጆቹ በኢየቤልዩ ዓመት በነጻ ይለቀቁ፤ 55 እስራኤላውያን ለእኔ አገልጋዮቼ ናቸውና። እነርሱ ከግብፅ ምድር ያወጣኋቸው አገልጋዮቼ ናቸው፤ እኔ እግዚአብሔር ስምሳካችሁ (ሥጦ እሁድም) ነኝ።

በመታዘዝ የሚገኝ በረከት

26 “ትጥገዳላቸው ዘንድ ጣታትን አታብጁ፤ ምስል ወይም የማምለኪያ ዐምድ አታቀም። በምድራችሁም ላይ የተቀረጸ ድንጋይ አታታኑ፤ እኔ እግዚአብሔር ስምሳካችሁ (ሥጦ እሁድም) ነኝ።

27 “በጎበታቱን ጠብቁ፤ መቅደሴን አክብሩ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

28 “በሥርዐቱ ብትሂዱ፤ ትእዛዛዎን በጥንቃቄ ብትጠብቁ፤ ጎዛናብን በወቅቱ እስጣችኋለሁ፤ ምድሪቱ እህልዋን፤ የሚጻ ዛፎችም ፍሬያቸውን ይሰጣሉ። ነገምትወቁት እህል፤ የወይን ዘለሳ እስከምትቁርጡበት ጊዜ፤ የምትቁርጡበትም የወይን ዘለሳ፤ እህል እስ

25:47 ካህናት 51
ሊዋጅ 24:9
25:48 ላ 24:25
25:49 ላ 26
25:50 ላ 101
ሊዋጅ 11:14
ሊዋጅ 14:21
25:52 ላ 16
25:53 ላ 44
25:55 ዘለ 11:44
26:1 ዘመ 20:41
23:24 ዘገ 33:52
መ 97:7 ሊአ 48:5
ሊር 44:19 ለገ 21:18
26:2 ዘመ 20:81
ዘለ 19:30
26:3 ዘፍ 26:51
ዘመ 24:8 ዘገ 46:17
7:12 ገ 11:13
28:19
26:14 ዘመ 23:26
ዘለ 25:19 ዘገ 11:14
128:12 ሊዋ 5:101
149:1 መ 106:51
67:16 ለገ 9:104
114:78 ሊር 5:24
ሊዋ 6:3 ሊአ 2:23
ዘገ 10:1
26:5 ዘለ 25:18
ዘገ 6:11 ገ 11:15
ዘገ 36:29-30
ሊአ 21:19
26:6 ላ 22
ዘፍ 37:20
ሊዋ 11:18 ገ 19
መ 31:54
29:11 ገ 137:11
85:18 ገ 147:14
ሊዋ 3:24 ሊአ 17:21
26:13 ሊአ 13:60
ሊር 30:101
ሊአ 2:9 ገ 44
ሊር 3:13
26:7 መ 18:37
44:5
26:8 ዘለ 28:7
32:30 ሊአ 23:101
መ 15:15
ዘፍ 5:12 ገ 14
ሊአ 30:17
26:9 ዘፍ 1:22
174:6 ገ 19:23
26:10 ዘለ 25:22
26:11 ላ 15:43
44:18 ዘመ 5:81
ዘገ 31:6
14:10 ገ 22
15:76 ገ 132 ገ 17
መ 74:7 ገ 76
ሊአ 37:27
26:12 ዘፍ 3:8
174:7 ዘመ 6:7
ሊር 7:23 ገ 11
24:7 ገ 130 ገ 22 ገ 11

ከምትዘናብት ጊዜ ያደርሷቸዋል፤ ምግባችሁን እስክትጠግቡ ትበላላችሁ፤ በምድራችሁም ላይ በጸጥታ ትኖራላችሁ።

6 “በምድሪቱ ላይ ሰላምን እሰጣለሁ፤ ትተኛላችሁ፤ ማንም አያስፈራችሁም። ክፉ አራምዶችን ከምድሪቱ አስወግዳለሁ፤ ሰይፍም በሚድራችሁ ላይ አያልፍም። ግጥሞቻችሁን ታሳድዳላችሁ፤ እነርሱም በፊታችሁ በሰይፍ ይወድቃሉ። ከእናንተ አምስቱ መቶውን፤ መቶውም ዐሥሩን ሺህ ያሳድዳሉ፤ ጠላቶቻችሁም በፊታችሁ በሰይፍ ይወድቃሉ።

9 “ፊቴን ወደ እናንተ እመልሳለሁ፤ እንድታፈሩና እንድትበዙም አደርጋችኋለሁ፤ ቃል ኪዳንም ከእናንተ ጋር አጸናለሁ። 10 የምናውቀውን እህል እየበላችሁ ከጉተራው ሳያልቅ ለዘንድሮው እህል ደግሞ ቦታ ታስለቅቃላችሁ። 11 ማደሪያዬን በመካከላችሁ አደርጋለሁ፤ ነፍሴም አትጸዳፋችሁም። 12 ብዙ ክከላችሁ እመልሳለሁ፤ ስምሳካችሁ (እሁድም) እሆናለሁ፤ እናንተም ሕዝቡ ትሆናላችሁ። 13 ላብሳዊውያን ባራያዎች እንዳትሆኑ ከግብፅ ምድር ያወጣኋችሁ እኔ እግዚአብሔር ስምሳካችሁ (ሥጦ እሁድም) ነኝ፤ የባርነት ቀንበራችሁን ሰብሬ ቀና ብላችሁ እንድትሂዱ አድርጌአችኋለሁ።

አለመታዘዝ የሚያስከትለው ቅጣት

14 “ነገር ግን ባትሰሙኝ፤ እነዚህን ትዕዛዛት ባትጠብቁ፤ 15 ሥርዐቱን ብትንቀጥቱ፤ ሕጌን ብታቃልሉ፤ ትእዛዛቱንም ሁሉ ባለመፈጸም ቃል ኪዳን ብታፈርሱ፤ 16 እኔም ይህን አደርግባችኋለሁ፤ ድንገተኛ ድንጋጤ፤ የሚቀሥፍ፤ ዐይናችሁን የሚያጠፋና ሰውነታችሁን የሚያመነጽን ትኩሳት አመጣባችኋለሁ፤ እህል የምትዘፋኑ በከንቱ ነው፤ ጠላቶቻችሁ ይበሉታልና። 17 በጠላቶቻችሁ ድል እንድትሆኑ ፊቴን በእናንተ ላይ አክብድባችኋለሁ፤ የሚጠሏችሁ ይዟችኋል፤ ማንም ሳያሳድዳችሁ ትሸሻላችሁ።

ዘገ 139:12 ሊር 6:16 26:13 ዘመ 6:13 ገ 33 ዘለ 11:44
ሊአ 10:27 ሊር 2:20 27:21 28:10 ገ 30:81 ሊአ 30:18 ገ 34:27
ሆሊ 11:4 26:14 ዘለ 28:15-68 ገ 26:15 ላ 11
ዘፍ 17:7 26:16 ላ 39 ዘለ 28:22 ገ 35:1 መ 78:33 ሊአ 46:3-6
14:10 ገ 33 ሊአ 31:8 መ 107:17 ሊአ 17:24 ገ 23 ገ 33 ገ 10
26:17 ላ 36 ገ 37 ሊአ 17:10 ዘለ 28:7-25 ገ 48 ሊአ 74:12
26:18 ገ 15 ገ 18 ገ 33 ገ 26 ገ 54 ገ 21 መ 53 ገ 51 ገ 106 ገ 41 ገ 106 ገ 41
ሊአ 30:17 ሊር 19:7 ገ 12 ገ 17 ሊአ 15:71
ላ 11 ወይም የሚኖሩ ድንጋጌ

25:55 አገልጋዮቼ ከጻፍክ ስምዴ ሲሆን “እንደራራ” ከሚለው ጋር መሳሳይነት አለው። እጅግ ገብተኛ ቢሆንም ባርነት ራሳቸው የእግዚአብሔር አገልጋዮች መሆናቸውን በሚገባ በተደራገዱ ባራያ አሳዳሪዎች ዘንድ የጭካኔ ድርጊት የሚታይበት አይደለም። ጳውሎስ አገልጋዮችንና አሳዳሪዎችን በተመለከተ ከሰጠው መመሪያ ጋር ያነጻጽሩ (ሊአ 6:5-9 ሄፃ 3:22-41)።

26:1 ማንም ባትሰሙኝ አታብጁ፤ ይህ ቀጥሮ ምናልባት ምስል ጣታትን የሚያከክል አይደለም፤ ነገር ግን እግዚአብሔርን በማጥፋትም ዐይነት ሰው ሠራሽ ቅርጽ መስሎ ማምለክን በጥብቅ ይከለክል (ዘመ 20:4 እና ማጣ ደመ። “እግዚአብሔር መንፈስ ነው” (ዮሐ 4:24 ዘጸ 4:15-19 ደመ።)

26:3 ትእዛዛዎን ... ብትጠብቁ፤ መታዘዝ የበረከት መካፈቻ ላልፍ ነው (ገላ 6:7-10 ያፅ 1:22-25 ደመ።)። በቀ

3:13 የተሰጠውን የበረከት ተስፋ ከዘጸ 28:1-14 ጋር ያነጻጽሩ። 26:9 እንደታፈሩና እንደትበዙም የዘፍ 1:22 ግብ ደመ። እንዲሁም ከዘለ 26:22 ጋር ያነጻጽሩ።

26:12 አምላካችሁ ... ሕዝቤ በኋላ ላይ በነቢዩ ሆሊስ እንዲታወቁ የተደረገ ከጻፍክ ቃላት ናቸው (1:9-10:1 2:23)። ሊር 31:33 ሕዝ 36:38 ፅብ 8:10 ደመ።

26:14 ቅጥሰሙኝ፤ ኪዳንን ባለመፈጸም የሚመጣ እርግ ማን ዝርዝር (ላ 14-39 ደመ) በመታዘዝ የሚገኘውን በረከት ለማመልከት ከተሰጠው ዝርዝር በሊጅቱ ይበልጣል (ላ 3-13 ዘጸ 28:15-29:28 ከዘጸ 28:1-14 ጋር ያነጻጽሩ።

26:17 ላ 36 እኔ በምላሴ 28:1 ላይ የዚህ ዐራፍተ ነገር ፍንጭ የሆነውን ሐሳብ ይመ።

18፡ ሕዚህ ሁሉ በኋላ ባትታዘዙኝ፤ ስለ ኅጢአታችሁ ሰባት ዕጥፍ አቀጣችኋለሁ፤
 19፡ የትዕቢታችሁን ኅይል እስብራለሁ፤ ሰማያችሁን እንደ ብረት፤ ምድራችሁንም እንደ ናስ አደርጋለሁ።
 20፡ ኅይላችሁ በከንቱ ያልቃል፤ ምድራችሁ እህሏን የምድራቱ ዛፍችሞ ፍሬዎቻቸውን አይሰጡምና።
 21፡ በእኔ ላይ ማመን ብትቀጥሉና ባትታዘዙኝ እንደ ኅጢአታችሁ መጠን ሰባት ዕጥፍ መቅሠፍት እዉምርባችኋለሁ።
 22፡ ምድር አራዊትን እስድባችኋለሁ፤ ልጆቻችሁን ይነጥቋችኋል፤ ከብቶቻችሁን ያጠፋባችኋል፤ ቁጥራችሁ ይመነምናል፤ መንገዶቻችሁም ሰው አልባ ይሆናሉ።

23፡ ሕዚህ ሁሉ ግን ወደ እኔ ባትመለሱ፤ በእኔም ላይ ማመንባችሁን ብትቀጥሉ፤ እኔም ጠላት እሆንባችኋለሁ፤ ስለ ኅጢአታችሁም ሰባት ዕጥፍ አስጨንቃችኋለሁ።
 24፡ ቃል ኪዳኔን ስላፈረሳችሁ፤ በላያችሁ ሰይፍ በማምጣት እበቀላችኋለሁ፤ በከተሞቻችሁ ውስጥ በምትሰበሰቡበት ጊዜ ትንፈር እስድባችኋለሁ፤ ለጠላትም እጅ አልፋችሁ ትሰጣላችሁ።
 25፡ የእንጀራችሁ እህል እንዲቋረጥ በማደርግበት ጊዜ፤ ዐሥር ሴቶች በአንድ ምጣድ ላይ እንጀራ ይጋግራሉ፤ እንጀራውንም በሚዛን መዝን እናንተም ትበላላችሁ፤ ግን አትጠግቡም።

26፡ ሕዚህ ሁሉ ግን ባትታዘዙኝ፤ በእኔም ላይ ማመንባችሁን ብትቀጥሉ፤ እኔም በቀጣዬ እመጣባችኋለሁ፤ ስለ ኅጢአታችሁም እኔው ራሴ ሰባት ዕጥፍ አቀጣችኋለሁ።
 27፡ የወንዶች ልጆቻችሁን ሥጋ ትበላላችሁ።
 28፡ የኮረብታ መስገጃዎቻችሁን እደመስሳለሁ፤ የሶጣን መሠዊዎቻችሁን አፈርሳለሁ፤ በድኖቻችሁን በድን በሆኑት ጣዖቶቻችሁ ላይ እጥላለሁ፤ ነፍሴም ትጸዩፋችኋለች።
 29፡ ከተሞቻችሁን አፈራርሳለሁ፤ መቶሶቻችሁንም ወና አደርጋለሁ፤ ጣፋጭ ሽታ ያለውን መሥዋዕታችሁንም አልቀበልም።
 30፡ በዚያ የሚኖሩ ጠላቶቻችሁ እስኪደነቁ ድረስ፤ ምድራችን ባድማ አደርጋታለሁ።
 31፡ በአካዛ በመካከል አበትችኋለሁ፤ ሰይጤን መዝገፍም አሳድዳችኋለሁ። ምድራችሁ ባድማ፤ ከተሞቻችሁም ፍርስራሽ ይሆናሉ።
 32፡ ምድራቱ ባድማ በሆነችበት ጊዜ ሁሉና እናንተም በጠላቶቻችሁ ምድር በምትኖሩበት ወቅት ምድራቱ በሰንበት ግመቷ ትደሰታለች። ምድራቱም በሰንበቷ ታርፋለች፤ ትደሰታለችም።
 33፡ ምድራቱ እናንተ በነበራችሁባት ጊዜ በሰንበት ያላገኘችውን ዕረፍት፤ ባድማ በምትሆንበት ጊዜ ሁሉ ታገኛለች።

34፡ ከእናንተ በአይወት የተረፉትን፤ በጠላቶቻቸው ምድር ሳሉ ድንጋጌ እስድባቸዋለሁ፤ ነፋስ የሚያንቀሳቅሰው የቅጠል

26+18 ሐ14+211
 መዘ99+81
 ኢር21+141አም3+14
 226+19 ዘላ28+231
 ኢዩ38+381
 መዘ10+4173+61
 ኢሳ166+625+111
 281+31ኢር13+91
 481+291ኡዘ24+211
 ኢዩ618+843+111
 262+20 ዘላ11+171
 281+243+81
 መዘ127+11
 ኢሳ171+1149+41
 ኢር12+131፡፲፱፡፲፭+1
 51ኢረ1+61
 26+21 ሐ18+41፤
 ዘዩ41+5
 26+22 ዘዩ37+201
 ዘላ281+621ኢር42+21
 5161+4116115131
 161+41ኡዘ14+15
 26+23 ኢር24301
 51317+28117+231
 32+331ሰር53+2
 26124 2ኡመ-22+27
 26+25 ዘዩ5131
 931ዘዩ116+461
 1718+31ኢር5+171
 1513147+6150+281
 51161+11ኡዘ11+81
 141+17121+4133+21
 673+51
 26+26 1718+371
 181+212744+381
 6125181+125+31
 መዘ105+161
 ኢሳ31+19+201
 ኢር37+21152+61
 ሕዝ44161+175+161
 141+131ዘላ4+101፤
 ፡፲፱፡፲፭+14
 26+27 ሐ14
 26+28 ሐ18
 ዘላ32+191፡መዘ2+14
 መዘ78+591
 1061+401ዘላ7+101
 ኢዩ34+11ኢሳ
 591+18165+6-71
 661+61ኢር17+101
 251+291ኢሳ3+4
 26+29 2716+291
 ኢር19+91ዘላ4+101
 ሕዝ51+101ዘላ28+53
 26+30 ዘላ12+21
 1፡፱፡፱+12110+51
 17131+24112+311
 131+23127171+29
 231+201ዘላ53+431
 መዘ78+581106+40
 ኢሳ1718121+91
 27191ኢር50+21
 ሕዝ61+36+131
 161+161ኢዎ6+817+9
 26+31 27122+191፤
 ዘላ131፡መዘ743-71
 ኢሳ11713+8+261
 6111241+121611+41
 631+18164+111
 ኢር447191+11
 2511134+221
 441+26122110ቶ2+71
 ሕዝ24+211 36+331
 ኢዎ51+21221
 719181101፡፲፱፡፲፭+41
 31+1211621+513+6
 26+32 1719+81

ድምፅ ያስበረጋግታቸዋል፤ የሚያሳድዳቸውም ሳይኖር ከሰይፍ እንደሚሸኑ ይርጣሉ፤ ይወድቃሉም።
 37፡ የሚያሳድዳቸው ሳይኖር ከሰይፍ እንደሚሸኑ እርስ በርሳቸው ይሰነካ ከላሉ።
 38፡ በአካዛብ መካከል ታልቃሳችሁ፤ የጠላቶቻችሁም ምድር ትውጣችኋለች።
 39፡ ከእናንተ የተረፉት በጠላቶቻቸው ምድር በራሳቸው ኅጢአትና በአባቶቻቸው ኅጢአት ምክንያት መንምነው ያልቃሉ።

40፡ ነገር ግን ለእኔ ያልታወኑበትንና በእኔም ላይ ምፀፀብትን የራሳቸውን ኅጢአትና የአባቶቻቸውን ኅጢአት ቢናዘዙ፤
 41፡ ይኸውም፤ እኔ ጠላት እንድሆንባቸውና ወደ ጠላቶቻቸው ምድር እንድስዳቸው ያደረገኝን ኅጢአት ቢናዘዙ፤ ያልተገረዘው ልባቸው ቢዋደድና ስለ ኅጢአታቸው የሚገባውን ቅጣት ቢቀበሉ፤
 42፡ በዚያ ጊዜ ከያዕቆብ ጋር የገባሁትን ኪዳኔን፤ ከይስሐቅም ጋር የገባሁትን ኪዳኔን፤ ደግሞም ከአብርሃም ጋር የገባሁትን ኪዳኔን አስባለሁ፤ ምድራቱንም አስባታለሁ።
 43፡ ምድራቱ እነርሱ ለቀዋት ስለሄዱ ባዶ ትቀራለች፤ እነርሱ በሌለባት ጊዜም ባድማ ሆና በሰንበትዋ ትደሰታለች፤ ሕጌን በማቃላቸውና ሥርዐቴን በመናቃቸው የኅጢአታቸውን ቅጣት ይቀበላሉ።
 44፡ ሕዚህ ሁሉ ግን ከእነርሱ ጋር የገባሁትን ኪዳኔን በማፍረስ፤ በጠላቶቻቸው ምድር ሳሉ ፈጽሜ እስካጠፋቸው ድረስ አልተዋቸውም፤ አልጸዩፋቸውምም፤ እኔ እግዚአብሔር ስምሳካቸው (ሥጦ አሉም) ነኝ።
 45፡ ስለ እነርሱም ስለ፤ ስምሳካቸው (አሉም) እሆን ዘንድ አካዛብ እያዩ ከግብፅ ምድር ካወጣችሁ አባቶቻቸው ጋር የገባሁትን ኪዳኔን አስባለሁ፤ እኔ እግዚአብሔር (ሥጦ) ነኝ።

46፡ እግዚአብሔር (ሥጦ) በራሱና በእስራኤል
 2ዘላ529+81ኢሳ 516152+141ኢር91+11121+11181+16119+81
 25111126+91 33+10134+221 44+221481391ኡዘ51+1426+161
 37+32128+19 26+33 ሐ31 ዘላ412712816411፡፱፡፱+51221
 ዘላ181ኢዩ36+111 መዘ44+111106+27ኢር41+171341
 91161131+24131+1040+315142+161 501+171ኢሳ49+191
 ሕዝ5110121+151 17+21120+23122+1534+61ኢሳ3121
 ሕዝ71141ኢዎ94 26+34 ሐ32 2ዘላ56+211ኢሳ171
 ኢር71341 25111144+61ኡዘ2129 26+35 ዘላ2514
 26+36 ሐ171 27125151ኢዩ131251 መዘ58+71ዘላቶ1+31
 6141191ኡዘ2117 26+37 ኢሳ71+121ኢር6121+1131+161
 461+161ኢሳ1201 501331 26+38 ዘላ41261ኢዩ419136+121
 መዘ161ኢሳ1+281 ኢር161+44127 26+39 ሐ161
 ዘወ20151ኢሳ141+21ኢሳ24+16 26+40 ዘላ5151መዘ32+51
 381+181ኡዘ91 2211061+61ኢር31121-151+441201ዘላ51+151
 ሐ151+81 1፡፲፱፡፲፭+19 26 41 ሐ31211ዘሳ11011630+61
 2ዘላ571+141125161ኢሳ71331+241401+21531+561+111
 ኢር41619121+261 ሕዝ201431441+791ኢዎ7151
 26+42 ዘዩ281+1535+11-12126+51ዘወ21+241ዘዩ11+20114+311
 1፡፱፡፱+7 26+43 ሐ111መዘ91+2511061+241ኢሳ61+11
 321+14621+41ኢር21+151441+21ሰቶ11+1ኡዘ201131ኡዘ3614
 26144 ሐ111331ዘዘ441+31መዘ211271717120125+111
 2ዘላ561361361+261 ሕዝ201431441+791ኢዎ7151
 51+51፡፲፱፡፲፭+12 26+45 ዘወ6+81 ዘላ251+381ዘላ4+31
 26146 ዘወ191+111 ዘላ71+38127+34

ውያን መካከል በሲና ተራራ ላይ በሙሉ በኩል ያቀማቸው ሥርዐቶች፣ ሕጎችና ደንቦች እነዚህ ናቸው።

ስለ ስጦታ የወጣ ሕግ

27 ለግዚአብሔር (ሥጢ) ሙሴን እንዲህ አለው፤ ²⁶“ለእስራኤላውያን እንዲህ ብለህ ተናገር፤ ማገኛውም ሰው ተመጣጣኙን ዋጋ በመክፈል ለግዚአብሔር (ሥጢ) ሰውን ለመስጠት የተለየ ስእለት ቢሳል፣ ²⁷ዕድሜው ከሃያ እስከ ሥልሳ ዓመት ለሆነ ወንድ፣ በቤተ መቅደሱ ስቅል፣ ሚዛን መሠረት፣ ግምቱ አምሳ ጥሬ ስቅል፣ ብር ይሁን። ²⁸ሊሴት ከሆነ ግምቱ ሠሳሳ ስቅል፣ ይሁን። ²⁹ዕድሜው ከአምስት እስከ ሃያ ዓመት ለሆነ ሰው፣ ወንድ ከሆነ ግምቱ ሃያ ስቅል፣ ሴት ከሆነች ግምቷ ዐሥር ስቅል፣ ይሁን። ³⁰ዕድሜው ከአንድ ወር እስከ አምስት ዓመት ለሆነ ሰው፣ ወንድ ከሆነ ግምቱ አምስት ስቅል፣ ጥሬ ብር፣ ሊሴት ከሆነ ሃስት ስቅል፣ ጥሬ ብር ይሁን። ³¹ሥልሳ ዓመት ወይም ከዚያ በላይ ለሆነ ሰው፣ ወንድ ከሆነ ግምቱ ዐሥራ አምስት ስቅል፣ ሴት ከሆነች ዐሥር ስቅል ይሁን። ³²ስእለት የተሳለው ድኻ ከሆነ ግምቱን መክፈል ካልቻለ ግን፣ ለስጦታ ያበበውን ሰው ወደ ካህኑ ያምጣ፤ ካህኑም የተሳለው ሰው ባለው ዕቅም መሠረት መክፈል የሚገባውን ይተምንለታል።

³³“ሰውየው የተሳለው ለግዚአብሔር (ሥጢ) መሥዋዕት ሆኖ መቅረብ የሚችል እንስሳ ከሆነ፣ እንዲህ ያለው ለግዚአብሔር (ሥጢ) የተሰጠ እንስሳ የተቀደሰ ይሆናል። ³⁴ሰውየው መልካም የሆነውን እንስሳ መልካም ባልሆነው፣ መልካም ያልሆነውንም መልካም በሆነው አይለውጥ ወይም አይተካ፤ አንዱን እንስሳ በሌላው ከተካው ሁለቱ የተቀደሱ ይሆናሉ። ³⁵እንስሳው በሥርዐቱ መሠረት የረከበ፣ ለግዚአብሔርም (ሥጢ) መሥዋዕት ሆኖ መቅረብ የማይገባው ከሆነ፣ ሰውየው እንስሳውን ወደ ካህኑ ያቅርብ። ³⁶መልካም ቢሆን ወይም ባይሆን፣ ካህኑ ዋጋውን ይወስን፤ የካህኑም ውሳኔ የጸና ይሆናል። ³⁷ባለቤቱ እንስሳውን መዋጀት ከፈለገ ግን በተተመነው ዋጋ ላይ አንድ አምስተኛ መጨመር አለበት።

³⁸“አንድ ሰው ቤቱን ለግዚአብሔር (ሥጢ) ይሆን ዘንድ ቢቀድስ፣ መልካም ቢሆን

27፡2 ዘፍ28፡20
27፡3 ዘፍ30፡13
27፡5 ዘፍ37፡28
27፡6 ዘፍ34፡71
18፡16
27፡8 ላ፡12፡141
ዘሌ5፡11
27፡9 ላ፡21፡26፡
28፡10 ዘፍ28፡201
ዘፍ40፡9 ዘሌ1፡21
ዘፍ6፡20፡18፡171
ዘፍ15፡19
27፡10 ላ፡33
27፡11 ላ፡271
ዘፍ13፡131
ዘፍ18፡15
27፡13 ዘሌ5፡16፡
25፡25

ወይም ባይሆን ካህኑ ዋጋውን ይተምን፤ ካህኑም የተመነው ዋጋ የጸና ይሆናል። ³⁹ቤቱን የቀደሰው ሰው መልሶ ሊዋጀው ከፈለገ ግን፣ የዋጋውን አንድ አምስተኛ በዋጋው ላይ መጨመር አለበት፤ ቤቱም ዳግመኛ የራሱ ይሆናል።

⁴⁰“አንድ ሰው ከወረሰው ርስት ላይ ለግዚአብሔር (ሥጢ) የዕርሻ መሬት ቢቀድስ፣ ዋጋው የሚተመነው ለመሬቱ በሚያ ስፈልገው ዘር መጠን ይሆናል፤ ይኸውም ለአንድ ሆሜር መስፈሪያ የገባለ ዘር አምሳ ስቅል ጥሬ ብር ነው። ⁴¹ሰውየው ዕርሻውን የቀደሰው በኢየሱልዩ ዓመት ከሆነ፣ የተወሰነው ዋጋ አይለወጥም። ⁴²ዕርሻውን የሚቀድሰው ከኢየሱልዩ በኋላ ከሆነ ግን፣ ካህኑ ዋጋውን የሚተምነው እስከሚመጣው የኢየሱልዩ ዓመት ድረስ ባሉት ዓመታት ሓጥር ልክ ነው፤ የተተመነውም ዋጋ ይቀነሳል። ⁴³ዕርሻውን የቀደሰው ሰው መልሶ መዋጀት ከፈለገ፣ በዋጋው ላይ አንድ አምስተኛ መጨመር አለበት፤ ከዚያ በኋላ ዕርሻው እንደገና የራሱ ይሆናል። ⁴⁴ዕርሻውን ባይዋጀ ወይም ለሌላ ሰው አሳልፎ ቢሸጥ፣ ከዚያ በኋላ ሊዋጀው አይችልም። ⁴⁵እርሻው በኢየሱልዩ በሚለቀቅበት ጊዜ ለግዚአብሔር (ሥጢ) እንደ ተሰጠ ዕርሻ ተቈጥሮ ቅዱስና የካህናቱ ጉብረት ይሆናል።

⁴⁶“አንድ ሰው የወረሰው ርስት ያልሆነውን፣ በገንዘቡ የገዛውን የዕርሻ መሬት ለግዚአብሔር (ሥጢ) ቢቀድስ፣ ⁴⁷ካህኑ የእርሻውን መሬት ዋጋ እስከ ኢየሱልዩ ዓመት ድረስ ባለው ጊዜ መጠን ይተምናል፤ ሰውየው የተተመነውን ዋጋ ለግዚአብሔር (ሥጢ) የተቀደሰ አድርጎ በዚያኑ ዕለት ይክፈል። ⁴⁸በኢየሱልዩ ዓመትም የእርሻው መሬት የቀድሞው ባለ ርስት ለነበረው፣ ለሸጠውም ሰው ይመለሳል። ⁴⁹እያንዳንዱ ዋጋ የሚተመነው በቤተ መቅደሱ ስቅል ልክ ሆኖ አንዱ ስቅል ሃያ ጌራ ነው።

⁵⁰“የእንስሳው በቡር ቀድሞውን የእግዚአብሔር (ሥጢ) ስለ ሆነ፣ ማንም ሰው የእን

3፡0.6 ዘሌ 7፡6ም ገደግ ይሆናል፤ እንዲሁም ላ፡16 ደ.መ
3፡11.5 ጌራም ገደግ ይሆናል፤ እንዲሁም ላ፡25 ደ.መ
4፡0.2 ዘሌ 7፡6ም ገደግ ይሆናል
4፡0.2 ዘሌ 7፡6ም ገደግ ይሆናል
4፡110 ጌራም ገደግ ይሆናል፤ እንዲሁም ላ፡7 ደ.መ
4፡55 ጌራም ገደግ ይሆናል
7፡6 35 ጌራም ገደግ ይሆናል
16 220 ሊትር ገደግ ይሆናል
421 ወይም የካህኑ

27፡1-34፤ ይህ የመጨረሻው ምዕራፍ ከዐይነቱ ለእግዚአብሔር ሊቀርብ ቃል የተገባባቸውን ለሙሉ ሰውን እንሳገን፤ ቤትን ወይም መሬትን የሚገልጽ ክፍል ነው። ሆኖም አንድ ሰው እዚህ ላይ የተዘርዘሩትን የስጦታ ዐይነቶች በብር ወይም በገንዘብ ለውጦ መስጠት ይችላል፤ እንደዚህ ሲያደርግ ግን የስጦታው ዐይነት በሚያወጣው ዋጋ ላይ አንድ አምስተኛ ጨምሮ መስጠት አለበት። እንደዚህ ዐይነቶቹ ስጦታ አምጪው ሰው ለዩም ስጦታ ማግራቱ የሚገለጽባቸውና (1ሳጤ 1፡28) ከሚጠበቀው በላይ መሥዋዕት መስጠቱ የሚታይባቸው ናቸው።

27፡2 ሰውን ለመሰጠት ምናልባት በቤተ መቅደስ እንዲያገለግሉ ባረያዎችን ስጦታ አድርጎ ማቅረብን ሊያመለክት ይችላል፤ ነገር ግን ቃሉ በይበልጥ የሚያመለክተው ራሱን ወይም

ከቤተ ሰቡ ዐይነት መካከል አንዱን ለመስጠት ስእለት ማድረግ ነው። ለዚህ ለእግዚአብሔር በአገልግሎት ተቀባይነት ያላቸው ሊዋውያን ሲሆኑ፣ ሌሎች ሰዎች ግን ከዚህ ስእለት ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ሌላ ስጦታ ማቅረብ አለባቸው፤ ሆኖም በ1ሳጤ 1፡11 ላይ ያለውን ታሪክ ይመልከቱ።

27፡9 የተቀደሰ ይሆናል፤ መሥዋዕት ሆኖ እንዲቀርብ የተሰጠ እንስሳ በሌላ አይለወጥም (ላ፡10)። በሚልከያስ ዘመን የነበሩ ሰዎች ነው የሌለበትን ጉዳዩ እንስሳ ለመስጠት ከተሳሉ በኋላ፣ እንኳን የታመመ እንስሳ ያቀርቡ ነበር (ሚል 1፡13-14)። ጉዳዩ ያልሆነ እንስሳ ከተሰጠ ግን እንኳን በሚያወጣው ዋጋ ላይ 20 በመቶ ተጨማሪ መቀመጫ ተከፍሎ እንስሳው ሊዋጀ ይችላል (ላ፡11-13)።

ሰሳትን በዙር ለእግዚአብሔር (ሥጦ) መቀደስ አይችልም፤ በሬም²⁸ ሆነ በግ የእግዚአብሔር (ሥጦ) ነውና።²⁷ እንስሳው ርከሰ ከሆነ ግን፤ ባለቤቱ በተተመነው ዋጋ ላይ አንድ አምስተኛ ጨምሮ ሊዋጀው ይችላል፤ የማይዋጀው ከሆነ ግን በተተመነው ዋጋ ይሸጥ።

²⁸። 'ነገር ግን ለእግዚአብሔር (ሥጦ) ተለይቶ የተሰጠ ማንኛውም ነገር፡- ሰውም ሆነ እንሰሳ ወይም በውርስ የተገኘ መሬት አይሸጥም፤ አይዋጀምም። ለእግዚአብሔር (ሥጦ) የተሰጠ ማንኛውም ነገር እጅግ የተቀደሰ ነውና።

²⁹። 'እንዲጠፋ የተወሰነ ማንኛውም ሰው አይዋጀም፤* መገደል አለበት።

³⁰። 'ከዕርሻ ምርትም ሆነ ከዛፍ ፍሬ፤ ማንኛውም ከምድረቱ የሚገኝ ዐሥራት የእግዚአብሔር (ሥጦ) ነው፤ ለእግዚአብሔርም (ሥጦ) የተቀደሰ ነው።³¹ አንድ ሰው ከዐሥራቱ

27:27 ተ11
27:28
ዘጥ18:141
ኢሉ6:17-19
27:29 ዘጥ7:26
27:30 ዘጥ18:261
ዘጥ7:6112:6-171
14:22:281
2ዜ5:31+6:10ዘ9:21
ዐ10:4371 12:441
13:51ኢ46:131
ግሊ3:81
27:31 ዘሊ5:161
25:25

27:32 መዝ89:321
ኢር33:131
ሕዘ20:37
27:33 ተ101
ዘጥ18:21
27:34 ዘዐ19:111
ዘሊ7:381ሐሥ7:438

የትኛውንም መዋጀት ቢፈልግ፤ በዋጋው ላይ አንድ አምስተኛ መጨመር አለበት።³² ከቀንድ ከብቶች፤ ከበጎችና ከፍየሎች መንጋ የሚወጣው ዐሥራት ከእረኛ በትር በታች ከሚያልፉት ዐሥረኛው እንስሳ ይሆናል፤ ይህም ለእግዚአብሔር (ሥጦ) የተቀደሰ ነው።³³ ሰውየው መልካም የሆነውን መልካም ካልሆነው አይለይ ወይም አይተካ፤ አንዱን በሊላው ቢተካ ግን ሁለቱም እንስሳት የተቀደሱ ይሆናሉ፤ ሊዋጁም አይችሉም።

³⁴ እግዚአብሔር (ሥጦ) በሊና ተራራ ላይ በሙሴ አማካይነት ለእስራኤል ሕዝብ የሰጣቸው ትእዛዛት እነዚህ ናቸው።

²⁶ የዕብራይስጡ ቃል ተባብሮ እንስትን ሊያጠቃልል ይችላል
²⁸ የዕብራይስጡ አገላለጽ አንድን ነገር ወይም ሰውን እንደ ማይመላሰ ሆኖ ለእግዚአብሔር መስጠትን ያመለክታል።
²⁹ የዕብራይስጡ አገላለጽ አንድን ነገር ወይም ሰውን ሙሉ በሙሉ በማስወገድ እንደማይመለስ ሆኖ ለእግዚአብሔር መስጠትን ያመለክታል

27:28 ለእግዚአብሔር ተለይቶ የተሰጠ አንድን ነገር ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ለይቶ መስጠት ማለት ለተቀደሰ አገልግሎት እንዲውል ከመስጠት እጅግ የተለየ ጉዳይ ነው። ለእግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ተለይቶ የተሰጠው ነገር የእግዚአብሔር ብቻ ነው። የእካን ንጢአት ታላቅ ሊሆን የቻለው ለእግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ የተሰጠውን በመስረቁ ነው (ኢሉ 7:11)። ሙሉ በሙሉ ለጥፋት የተዳረጉት ሰዎች በከነዓን ጦርነት ጊዜ የተማረኩ ሰዎች እንደነበሩ ይታወቃል (ከ1ላመ 15:3-18 ጋር ያነጻጽሩ)።

27:29 ሳኦል አማሌቃውያንን ፈጽሞ ሳይደመስስ በመቅረቱ በዚሁ ንጢአት በደለኛ ሆኖአል (1ላመ 15)።

27:30 ዐሥራት፤ አንድ ዐሥረኛ ማለት ነው (ዘጥ 18:21-29፤ ዘጥ 12:6-18፤ 14:22-29፤ 26:12 ይመጥ። ከእነዚህ

ክፍሎች እንደምንረዳው እስራኤላውያን ሦስት የዐሥራት ዐይነቶች ነበሯቸው (1) በዚህ ዐታ የተጠቀሰው ለሊዋውያን የሚወጣው መደበኛውና (ዘጥ 18:21) ሊዋውያንም በበኩላቸው አንድ ዐሥረኛውን ለካሳናቱ የሚሰጡበት ዐሥራት (ዘጥ 18:26)፤ (2) ዐሥራት አውጭውና ሊዋውያኑ በንብረት ከሚበሉት የተቀደሰ ምግብ ጋር የተያያዘው ዐሥራት (ዘጥ 14:22-27)፤ (3) በየሦስት ዓመቱ ለጅሾች እንዲሰጥ የሚወጣው ዐሥራት (ዘጥ 14:28-29) ናቸው።

27:34 እግዚአብሔር ... በሙሴ አማካይነት ... የሰጣቸው፤ 1:11 7:37-38፤ 25:11 26:46 ይመጥ። ይህን መጽሐፍ የጻፈው ሙሴ መሆኑንና መጽሐፉንም እንዲጻፍ ያደረገው ራሱ እግዚአብሔር መሆኑን ይህ ቃል በሚገባ ያረጋግጣል።